

ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย
อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

การค้นคว้าอิสระ

ของ

กัญญา ไชยรินทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

เมษายน 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**NEEDS OF SOCIAL WELFARE OF THE DISABLED IN
KHOK KRA CHAI SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, KON BURI DISTRICT,
NAKORN RATCHASIMA PROVINCE**

Kanya Chairin

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Degree of Master of Public Administration
Program in Public Administration**

April 2021

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระของ นางสาวกัญญา ไชยรินทร์
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญูรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ)
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คะเนวัน)
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระร่วม

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อักรพนธ์ เนื้อไม้หอม)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วันที่.....

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....

ชื่อเรื่อง	ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา		
ชื่อผู้วิจัย	กันยา ไชยรินทร์		
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ประจักษ์ คະเนวัน	ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาระดับความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้พิการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ด้านการศึกษาที่ดี ด้านการมีงานทำและมีรายได้ และด้านการบริการสังคมทั่วไป กลุ่มตัวอย่างได้แก่ คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมาที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ และแบบปลายเปิด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9054 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านการมีสุขภาพที่ดี ด้านการบริการสังคมทั่วไป ด้านการมีงานทำและมีรายได้ และด้านการศึกษาที่ดีตามลำดับ
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการเบี้ยยังชีพผู้พิการในอัตราที่เพิ่มขึ้น รองลงมา คือ ต้องการให้รัฐฝึกอาชีพให้แก่คนพิการ และต้องการสิทธิในการรักษาพยาบาล ตามลำดับ

TITLE Needs of Social Welfare of the Disabled in Khok Kra Chai Sub-district
Administrative Organization, Kon Buri District, Nakorn Ratchasima Province

AUTHOR Kanya Chairin

INDEPENDENT STUDY ADVISORS

Assistant Professor Dr. Thanyarat Phutthiphongchaicharn	Major Advisor
Associate Professor Prachan Kanewan	Co-advisor

DEGREE Master of Public Administration MAJOR Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University YEAR 2021

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to examine needs of social welfare of the disabled in Khok Kra Chai Sub-district Administrative Organization, Kon Buri district, Nakorn Ratchasima province and 2) to explore comments and suggestions from the disabled to be a guideline for developing social welfare based on the four aspects which included having good health, good education, employment and income, and general social service. The samples were 205 disabled living in the area of Khok Kra Chai Sub-district Administrative Organization who were registered with Office of Social Development and Human Security, Nakorn Ratchasima province. The data were collected by using a questionnaire which consisted of three parts: checklist, 6-rating scale and open-ended with the reliability level of 0.9054. The statistics used to analyze the data were percentage, mean and standard deviation.

The results were as follows:

1. The need of social welfare of the disabled in Khok Kra Chai Sub-district Administrative Organization, Kon Buri district, Nakorn Ratchasima province was at a high level in overall aspects. When considering each aspect, it was found that every aspect was at a high level. The aspect with the highest mean was having good health followed by general social service, employment and income and having a good education, respectively.

2. Other comment and suggestion which received the greatest number was that the disabled living allowance should be increased followed by vocational training should be provided and the right for medical treatment was also needed, respectively.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์ จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ ที่ปรึกษาหลักและ รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและเอาใจใส่แก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยดี จนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำ การค้นคว้าอิสระเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ จีวัฒนาศู้อำนวยการศูนย์สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้อย สุปีงคัตต์ ประธานสภามหาวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ นางสาวณัฐธิดา รำกระโทก ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม องค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณนายเฉลิม ยศกระโทก นายกองกำกับการบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและประสานงานในการแจกแบบสอบถาม และขอขอบคุณผู้นำชุมชนและผู้พิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุก ๆ ท่านที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามงานวิจัยและให้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนพี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อน ๆ ร.ป.ม. 19 ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณบิดา - มารดา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากการทำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา บูรพาจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้เกิดสติปัญญา ความรู้และวิชาการ ตลอดจนชี้แนะคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

กัญญา ไชยรินทร์

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศนุญผลการ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
ความมุ่งหมายของวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการและสิทธิสวัสดิการคนพิการ.....	29
แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2560 - 2564).....	50
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	55
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบล โศกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา.....	87
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	103

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	112
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	112
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	114
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	115
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	116
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	116
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	118
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	118
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	118
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	118
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	128
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	128
วิธีดำเนินการวิจัย.....	128
สรุปผลการวิจัย.....	129
อภิปรายผล.....	130
ข้อเสนอแนะ.....	132
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	132
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	133
บรรณานุกรม.....	134

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	141
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	142
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย.....	146
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	148
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	150
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม.....	158
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	161

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 จำนวนประชากร องค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย.....	90
2.2 จำนวนประชากรผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย	92
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน	112
4.1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	119
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา โดย ภาพรวมและรายด้าน.....	121
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี โดยภาพรวมและรายข้อ.....	122
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ด้านการศึกษาที่ดี โดยภาพรวมและรายข้อ.....	123
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีงานทำและมีรายได้ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	125
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริการสังคมทั่วไป โดยภาพรวมและรายข้อ.....	126
4.7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....	127

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้สังคมประชาธิปไตย มนุษย์ได้ให้ความสำคัญกับความเสมอภาคเท่าเทียมกันตลอดทั้งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แม้ว่าทุกคนจะเกิดมาไม่เท่าเทียมกัน แต่ทุกคนย่อมมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะแสวงหาและพัฒนาศักยภาพตัวเอง ให้ได้อย่างที่ตนมุ่งหวัง ในสังคม เรานั้นย่อมมีผู้ที่เรียกได้ว่าไม่สมบูรณ์เหมือนคนปกติ บุคคลเหล่านี้ได้แก่ผู้พิการ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ระบุว่า ผู้พิการมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นพิเศษที่ต้องได้รับความช่วยเหลือ ด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป การช่วยสร้างสุขภาวะที่ดีให้แก่ผู้พิการให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และกลมกลืนกับบุคคลทั่วไปจึงเป็นเรื่องสำคัญนอกจากการช่วยเหลือสุขภาวะที่ดีให้แก่ผู้พิการแล้ว ยังเน้นการสร้างความเข้าใจเรื่องความพิการและผู้พิการให้แก่สังคมอย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นบทบาทของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะต้องพัฒนาให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างกลมกลืนและเท่าเทียมกันกับคนปกติทั่วไป

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกระทรวงหนึ่งที่มีการกิจการจัดสวัสดิการสังคมให้กับประชาชน โดยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัวและชุมชน สำหรับงานสวัสดิการสังคมในกลุ่มเป้าหมายได้แก่ เด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการและผู้สูงอายุ เป็นภารกิจหนึ่งที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้ความสำคัญ เพราะว่าการกลุ่มบุคคลดังกล่าวคือส่วนหนึ่งที่สำคัญของการพัฒนาประเทศดังที่เราเคยกล่าวกันว่า เด็กคืออนาคตของประเทศ เพราะเด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันข้างหน้าที่จะมาทดแทนผู้ใหญ่ในปัจจุบัน ซึ่งจะมาทำการสานต่อพัฒนาประเทศชาติต่อไป สำหรับกลุ่มสตรีก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน รัฐก็ต้องดูแลทั้งผู้พิการและผู้ไม่พิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีผู้ตั้งครรภ์มีลูก รัฐก็ต้องดูแลเช่นกัน ส่วนผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ก็ถือว่าเป็นคนของชาติ รัฐจะปล่อยปละละเลยไม่ได้ ต้องดูแลเช่นกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึง เสมอภาคและเป็นธรรมจากการสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลผู้พิการจากสถิติข้อมูลผู้พิการที่มีบัตรประจำตัวผู้พิการตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2537 ถึง วันที่ 30 เมษายน 2563 จำนวน 2,029,462 ราย และ

มีผู้พิการในจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 88,008 ราย (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ. 2563 : ออนไลน์)

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมาได้ดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคม สำหรับผู้พิการมาจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ การรับลงทะเบียนผู้พิการ การจัดสวัสดิการเบี้ยผู้พิการ จัดโครงการส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้พิการได้มีรายได้ไม่เป็นภาระของครอบครัวและสังคม พร้อมทั้งช่วยเหลือผู้พิการในการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยที่อยู่ในระยะกึ่งเฉียบพลัน และผู้ที่มีสภาวะพึ่งพิง และการจัดหาอุปกรณ์ให้แก่ผู้พิการ ซ่อมแซมกายอุปกรณ์ และความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ แต่ยังมีผู้พิการบางคนไม่ได้รับความช่วยเหลือหรือช่วยเหลือไม่ครอบคลุมและทั่วถึง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้พิการยังมีปัญหาและอุปสรรค เนื่องจากพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายมีพื้นที่จำนวน 223,125 ไร่ หมู่บ้านห่างจากอำเภอบัวชุม จำนวน 30 กิโลเมตร การคมนาคมไม่สะดวก ฤดูฝนเดินทางลำบาก การจัดดำเนิน โครงการต่าง ๆ อาจไม่ทั่วถึง ผู้พิการไม่สามารถมาร่วมกิจกรรมได้ ผู้พิการบางคนพูดปากต่อปากผ่านทั้งจากกลุ่มผู้พิการด้วยกันหรือผ่านผู้นำชุมชน ว่าพวกเขายังไม่ได้รับการช่วยเหลือดูแลเท่าที่ควร ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการจัดสวัสดิการแก่ผู้พิการอาจยังมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ ความช่วยเหลือไม่เพียงพอสำหรับการดำรงชีวิต ไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน และสิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายจัดให้อาจไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้พิการ ผู้พิการบางรายไม่สามารถประกอบอาชีพหรือดูแลตัวเองได้ ถูกทอดทิ้งหรือถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพัง จากสภาพปัญหาที่กล่าวมา ผวนกับปัญหาที่องค์การบริหารส่วนตำบลเผชิญในปัจจุบัน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ทราบถึงความต้องการ อาจจะจัดไม่ตรงไม่ครอบคลุมประชากร ไม่ครบถ้วนในเรื่องที่ความต้องการที่แท้จริงของผู้พิการ ทำให้มีการจัดสวัสดิการที่ไม่เหมาะสม ไม่ตรงกับความต้องการของผู้พิการ ส่งผลให้ผู้พิการได้รับการตอบสนองไม่ตรงกับเป้าหมายความต้องการที่แท้จริง เพื่อให้ผู้พิการสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้น รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเข้ามาจัดสวัสดิการเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้พิการอย่างทั่วถึง และตรงกับความต้องการของผู้พิการให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้พิการจะได้ช่วยเหลือตนเองได้ ไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเชื่อว่าบุคคลแม้จะมีความพิการ แต่เมื่อได้รับการดูแลและส่งเสริมที่ดีแล้ว ผู้พิการอาจจะมีความพึงพอใจในชีวิตเท่ากับหรือมากกว่าผู้ที่ไม่มีความพิการ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 24 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 11,734 คน แยกเป็นชาย 5,997 คน แยกเป็นหญิง 5,737 คน มีผู้พิการทั้งสิ้นจำนวน 428 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย. 2562 : 3 - 4)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานในส่วนการจัดสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ เพื่อศึกษาถึงผลการจัดสวัสดิการผู้พิการขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ในอดีตและปัจจุบันว่าทั่วถึง ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกคนหรือไม่ ถ้ามีความบกพร่องจะได้นำผลนั้นเสนอกับผู้รับผิดชอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ความมุ่งหมายของวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้พิการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปปรับปรุงและให้เป็นแนวทางในการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายและองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ทั่วประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา จากมาตรการ การจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้พิการตามที่คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (2545 : 5) กำหนดไว้ 7 ด้าน ได้แก่ 1) การมีสุขภาพอนามัยที่ดี 2) การศึกษาที่ดี 3) การมีที่อยู่อาศัย 4) การมีงานทำและมีรายได้ 5) การมีความมั่นคงทางรายได้ 6) นันทนาการ และ 7) การบริการสังคมทั่วไป แต่ผู้วิจัยได้เลือกศึกษา 4 ด้าน เพราะทั้ง 4 ด้านสอดคล้องกับบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ได้ดำเนินการเป็นส่วนใหญ่คือ

- 1.1 ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี
- 1.2 ด้านการศึกษาที่ดี
- 1.3 ด้านการมีงานทำและมีรายได้
- 1.4 ด้านการบริการสังคมทั่วไป

2. ประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้พิการที่จดทะเบียนผู้พิการของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 428 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 148) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

3. **ตัวแปรที่ศึกษา** ได้แก่ ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งหมายและเพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายศัพท์ต่าง ๆ จึงให้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. **ความต้องการ** หมายถึง จุดประสงค์และความอยากได้รับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ
2. **ผู้พิการ** หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกาศกำหนดพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

3. การจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ อันเป็นสาเหตุให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตหรือปฏิบัติหน้าที่อย่างคนปกติ เพื่อให้เขาเหล่านั้นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีบางคนอาจช่วยเหลือตัวเองและคนอื่นได้ หรือถ้ารัฐได้ยื่นมือเข้าไปดูแลช่วยเหลือพวกเขาอย่างเหมาะสม เขาเหล่านั้นยังสามารถทำคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติอีกด้วย เพื่อศึกษาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายที่ผ่านมาแล้วในจำนวน 4 ด้าน คือ

3.1 ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี หมายถึง การจัดให้ผู้พิการพึงได้รับสวัสดิการการรักษาพยาบาล โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและได้รับสิทธิในการเข้ารับบริการจากหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากหน่วยบริการประจำที่ระบุในบัตรหลักประกันสุขภาพ โดยมีการตรวจสุขภาพประจำปีและมีหน่วยงานด้านการแพทย์ สาธารณสุขมาแนะนำการดูแลสุขภาพ ผู้พิการ มีบริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้บริการผู้พิการถึงชุมชน มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านอาหาร โภชนาการและการออกกำลังกายที่เหมาะสมแก่ผู้พิการ มีบริการด้านกายภาพบำบัด แนะนำในการใช้กายอุปกรณ์หรือเครื่องช่วยผู้พิการ สนับสนุนกายอุปกรณ์เครื่องช่วยผู้พิการและมีเจ้าหน้าที่บริการซ่อมแซมชิ้นส่วนกายอุปกรณ์และมีนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ มาให้บริการแก่ผู้พิการในชุมชน

3.2 ด้านการศึกษาที่ดี หมายถึง มีการจัดให้ผู้พิการพึงได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับและระดับที่สูงกว่า ได้รับการศึกษาในโรงเรียนผู้พิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย รัฐจัดบริการให้คำแนะนำทางการศึกษาหรือมีครูสำหรับผู้พิการคอยให้คำปรึกษา แนะนำสถานศึกษาที่ผู้พิการเข้าเรียน มีกองทุนสนับสนุนการศึกษาสำหรับผู้พิการและจัดงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์การศึกษา มีการจัดอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีต่าง ๆ โดยมีศูนย์เรียนรู้ในชุมชน มีการเปิดโอกาสให้ผู้พิการได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมประชุมต่าง ๆ พร้อมทั้งได้รับความรู้สิทธิต่าง ๆ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านสวัสดิการที่รัฐให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการ

3.3 ด้านการมีงานทำและมีรายได้ หมายถึง การจัดให้ผู้พิการจะต้องมีการฝึกอาชีพ มีงานทำและมีรายได้ โดยหน่วยงานรัฐจัดฝึกอาชีพให้แก่ผู้พิการและต้องฝึกอบรมอาชีพที่เหมาะสมกับความพิการของผู้พิการแต่ละประเภทและจะต้องมีเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพหรือจัดหาแหล่งเงินทุนกู้ยืม เพื่อนำไปประกอบอาชีพพร้อมทั้งมีการจัดสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้พิการ หรือให้สถานประกอบการหน่วยงานของรัฐและเอกชนรับผู้พิการเข้าทำงาน

3.4 ด้านการบริการสังคมทั่วไป หมายถึง การให้บริการแก่ผู้พิการให้มีเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับผู้พิการ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสถานที่หน่วยงานรัฐและเอกชน สำหรับ

ผู้พิการ จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายสำหรับผู้พิการ มีสถานสงเคราะห์สำหรับผู้พิการและหน่วยงานของรัฐ มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้พิการประจำปี พร้อมทั้งมีเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครบริการและช่วยเหลือผู้พิการที่บ้าน ผู้พิการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ได้อย่างบุคคลธรรมดา สังคมมองผู้พิการอย่างมีคุณค่าเหมือนบุคคลทั่วไป

4. ประชากร หมายถึง ผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา

5. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ โดยนำกรอบการวิจัยดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์
2. แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม
3. แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการและสิทธิสวัสดิการคนพิการ
4. แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2560 - 2564)
5. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
6. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตตามที่ตนเองมุ่งหวัง แต่การที่มนุษย์จะเกิดความต้องการได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับการตอบสนองความต้องการในระดับต่ำๆ เสียก่อน เพื่อที่จะทำให้เกิดความต้องการในระดับต่อไป

ความหมายของความต้องการของมนุษย์

มนุษย์ทุกคนต้องการที่จะได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าโดยคนอื่น ต้องการที่จะทำอะไรและต้องการที่จะมีกิจกรรมที่ทำให้รู้สึกว่าคุณค่า มนุษย์ทุกคนมีความอยากได้ ความภูมิใจ ความพอใจ และความชอบใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่ผลสำเร็จของความต้องการได้ ความต้องการเป็นความรู้สึกที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายหรือเหตุผล ดังนั้น จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความต้องการไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 346) กล่าวถึง ความต้องการ หมายถึง ความอยากได้ใคร่ได้หรือประสงค์จะได้และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ร่างกายเกิดการความขาดสมดุล เนื่องมาจากมีสิ่งรบกวนกระตุ้น มีแรงขับภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่นิ่ง ต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหา เพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้วร่างกายมนุษย์

ก็กลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่งและก็จะเกิดความต้องการใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด

ประสิทธิ์ ทองอุ่น (2542 : 62) กล่าวว่า ความต้องการ หมายถึง ภาวะความขาดแคลนของอินทรีย์ที่ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางเคมีในร่างกาย อันส่งผลให้บุคคลนั้น เพียรพยายามที่จะต้องสนองภาวะขาดแคลนนั่น ๆ ซึ่งเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้มนุษย์แสดง พฤติกรรม โดยธรรมชาติมนุษย์มีความต้องการพื้นฐานเหมือนกัน คือ ต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การขับถ่าย ฯลฯ ซึ่งความต้องการแบ่งออกเป็น ความต้องการทางชีวภาพ ได้แก่ ความหิว ความกระหาย และความต้องการทางเพศ กับความต้องการทางจิตใจ ได้แก่ ความต้องการความรักความอบอุ่น ความต้องการที่เกิดจากการถูกสิ่งเร้าในสังคมกระตุ้น

วราภรณ์ ตรีภูมิตถะ (2547 : 12 ; อ้างถึงใน รัชนิ รัตน์. 2550 : 9) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น (Need) หมายถึง สิ่งมีชีวิตจะขาดเสียมิได้ และผลจากการศึกษาหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่าทุกกิริยา ท่าทาง หรืออาการที่มนุษย์แสดงออกมาในรูปพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นมาจากแรงผลักดันของความต้องการเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ความต้องการอาจเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมาภายหลังและจากสิ่งที่เกิดขึ้นเอง โดยไม่ต้องเรียนรู้ที่เป็นความต้องการทางชีววิทยาทั้งที่เป็น สิ่งที่แสดงออกมาให้เห็นได้และสิ่งที่ยังซ่อนอยู่ภายใน

อนิวัช แก้วจางค์ (2552 : 66) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์ หมายถึง ความต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง อาทิ เช่น ความต้องการอาหาร ความต้องการน้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค เกียรติยศชื่อเสียง ความปลอดภัย การยอมรับ การยกย่องและอื่น ๆ ซึ่งมนุษย์มีความต้องการในระดับพื้นฐาน ไปยังระดับสูงที่สุด

สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์เป็นการแสดงออกทุกกิริยา ท่าทาง หรือที่แสดงออกมาในรูปแบบพฤติกรรม ที่เกิดจากการถูกสิ่งเร้าในสังคมกระตุ้นทำให้เกิดความต้องการ เช่น ความต้องการด้านปัจจัย 4 อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรค ซึ่งความต้องการแบ่งออกเป็น ความต้องการทางชีวภาพ ได้แก่ ความหิว ความกระหาย และความต้องการทางเพศ กับความต้องการทางจิตใจ ได้แก่ ความต้องการความรักความอบอุ่น ความต้องการที่เกิดจากการถูกสิ่งเร้าในสังคมกระตุ้นทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่นิ่งต้องแสวงหา เพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ เมื่อได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะเกิดความต้องการใหม่ ๆ ขึ้นมาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ลักษณะและขั้นตอนของความต้องการ

ความต้องการของมนุษย์จะมีลักษณะแตกต่างกันระหว่างบุคคล ซึ่งความต้องการต่าง ๆ จะเป็นสัญชาตญาณที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดและลักษณะของความต้องการของแต่ละบุคคล ก็จะแตกต่างกัน ซึ่งความต้องการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาตินั้นจะเป็นความต้องการ

เพื่อความอยู่รอด ดังนั้น จึงมีนักวิชาการกล่าวถึงลักษณะของความต้อการไว้ดังนี้

ริเรองรอง รัตนวิไลสกุล (2540 : 32) กล่าวว่า ความต้อการเป็นสิ่งที่พัวพันกับการดำรงชีวิตให้อยู่รอดของมนุษย์ ความต้อการจึงปรากฏออกมาในรูปต่าง ๆ ทั้งในรูปของความต้อการอันจำเป็นแห่งชีวิต ซึ่งมีมาแต่กำเนิดและความต้อการที่จัดหาขึ้นภายหลัง กล่าวโดยสรุป ความต้อการของมนุษย์มีดังนี้

1. ความต้อการทางร่างกาย เป็นความต้อการขั้นพื้นฐานอันดับแรก หรือความต้อการขั้นต่ำสุดของมนุษย์ซึ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นความต้อการที่มีมาตั้งแต่กำเนิดในฐานะที่เป็นอินทรีย์ทางกายภาพและเป็นแรงขับ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ กล่าวคือ เป็นความต้อการอย่างแรงกล้าและมักจะเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต เพื่อความอยู่รอด จึงเป็นความต้อการพื้นฐานที่จะขาดเสียมิได้ ดังนั้นความต้อการชนิดนี้หากไม่ได้รับการตอบสนอง จะมีความรู้สึกถึงเครียดอยู่ตลอดเวลาและมีความกระวนกระวาย เช่น ความต้อการอากาศหายใจ อาหาร ความอบอุ่น น้ำ ยารักษาโรค อุณหภูมิที่เหมาะสม เครื่องนุ่งห่ม การเคลื่อนไหวทางร่างกาย การขับถ่าย ความต้อการทางเพศ การพักผ่อนนอนหลับ ที่อยู่อาศัย ความต้อการทางด้านร่างกายนี้ยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสังคม วัฒนธรรม การฝึกอบรม สิ่งแวดล้อม ศาสนาและเศรษฐกิจ

2. ความต้อการทางด้านจิตใจ เป็นความต้อการที่ส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายหลัง หลังจากความต้อการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว เป็นความต้อการที่สร้างขึ้นใหม่ เพราะเป็นความต้อการที่เกิดจากความรู้ การเรียนรู้ ประสบการณ์ การตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ก็เพื่อให้เกิดความพึงพอใจและมักจะปรากฏขึ้น เมื่อคนมีวุฒิภาวะสูงขึ้นเป็นแรงขับชนิดที่ไม่หยุดตัวและไม่มีรากฐานทางร่างกาย แต่อาศัยกลไกทางสมองจากประสบการณ์ สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแต่ละบุคคลอาจจะมีเหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้

3. ความต้อการทางสังคม เป็นความต้อการทางด้านจิตใจนั่นเอง เพียงแต่นำไปในด้านความต้อการที่จะดำรงชีวิตให้เป็นที่ยอมรับนับถือของผู้อื่น หรือให้ความเป็นอยู่ที่ดีกว่าผู้อื่น เช่น มีความปลอดภัย ได้รับการยกย่องนับถือ ได้รับการยอมรับในสังคมและมีความก้าวหน้า เป็นต้น ความต้อการประเภทนี้ค่อนข้างซับซ้อนและเกิดขึ้นจากสภาพสังคม วัฒนธรรม การเรียนรู้ ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับรู้

วิชัย แหวนเพชร (2548 : 32) กล่าวว่า ความต้อการเป็นเหตุที่สำคัญที่ทำให้มนุษย์ดิ้นรนเพื่อแสวงหาการตอบสนองโดยสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ความต้อการที่เกิดจากร่างกาย เช่น ความต้อการอาหาร ความต้อการอากาศหายใจ ความต้อการที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ฯลฯ

2. ความต้องการที่เกิดจากจิตใจ เช่น ความต้องการความมั่นคง ปลอดภัย ต้องการยศถาบรรดาศักดิ์ ลาภยศ สรรเสริญ ความรักและความห่วงใย

3. ความต้องการที่เรียนรู้จากสังคม แล้วแต่สังคมจะสอนให้ต้องการ เช่น ความต้องการเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนฝูง ต้องการเป็นที่ยกย่องสรรเสริญ ต้องการความสำเร็จในชีวิต

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2556 : 155) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มความต้องการทั้งองาม สำหรับความต้องการของมนุษย์มี 8 ชั้น มีดังต่อไปนี้

1. ความต้องการทางด้านสรีระ เป็นความต้องการเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น ความหิว ความกระหาย ความง่วง ความต้องการทางเพศ ฯลฯ ความต้องการนี้จะมีมากในกลุ่มคนที่มีความขาดแคลน เช่น ผู้มีอาชีพหาเช้ากินค่ำ ส่วนใหญ่กลุ่มคนเหล่านี้ทำงาน เพราะต้องการค่าจ้าง เพื่อสนองความต้องการทางสรีระมากกว่าอย่างอื่น

2. ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย เมื่อความต้องการทางด้านสรีระได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะหาทางทำให้ตนเองปลอดภัยจากภัยอันตรายต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็จะแสวงหาความมั่นคงในชีวิต ทรัพย์สินและการงาน ซึ่งความต้องการประเภทนี้ทำให้เกิดการผลักดันให้มีการออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานต่าง ๆ หรือการเกิดบริษัทประกันภัย เป็นต้น

3. ความต้องการความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ความต้องการความรัก ความผูกพันและการยอมรับจากบุคคลอื่นนี่จะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลต้องการสร้างสัมพันธไมตรีกับบุคคลอื่น โดยการแสวงหาและเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ ตลอดจนการรับผิดชอบต่อการมีชีวิตอยู่

4. ความต้องการเกียรติและศักดิ์ศรี เป็นความต้องการขั้นสูง ได้แก่ ความต้องการอำนาจ ความสำเร็จ ชื่อเสียง เกียรติยศและการยกย่องนับถือ

5. ความต้องการด้านการรู้ การคิด เป็นความต้องการที่ขาดแคลน ได้แก่ ความต้องการตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการแสวงหาความรู้และความเข้าใจในสิ่งแปลกใหม่ ตลอดเวลา ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ อย่างแจ่มแจ้งชัดเจนและสามารถอธิบายขยายความได้อย่างถูกต้องแม่นยำและมีเป้าหมาย

6. ความต้องการด้านสุนทรียภาพ เป็นความต้องการที่ขาดแคลน ได้แก่ ความต้องการชื่นชมและสรรหาความสมดุล ความเป็นระเบียบและความงดงามตามธรรมชาติ ปราศจากการปรุงแต่ง ความต้องการซาบซึ้งและสร้างความสุนทรียะให้ชีวิตและสังคมแวดล้อม

7. ความต้องการพัฒนาตนเองอย่างแท้จริง เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ บุคคลที่มีความต้องการในระดับนี้จะแสดงพฤติกรรมดังนี้ สร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับศักยภาพของตน ยอมรับความเป็นจริงของตนตามธรรมชาติ เป็นคนพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถหาแนวทาง เพื่อการพัฒนาศักยภาพและความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น มีความเป็นอิสระจากสิ่งล่อใจทางสังคม มีมโนธรรม จริยธรรม ประจำใจ

8. ความต้องการเหนือธรรมชาติของคน เมื่อมนุษย์พัฒนาตนเองไปสู่จุดสมบูรณ์ของชีวิต อย่างแท้จริงแล้ว จะพัฒนาความต้องการที่เหนือธรรมชาติซึ่งเป็นการด้านจิตวิญญาณ ได้แก่ ความต้องการที่จะยอมรับและเข้าใจคนอื่นอย่างไม่มีเงื่อนไข สามารถสร้างความใกล้ชิดและสนิทสนมกับคนอื่น แม้ได้พบกันครั้งแรก มีความต้องการที่จะช่วยให้บุคคลอื่น สามารถพัฒนาไปสู่จุดสมบูรณ์ของชีวิตอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์ครอบคลุมทั้งร่างกาย จิตใจและสังคม ความต้องการด้านร่างกายจะต้องได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่จะทำให้ชีวิตอยู่รอดนั่นก็คือ ปัจจัย 4 อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค ด้านจิตใจเป็นความต้องการที่เกิดจากความรู้อ การเรียนรู้ ประสบการณ์ การตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ความต้องการสังคม เป็นความต้องการทางด้านจิตใจนั่นเอง เพียงแต่นำไปในด้านความต้องการที่จะดำรงชีวิตให้เป็นที่ยอมรับนับถือของผู้อื่น แต่ผู้พิการมีความต้องการขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้ดีขึ้นและเหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้พิการ ซึ่งผู้พิการก็มีความต้องการในการดำเนินชีวิต เช่นเดียวกันกับคนปกติทั่วไป

ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

ความต้องการของบุคคล เกิดจากการขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้น บุคคลทุกคนมีความต้องการในหลายสิ่งและหลายระดับ ซึ่งความต้องการอาจเกิดขึ้นจากสภาวะทางอารมณ์และมีสิ่งมากระตุ้น ทั้งจากภายในและภายนอก มีผลต่อความต้องการและการดำรงชีวิตในชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคลซึ่งมีนักวิชาการ ได้กล่าวไว้ดังนี้

ทงหล่อ วงษ์อินทร์ (2542 : 88) กล่าวว่า อัลเดอร์เฟอร์ ได้คิดทฤษฎีความต้องการที่เรียกว่า ทฤษฎี ERG (ERG : Existence Relatedness-Growth Theory) โดยแบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence Needs) เป็นความต้องการที่ตอบสนอง เพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกาย
2. ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการของบุคคล ที่จะสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย
3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Need) เป็นความต้องการสูงสุด รวมถึงความต้องการได้รับความยกย่องและความสำเร็จในชีวิต

แม็คเคลลีแกน (McClelland, 1975 : 147 ; อ้างถึงใน ปราณี รามสูต, 2545 : 90) ได้เสนอแนวคิดความต้องการความสำเร็จของมนุษย์ไว้ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการประสบผลสำเร็จ (Needs for Achievement) เป็นความต้องการมีผลงานและบรรลุเป้าหมาย
2. ความต้องการมิตรภาพมิตรสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความต้องการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น
3. ความต้องการอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการมีอิทธิพลและครอบงำเหนือผู้อื่น

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 51 - 54) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในชีวิต การได้รับการตอบสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ แล้วก็จะเกิดความพึงพอใจในชีวิตและทำให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้นความต้องการในชีวิตจึงเป็นสิ่งสำคัญของแต่ละบุคคลด้วย ดังนั้นจึงมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความต้องการของบุคคลที่เป็นที่ยอมรับกันในทางวิชาการ และได้ประมวลทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ได้เห็นว่ามนุษย์ถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะได้ครอบครอง ความต้องการของบุคคลไว้ดังนี้
  - 1.1 บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น
  - 1.2 ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอื่น ๆ ต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงเป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรมของคนนั้น
  - 1.3 ความต้องการของบุคคลจะเรียงเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป

นอกจากนี้มาสโลว์ยังได้จัดลำดับความต้องการของบุคคลมี 5 ขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

  - 1.3.1 ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุด เพื่อความมีชีวิตอยู่รอด ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิที่เหมาะสม เป็นต้น
  - 1.3.2 ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการแสวงหาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและความคุ้มครองจากผู้อื่น
  - 1.3.3 ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของความรู้สึกว่าตนได้รับความรักและมีส่วนร่วมในการเข้าหมู่พวก

1.3.4 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ เป็นความต้องการให้คนอื่น ยกย่องให้เกียรติและเห็นความสำคัญของตน

1.3.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของ ตนเป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานที่ตนเองชอบหรือต้องการเป็นมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

2. ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderter's Modified Need Hierarchy Theory) ได้คิดทฤษฎีความต้องการที่เรียกว่าทฤษฎีอีอาร์จี (ERG : Existence – Relatedness - Growth Theory) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้

2.1 ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence Needs) เป็นความต้องการที่ตอบสนอง เพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย

2.2 ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการของบุคคล ที่จะมิมิตรสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย

2.3 ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการสูงสุด รวมถึง ความต้องการได้รับการยกย่องและความสำเร็จในชีวิต

3. ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murray's Manifest Needs Theory) ได้อธิบายว่า ความต้องการของบุคคลมีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกันได้ ความต้องการของบุคคล ที่เป็นความสำคัญเกี่ยวกับการทำงานมีอยู่ 4 ประการคือ

3.1 ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง ความต้องการที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

3.2 ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น โดยคำนึงถึงการยอมรับของเพื่อนร่วมงาน

3.3 ความต้องการอิสระ เป็นความต้องการที่เป็นตัวของตัวเอง

3.4 ความต้องการมีอำนาจ ความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือคนอื่นและต้องการที่จะควบคุมคนอื่น ให้อยู่ในอำนาจของตน

4. ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคเคลีแลนด์ (Mc Clelland's Achievement Motivation Theory) ได้เน้นความต้องการไว้ 3 ประเภทคือ

4.1 ความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for Achievement) เป็นความต้องการ มีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา

4.2 ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (Need for Affiliation) เป็นความต้องการ มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

4.3 ความต้องการอำนาจ (Need for Power) เป็นความต้องการมีอิทธิพลและครอบงำเหนือผู้อื่น

สรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์มีทั้งความต้องการทางร่างกาย และความต้องการทางด้านจิตใจ ซึ่งมนุษย์ทุกคนมีความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคมของมนุษย์ ความต้องการเป็นที่ยอมรับ ความต้องการได้รับเกียรติในสังคม ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตและความต้องการมีอำนาจมีอิทธิพลทั้งหลายเหล่านี้ นำไปสู่การแสวงหาเป็นความต้องการที่มนุษย์ส่วนใหญ่มีความต้องการให้ได้มาไม่มีวันสิ้นสุด รัฐจึงจำเป็นต้องสร้างความเท่าเทียมกัน โดยจัดตั้งอำนาจความสะดวกให้แก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน

แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม

แนวคิดสวัสดิการสังคมเป็นการดำเนินกิจกรรมทั้งหลาย เพื่อมุ่งประโยชน์สู่ตนเอง ครอบครัว สังคม การพัฒนาคน คือการพัฒนาคุณภาพของบุคคล โดยเริ่มจากคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข งานสวัสดิการสังคมจึงมีบทบาทในการแก้ปัญหาของบุคคลต่าง ๆ ให้เบาบางลง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม มนุษย์สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความหมายของสวัสดิการสังคม

สำหรับความหมายของสวัสดิการสังคม ที่เป็นที่ยอมรับกันของสากลในปัจจุบัน โดยองค์กรและสถาบันทางสังคมทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ความช่วยเหลือ เยียวยา บรรเทาและแก้ปัญหาค่าความเดือดร้อนของบุคคล ครอบครัว กลุ่มชนและชุมชน การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพทั้งด้านร่างกาย ทักษะความสามารถและจิตใจ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายของการปฏิบัติการมีมาตรฐานการครองชีพที่ดี มีสุขภาพดีและสถานภาพทางสังคมที่มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมดังนี้

วันทนี วาสิกะสิน และคณะ (2543 : 2) กล่าวว่า สวัสดิการสังคม หมายถึง การกินดีอยู่ดีของทุกคนไม่เฉพาะผู้ยากไร้เท่านั้น คนทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ตามปรัชญาสากลขององค์การสหประชาชาติ ในเรื่องสิทธิมนุษยชนกำหนดว่า คนทุกคนจะต้องได้รับการตอบสนองในความต้องการพื้นฐาน อันเป็นสิทธิที่ทุกคนจะต้องได้รับและเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดบริการต่าง ๆ ไว้ให้และความต้องการขั้นพื้นฐานนั้น คือ อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค

ทัศนีย์ ลักขณาภิชนชัช (2545 : 14) กล่าวว่า สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการสังคม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมและพัฒนาสังคมรวมทั้งการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้ในระดับมาตรฐานและบริการดังกล่าว จะต้อง

ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชน เพื่อให้ได้รับบริการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ทั้งในด้านการศึกษา การมีสุขภาพอนามัย การมีที่อยู่อาศัย การมีงานทำ และมีรายได้ การมีสวัสดิการแรงงาน การมีความมั่นคงทางสังคม นันทนาการและบริการสังคมทั่วไป

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (2546 : 1) บัญญัติไว้ว่า สวัสดิการสังคม (Social Welfare) หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกันการแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรมและให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรมและการบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนต้องได้รับและการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

ชินชัย ชีจริญ (2552 : 5) กล่าวว่า สวัสดิการสังคม (เชิงสภาวะ) หมายถึง ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนทั้งด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต ด้านการมีกินมีใช้ และสวัสดิการสังคม (เชิงบริการ) หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมทั้งของภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อตอบสนองความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

สรุปได้ว่า สวัสดิการสังคม หมายถึง กิจกรรมหรือบริการที่หน่วยงานของรัฐและเอกชน ให้บริการแก่ประชาชน โดยบริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน ให้แก่ประชาชน บริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม ให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรมและให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรมและการบริการทางสังคมทั่วไป

ความสำคัญของสวัสดิการสังคม

งานสวัสดิการสังคมถือว่าเป็นงานที่มีขอบข่ายที่กว้างขวาง มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับทุกส่วนในสังคม ทั้งในการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงของชาติ ด้านเกียรติภูมิของประเทศและด้านสิทธิมนุษยชน โดยพิจารณาเห็นได้จากความสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ นักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์ (2544 : 50) กล่าวว่า ความสำคัญที่เป็นปัจจัยเอื้อให้ งานสวัสดิการสังคม ได้รับความสำคัญนอกจากการดำเนินนโยบายทางการเมืองแล้ว ยังมีนักวิชาการที่เห็นว่า การจัดสวัสดิการสังคมเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิรูปสังคม การที่ชาวบ้านรวมตัวกันจัดสวัสดิการช่วยเหลือกันเองในรูปแบบสวัสดิการชุมชน ธุรกิจที่ดำเนินงานเรื่องความรับผิดชอบ

ต่อสังคมเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับมีการออกกฎหมายส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมในปี 2546 และกฎหมายรองรับ กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และ 2550 ที่ให้สิทธิสวัสดิการแก่ประชาชนเพิ่มมากขึ้น วิฤทธิเศรษฐกิจที่ทำให้หลายฝ่ายต้องหันมาสนใจงานด้านสังคม ทำให้มีกระแสการพัฒนางานสวัสดิการสังคมได้รับการตอบสนอง และมีการใช้จ่ายเม็ดเงินด้านสวัสดิการสังคมในภาพรวมมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามข้อจำกัดที่พบ ยังมีการขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง ในงานสวัสดิการสังคม ความหลากหลายในงานสวัสดิการสังคม ที่กระจาย ในกระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ และภาคเอกชน การขาดความชัดเจนในนโยบาย การมีกฎหมายและกลไกรองรับงานสวัสดิการสังคมเป็นจำนวนมาก แต่ขาดการหนุนเสริมให้สามารถ ปฏิบัติได้จริงยังเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมไทย

สุเทพ เชาวลิต (2527 : 4 ; อ้างถึงใน บุญรอด ศรีผดุง, 2553 : 12) กล่าวว่า ความสำคัญของงานสวัสดิการสังคม ดังนี้

1. ด้านการปกครอง การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยรัฐบาลมีหน้าที่ที่จะต้องบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน สร้างความกินดีอยู่ดีของประชาชน
2. ด้านเศรษฐกิจ ประชากรเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศชาติ การที่จะสร้างสรรค์ความเจริญในทุกด้านให้กับประเทศชาติได้นั้น ประชาชนเป็นตัวจักรกลสำคัญในทางเศรษฐกิจ การที่หลายสำเร็จได้ผลสมบูรณ์นั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรเป็นสำคัญ ถ้าหากประชาชนไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ตามสมควรแล้ว ก็จะตกเป็นภาระแก่สังคมที่จะต้องเข้าช่วยเหลือบุคคลเหล่านั้นให้ช่วยตนเองได้โดยเร็วที่สุด ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติต่อไปอีกด้วย
3. ด้านความมั่นคงของชาติ ประกอบด้วยความมั่นคงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ตลอดทั้งความมั่นคงทางด้านการป้องกันประเทศ นั่นก็คือ ประชาชนที่จะเข้าเป็นทหาร ทหารที่เข้มแข็งย่อมมาจากประชาชนที่เข้มแข็งทั้งด้านร่างกายและมีจิตใจที่สมบูรณ์
4. ด้านเกียรติภูมิของประเทศ ปัจจุบันการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สามารถติดต่อกัน ได้อย่างรวดเร็ว ย่อมทำให้มองเห็นถึงความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของประชาชนในประเทศนั้นด้วย รัฐบาลมีหน้าที่สร้างหลักประกันในกิจการที่ประชาชนได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน หากประเทศใดประชาชนตกอยู่สภาพที่มีความเดือดร้อน ทุกข์ยาก ถูกทอดทิ้ง นั้นย่อมแสดงให้เห็นถึง บริการด้านสวัสดิการสังคมของประเทศนั้น อาจเป็นวิถีทางหนึ่งซึ่งนำมาแห่งความเสื่อมเสียเกียรติภูมิของประเทศ
5. ด้านสิทธิมนุษยชน งานสวัสดิการสังคมเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นที่ต้องการของมนุษยชนทั่วโลก ทุกคนมีสิทธิที่จะมีความเป็นอยู่ในมาตรฐานที่ถูกต้องเหมาะสม ในด้านสุขภาพ ความผาสุก

ของตนเองและครอบครัว รวมทั้งในด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย การรักษาพยาบาลและ บริการสังคมที่จำเป็นอื่น ๆ

ปานรัตน์ นิ่มตลุง (2558 : 13) กล่าวว่า ระบบการจัดบริการทางสังคม เพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาสังคม รวมทั้งการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อให้ประชาชนได้รับ บริการสังคมสาขาต่าง ๆ อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ เพื่อสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ ในระดับมาตรฐาน โดยบริการดังกล่าวต้องตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนให้ ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ทั้งด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การมีงานทำ มีรายได้ มีสวัสดิการแรงงาน มีความมั่นคงทางสังคม การมีนันทนาการและบริการ สังคมทั่วไป โดยระบบการจัดบริการสังคมต้องคำนึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิที่ประชาชน ต้องได้รับและเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการจัดบริการสังคมทุกระดับ

สรุปได้ว่า จากความสำคัญของสวัสดิการสังคม จะเห็นได้ว่าทุกส่วนมีความสำคัญกับ การจัดสวัสดิการสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงของชาติ ด้านเกียรติภูมิของประเทศ ด้านสิทธิมนุษยชน ทุกคนต้องได้รับบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็น ต่อการดำรงชีวิต เช่น บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการศึกษา บริการด้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น หากส่วนใดส่วนหนึ่งไม่เห็นความสำคัญของการจัดสวัสดิการสังคมก็จะทำให้ การจัด สวัสดิการสังคมไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

รูปแบบของสวัสดิการสังคม

รูปแบบของสวัสดิการสังคม คือ การมีส่วนร่วมของส่วนต่าง ๆ ในการจัดสวัสดิการ สังคมที่เหมาะสม เป็นธรรม ทั่วถึง เท่าเทียมและเป็นรูปแบบที่มีความหลากหลาย ซึ่งรูปแบบของ การจัดสวัสดิการสังคมจะบรรลุดูวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายและ การทำงานของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมทั้งภาครัฐและเอกชน

วันทนี วาสิกะสิน และคณะ (2541 : 3 - 5) กล่าวว่า สวัสดิการนั้นเป็นคำที่มีความหมาย กว้างมาก โดยกินความตั้งแต่มาตรการทางภาษีอากร การให้ผลตอบแทนจากการทำงานในอาชีพ ต่าง ๆ มาตรการด้านการเงินการคลังอื่น ๆ ตลอดจนการให้บริการแก่ชุมชนและการแทรกแซงของ รัฐ ในกรณีต่าง ๆ มีนักวิชาการได้จัดรูปแบบของสวัสดิการสังคมไว้ดังนี้

1. สวัสดิการสังคมแบบสัมฤทธิ์ผลทางอุตสาหกรรม (Industrialism or Industrial Achievement Performance or Handmaiden Model) เป็นแนวความคิดที่มองว่าสวัสดิการสังคม เป็นเสมือนกลไกหนึ่งในระบบเศรษฐกิจ สวัสดิการสังคมในแนวคิดนี้ถูกใช้เพื่อเป็นเครื่องตอบแทน แก่ผู้ที่เป็นกำลังในการผลักดันระบบเศรษฐกิจ โดยใช้มาตรการด้านภาษีอากรและการเงินการคลัง ตลอดจนผลตอบแทนในอาชีพ เป็นสิ่งตอบสนองความต้องการของบุคคลที่เป็นกำลังการผลิต

การจัดสวัสดิการแบบสัมฤทธิ์ผลทางอุตสาหกรรม ใช้เกณฑ์การจัดสรร โดยพิจารณาจากความสามารถในการทำงาน สถานภาพหรือบทบาทการทำงาน ผลคุณภาพและผลิตผลของงานเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ใดที่มีความสามารถในการทำงานสูง สามารถสร้างผลคุณภาพและผลิตผลที่น่าพึงพอใจแก่ระบบเศรษฐกิจ หรือมีสถานภาพและบทบาทต่อการผลิตอย่างสูง ก็จะได้รับสวัสดิการตอบแทนที่ดีกว่าผู้ที่มีผลคุณภาพและผลิตผลน้อยกว่า

2. สวัสดิการสังคมแบบสถาบัน (Institutionalism or Institutional Model) แนวคิดสวัสดิการสังคมแบบสถาบันเป็นแนวคิดที่ถือว่า สวัสดิการสังคมเป็นสถาบันสังคมสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะก่อให้เกิดบูรณาการ (Integration) ในสังคม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สังคมจะขาดเสียมิได้ แม้สังคมนั้นจะถือว่าเป็นสังคมที่มีเสถียรภาพแล้วก็ตาม สวัสดิการสังคมตามแนวคิดนี้ก็ยังต้องทำหน้าที่ให้ระบบสังคมดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ขณะที่ระบบเศรษฐกิจตลาดเสรีสร้างความไม่เป็นธรรมทางสังคมเศรษฐกิจ อันเป็นธรรมชาติที่ยากจะหลีกเลี่ยงได้ แนวคิดสวัสดิการสังคมแบบสถาบันมีความเหมาะสมกับระบบเศรษฐกิจเสรี ควรที่จะดำเนินการควบคู่กันไป เพื่อเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมดังกล่าว

3. สวัสดิการสังคมตามแบบพื้นที่ (Area - based) การจัดสวัสดิการสังคมในรูปแบบของพื้นที่เป็นฐาน โดยทั่วไปเป็นการจัดตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ พื้นที่การปกครองประเทศ เช่น ภาค จังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น ตำบล รูปแบบการจัดสวัสดิการลักษณะนี้ หน่วยงานในพื้นที่ จะต้องมาร่วมกันจัดบริการตามภารกิจ หน้าที่ขององค์กรสวัสดิการสังคม เพื่อให้เกิดความครอบคลุมทั่วถึงเป็นธรรมและมีมาตรฐานที่ดีด้านคุณภาพบริการ

วิยะดา ศิริแพทย (2542 : 18 - 19) กล่าวว่า รูปแบบงานสวัสดิการสังคม แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. สวัสดิการสังคมแบบสาธารณูปการ ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือโดยทั่วไปแก่ประชาชนหรือครอบครัวที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยจะต้องสอบสวนข้อเท็จจริงหรือทดสอบความจำเป็นก่อน การช่วยเหลือแบบสาธารณูปการ อาจจะเป็นในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ การให้การช่วยเหลือแบบรับเข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ การให้ความช่วยเหลือเป็นเงิน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนหรือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การให้ความช่วยเหลือเป็นสิ่งของ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนหรือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเช่นเดียวกัน แต่เป็นการป้องกันมิให้ผู้ได้รับความช่วยเหลือนำเงินไปใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น จึงให้เป็นสิ่งของแทน การให้ความช่วยเหลือเป็นบริการ เช่น ให้คำแนะนำปรึกษาหางานให้ทำและฝึกอาชีพ

2. สวัสดิการสังคมแบบการประกันสังคม คือวิธีการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นแก่บุคคลและครอบครัว ด้วยการสร้างหลักประกันไว้ก่อนที่จะเกิดปัญหา เป็นแนวคิดของ

การป้องกันปัญหา วิธีการนี้เป็นที่เข้าใจกันทั่วไปคือ รูปแบบของการประกันสังคมที่ประชาชน นายจ้างและรัฐบาลเสริมสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตด้วยการออมเงินเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่าย เมื่อยามมีความจำเป็น เช่น เมื่อเจ็บป่วย ว่างาน ประสบอุบัติเหตุ หรือชราภาพ

3. สวัสดิการสังคมแบบบริการสาธารณะ ได้แก่ การที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือประชาชนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด เป็นการทั่วไปโดยไม่คำนึงว่าจะต้องมีความเดือดร้อนจำเป็น หรือไม่ หรือเป็นวิธีการของการจัดบริการสังคมที่จำเป็นต่อการยังชีพ เป็นลักษณะบริการที่รัฐ หรือเอกชน จัดให้มีขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพราะโดยลำพังประชาชนไม่สามารถซื้อหา บริการ หรือจัดหาบริการนั้นได้โดยลำพังตนเอง หรือกลไกของตลาด เช่น บริการรักษาความปลอดภัย บริการการป้องกันประเทศ บริการการศึกษา หรือบริการสาธารณสุขในรูปแบบต่าง ๆ

กิติพัฒน์ นนทปัทมะคุลย์ (2544 : 12 - 14) กล่าวว่า รูปแบบสวัสดิการสังคมแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบดังนี้

1. สวัสดิการสังคมแบบชั่วคราว บรรเทาปัญหา หรือแบบเก็บตกล สวัสดิการสังคมแบบชั่วคราวนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่าบุคคลในสังคมจะได้รับการตอบสนองความต้องการ โดยแหล่งตอบสนองคือครอบครัวและตลาดรูปแบบนี้หากประชาชนประสบความเดือดร้อน จะต้องช่วยเหลือตนเอง โดยหันเข้าหาทรัพยากรของตนเอง ซื้อหาบริการทางสังคมมาตอบสนองความต้องการ หากไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หน่วยงานสวัสดิการของรัฐบาลจึงจะเข้าไปช่วยเหลือเป็นครั้งคราวไป เสมือนกับเป็นการดำเนินการเชิงรับรอให้เกิดปัญหาขึ้นก่อน จึงตามแก้ไข รูปแบบนี้ทำให้เกิดการรับรู้ว่าประชาชนที่ใช้บริการของรัฐบาลจึงเป็นพวกที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เป็นภาระของสังคม

2. สวัสดิการสังคมแบบสัมฤทธิ์ผลทางอุตสาหกรรม มองว่าสวัสดิการสังคมเป็นเสมือนกลไกหนึ่งในระบบเศรษฐกิจ เป็นเครื่องตอบแทนแก่ผู้ที่เป็นกำลังสำคัญในการผลักดัน ระบบเศรษฐกิจ โดยใช้มาตรการทางด้านภาษีอากรและการเงินการคลัง ตลอดจนผลตอบแทนในอาชีพ เป็นสิ่งตอบสนองความต้องการของบุคคลที่เป็นกำลังการผลิต โดยเกณฑ์การจัดสรร พิจารณาจากความสามารถในการทำงาน สถานภาพ บทบาทในการทำงาน ผลผลิตของงานเป็นสำคัญ

3. สวัสดิการสังคมแบบสถาบัน รูปแบบนี้ถือว่าสวัสดิการสังคมเป็นสถาบันสังคม สถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะก่อให้เกิดบูรณาภาพในสังคม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สังคมจะขาดเสียมิได้ แม้ว่าสังคมนั้นจะมีเสถียรภาพแล้วก็ตาม สวัสดิการสังคมตามแนวคิดนี้ก็ยังต้องทำหน้าที่ให้ระบบสังคมดำเนินไปอย่างราบรื่น ขณะที่ระบบเศรษฐกิจตลาดเสรี สร้างความเป็นธรรมทางสังคม เศรษฐกิจ อันเป็นธรรมชาติที่ยากจะหลีกเลี่ยงได้ แนวคิดสวัสดิการสังคมแบบสถาบันมีความ

เหมาะสมกับระบบเศรษฐกิจเสรี ควรที่จะดำเนินการควบคู่กัน ไป เพื่อเป็นการค้ำกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม

สรุปได้ว่า รูปแบบสวัสดิการสังคมเป็นโครงสร้างการบริหารงาน โดยรัฐซึ่งมีหน้าที่จัดสวัสดิการให้กับประชาชน โดยจะเห็นได้ว่าสวัสดิการสังคมจะเป็นส่วนหนึ่งในนโยบายของการพัฒนาประเทศ รัฐจะทำหน้าที่โดยผ่านระบบสถาบันองค์กรของรัฐ เข้าไปจัดสวัสดิการ เพื่อขยายไปสู่ภาคประชาชน การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมเป็นธรรม ทั้งถึง เท่าเทียม มีมาตรฐาน เป็นรูปแบบที่มีความหลากหลาย เป็นสวัสดิการแบบทางเลือกให้กับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ แก่ประชาชน

ขอบเขตของงานสวัสดิการสังคม

ขอบเขตของงานสวัสดิการสังคมขึ้นอยู่กับ นโยบายสวัสดิการสังคมที่เกี่ยวกับเรื่อง ความมั่นคงทางสังคม การจัดความเดือดร้อนทุกข์ยากและสร้างความสมบูรณ์พูนสุขให้แก่ประชาชน โดยทั่วไปและบุคคลแต่ละคนก็มีขอบเขตจำกัดในการช่วยเหลือ ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะขยายขอบเขตกว้างมากขึ้น จึงทำให้ขอบเขตของงานสวัสดิการสังคมกว้างมากขึ้นตามไปด้วย

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2544 : 21 - 22) กล่าวว่า งานสวัสดิการสังคม มีขอบเขตครอบคลุมลักษณะงาน ดังนี้

1. การประกันสังคม (Social Insurance) เป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิตและคุ้มครองลูกจ้าง ให้ประโยชน์ทดแทนกรณีเจ็บป่วย หรือประสบอันตราย ทูพพลภาพ เสียชีวิต อันมิใช่เนื่องมาจากการทำงาน การคลอดบุตร การประกันกรณีชราภาพและการสงเคราะห์บุตรของลูกจ้าง โดยรัฐได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายให้ความคุ้มครอง
2. การช่วยเหลือสาธารณะ (Public Assistance) เป็นบริการที่จัดขึ้นสำหรับผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ผู้ยากไร้ ผู้ที่ต้องพึ่งพิงผู้อื่นและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เป็นลักษณะการสงเคราะห์แบบให้เปล่า ในรูปของเงิน สิ่งของ การให้คำปรึกษาแนะนำและบริการ
3. บริการสังคม (Social Services) เป็นบริการที่จัดขึ้น โดยภาครัฐและเอกชน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน แบ่งลักษณะบริการเป็น 6 ประเภท ดังนี้
  - 3.1 สุขภาพอนามัย (Health) เป็นบริการด้านสุขภาพอนามัยและการสาธารณสุข โภชนาการและมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกัน แก่ใจและฟื้นฟูสุขภาพของประชาชน
  - 3.2 การศึกษา (Education) เป็นบริการที่จัดให้สำหรับประชาชนทุกคนที่อย่างน้อยต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับจากรัฐและบริการด้านการศึกษานี้มีทั้งการศึกษาใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน

3.3 ที่อยู่อาศัย (Housing) เป็นบริการที่รัฐจัดการและดูแลด้านที่อยู่อาศัยให้กับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีรายได้น้อย

3.4 การมีงานทำและมีรายได้ (Employment and Income Maintenance) เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำคุ้มครองการทำงาน รายได้และประกันสังคม

3.5 นันทนาการ (Recreation) เป็นบริการที่เกี่ยวกับการสร้างความรู้สึเป็นส่วนหนึ่งของสังคมให้แก่ผู้ใช้บริการ เช่น บริการห้องสมุด บริการด้านกีฬา ดนตรี ภาพยนตร์ การออกกำลัง และรวมทั้งงานอดิเรกอื่น ๆ

3.6 บริการสังคม (Social Services) เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์ในด้านการดำเนินชีวิตของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (2545 : 5) กล่าวว่า งานสวัสดิการสังคมเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ในสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดี 7 ด้าน ดังนี้

1. การมีสุขภาพอนามัยที่ดี หมายความว่า ประชาชนพึงได้รับการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ การรักษาพยาบาล การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน โดยประชาชนไม่ว่า เพศใด อายุ วัยใด เชื้อชาติใด ศาสนาใด อยู่ในภูมิภาคใด หรืออยู่ในวัฒนธรรมใด มีความสนใจในทางการเมือง มีแบบแผนการดำรงชีวิต เช่น ใดก็ตาม พึงได้รับการสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยที่ได้มาตรฐาน อย่างทั่วถึง เสมอภาค เป็นธรรม สอดคล้องกับความต้องการและสถานการณ์ ปัญหาของบุคคล กลุ่มบุคคลและประชาชน
2. การศึกษาที่ดี หมายความว่า ประชาชนพึงได้รับบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพต่อไปและแม้ว่าประชาชนจะมีข้อบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม หรือด้อยโอกาสทางการศึกษา ก็จะได้รับบริการ การศึกษาพิเศษ และจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่มีข้อจำกัด เหล่านั้น ทั้งนี้ประชาชนทุกคน ต้องได้รับการศึกษาในระดับอย่างน้อยที่สุด คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ความพิการ ความบกพร่องด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาส ชนกลุ่มน้อย คนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา ต่างความเชื่อ ต่างความสนใจทางการเมือง ต่างแบบแผนการดำเนินชีวิต ผู้อยู่ในภูมิภาคท้องถิ่นห่างไกล เป็นผู้ด้อยโอกาส หรือแม้แต่เพศ วัย พิพัตถ์ ต้องไม่เป็นเหตุให้ประชาชน ผู้ใดขาดโอกาสทางการศึกษา หรือได้รับบริการทางการศึกษา น้อยกว่า หรือด้อยกว่า ไม่เป็นธรรมหรือไม่เท่าเทียมกับประชาชนโดยทั่วไป

3. การมีที่อยู่อาศัย หมายความว่า การที่ประชาชนมีที่อยู่อาศัยตามควรแก่อัตภาพ ช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ในทำนองเดียวกัน ประชาชนทุกคนควรจะได้มีที่อยู่อาศัย ตามแต่กำลังความสามารถของบุคคล ที่จะได้มาอย่างน้อยที่สุดที่อยู่อาศัยต้องให้ความปลอดภัย ความมั่นคง อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่มีสภาพเสื่อมโทรม แออัด แวดล้อมด้วยมลพิษ หรือเสี่ยงต่อภัยพิบัติ เสี่ยงต่อความเสื่อมเสียทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม

4. การมีงานทำและมีรายได้ หมายความว่า ประชาชนมีงานทำที่ทำให้มีรายได้อย่างน้อย เพียงพอแก่การดำรงชีพ งานที่ทำมีสวัสดิการที่ดี หรืออย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนด งานที่ทำต้องไม่เสี่ยงต่อการเจ็บป่วย อุบัติเหตุและอุบัติเหตุต่าง ๆ ไม่เป็นงานที่สร้างความเสื่อมเสียแก่ ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ ไม่ผิดศีลธรรม หรือผิดกฎหมาย ประชาชนมีความภาคภูมิใจในงานที่ทำ และมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานนั้น ๆ ประชาชนต้องได้รับรายได้และสวัสดิการจากการทำงาน อย่างเสมอภาค เท่าเทียมและยุติธรรม

5. การมีความมั่นคงทางรายได้ หมายความว่า ประชาชนทุกคนที่มีรายได้เพียงพอ แก่การยังชีพ ได้รับการคุ้มครองในเรื่องความมั่นคง การดำเนินชีวิตของตนและครอบครัว ในรูปของการประกันสังคมซึ่งครอบคลุม เรื่องผลประโยชน์จากการประกันสุขภาพ การสงเคราะห์ บุตร การชดเชยการขาดรายได้จากการเจ็บป่วย พิกัด ทูพพลภาพ ชราภาพและการว่างงาน การประกันสังคมเป็นมาตรการหนึ่งที่จะสร้างความมั่นคงทางสังคม โดยเฉพาะกับประชาชน ผู้มีรายได้ประจำ ไม่ให้ได้รับความเดือดร้อน เมื่อมีเหตุให้สูญเสียรายได้ทั้งหมดบางส่วนหรือไม่พอเพียงแก่การยังชีพ

6. นันทนาการ หมายความว่า ประชาชนมีกิจกรรมนันทนาการ เพื่อการบันเทิงและการพักผ่อนใจอย่างมีคุณภาพ โดยกิจกรรมนันทนาการนั้น ๆ ไม่เป็นการทำให้เสื่อมเสียศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ ไม่ผิดศีลธรรมและไม่ผิดกฎหมาย ไม่เป็นการเอารัดเอาเปรียบ กดขี่ข่มเหง หรือละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนในกลุ่มอื่น ๆ

7. การบริการสังคมทั่วไป หมายความว่า การให้บริการแก่ประชาชน โดยเฉพาะ ผู้คนยากจน ผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางพิเศษ เพื่อช่วยเสริมสร้างเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ช่วยพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างเป็นสุขตามควรแก่อัตภาพ

วีระชัย วีระลันทชาติ และสโรทร ม่วงเกลี้ยง (2550 : 17 - 18) กล่าวว่า มาตรฐาน การส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิคนพิการ มาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและ คุ้มครองพิทักษ์สิทธิคนพิการ ประกอบด้วย 5 ข้อกำหนด 19 ข้อกำหนดย่อย ได้ว่า

1. ข้อกำหนดความมั่นคงในชีวิต ประกอบด้วย 4 ข้อกำหนดย่อย ได้ว่า

1.1 ด้านสุขภาพ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมและต่อเนื่อง โดยได้รับความช่วยเหลือ เมื่อแรกพบความพิการ ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การส่งเสริมสุขภาพป้องกันภาวะแทรกซ้อน ครอบครัวคนพิการควรได้รับการแนะนำในการ ป้องกัน ความพิการหากต้องการมีบุตรเพิ่ม

1.2 ด้านความมั่นคงในการมีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย คนพิการควรได้รับการส่งเสริม สวัสดิภาพด้านที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง สะอาด ถูกสุขลักษณะ สะดวก สอดคล้องกับกิจวัตร ประจำวัน และเอื้อให้คนพิการใช้พื้นที่ได้ทุกส่วนในบ้าน

1.3 ด้านการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่สาธารณะ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมสวัสดิภาพ พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิ ด้านการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่ สาธารณะ ตามความต้องการจำเป็นของแต่ละคนและสามารถใช้ระบบขนส่งสาธารณะได้

1.4 ด้านการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คนพิการควรได้รับการ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิให้ได้รับความปลอดภัยในชีวิต

2. ข้อกำหนดด้านการศึกษาของคนพิการ ประกอบด้วย 3 ข้อกำหนดย่อย ได้แก่

2.1 ด้านการศึกษาและฝึกอบรม คนพิการควรได้รับการส่งเสริม พิทักษ์และคุ้มครอง สิทธิในด้านการศึกษา การฝึกอบรมศักยภาพ และความต้องการ

2.2 ด้านการเตรียมความพร้อมด้านการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน คนพิการ ควรได้รับการส่งเสริม ให้ได้รับการฝึกฝนทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ตามศักยภาพ

2.3 ด้านการฝึกทักษะการดำรงชีวิต คนพิการควรได้รับการส่งเสริมให้ได้รับ การฝึกทักษะการดำรงชีวิตตามศักยภาพของตนเองและสามารถออกสู่สังคมภายนอกมากขึ้น

3. ข้อกำหนดด้านเศรษฐกิจ อาชีพ การงาน และรายได้ ประกอบด้วย 3 ข้อกำหนดย่อย ได้แก่

3.1 ด้านการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมในการ เตรียมความพร้อมด้านอาชีพ

3.2 ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมให้ได้รับ การฝึกและพัฒนาทักษะด้านอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการ

3.3 ด้านการประกอบอาชีพคนพิการควรได้รับการส่งเสริมโอกาสในการประกอบ อาชีพ โดยอาชีพนั้นสามารถสร้างรายได้สมควรแก่การดำรงชีพและได้รับคำปรึกษาด้านอาชีพ อย่างต่อเนื่อง

4. ข้อกำหนดด้านสังคม ประกอบด้วย 5 ข้อกำหนดย่อย ได้แก่

4.1 ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม คนพิการควรได้รับการส่งเสริมในการเข้าร่วม กิจกรรมทางสังคมได้รับการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ประเพณี ศาสนาและเป็นสมาชิก กลุ่มชมรมของคนพิการ โดยเฉพาะหรือทั่วไป

4.2 ด้านการยอมรับจากครอบครัวชุมชนและสังคม คนพิการควรได้รับการส่งเสริมในการเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวชุมชนในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง

4.3 ด้านการมีส่วนร่วม คนพิการควรได้รับการส่งเสริมในการจัดตั้งกลุ่มพึ่งตนเอง กลุ่มสนับสนุนคนพิการและพัฒนากลุ่มอย่างต่อเนื่อง

4.4 ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร คนพิการควรได้รับการส่งเสริมพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยผ่านช่องทางการสื่อสารที่สอดคล้องกับความพิการ แต่ละประเภท

4.5 ด้านกีฬาและนันทนาการ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกาย นันทนาการ เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพและการแข่งขันกีฬาที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ

5. ข้อกำหนดด้านการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิทางสังคมประกอบด้วย 5 ข้อกำหนดย่อยได้ว่า

5.1 ด้านสวัสดิการคนพิการ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในการรับความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ

5.2 ด้านสวัสดิการสำหรับคนพิการระดับรุนแรง คนพิการระดับรุนแรงควรได้รับการส่งเสริมสวัสดิภาพพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพเพื่อการดำรงชีวิตและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนพิการและครอบครัว

5.3 ด้านสวัสดิการสำหรับคนพิการไร้ผู้อุปการะ คนพิการไร้ผู้อุปการะควรได้รับการอุปการะเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม

5.4 ด้านนวัตกรรมบริการสวัสดิการสังคม คนพิการควรได้รับการส่งเสริมสวัสดิภาพพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิในการใช้อาคารสถานที่ราชการ สถานที่สาธารณะ ส่งเสริมให้มีการแก้ไขกฎระเบียบ ที่ไม่เอื้อให้คนพิการใช้สถานที่ หรือบริการสาธารณะและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

สรุปได้ว่า ขอบเขตงานสวัสดิการสังคมขึ้นอยู่กับนโยบายสวัสดิการสังคมที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความผาสุกของประชาชนในสังคมเป็นหลัก ตอบสนองความต้องการที่สำคัญเบื้องต้น เช่น เรื่องเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การศึกษา ที่อยู่อาศัย การจ้างงานมาตรฐาน การครองชีพ หรือกิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อให้มีปัจจัยอันจำเป็นในการดำรงชีวิตให้สามารถช่วยตนเองได้ มีการดำเนินการทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้พิการได้รับการสนับสนุน

ทางสังคมอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องและสอดคล้อง เป็นไปตามปัญหาและความต้องการของผู้พิการ แล้วจะช่วยเหลือการะของรัฐบาล นำไปสู่การพึ่งตนเอง ดังนั้นบริการที่รัฐหรือเอกชนจัดขึ้น เพื่อเป็นสวัสดิการสำหรับผู้พิการนั้น ต้องคำนึงถึงปัญหาและความต้องการของผู้พิการอย่างแท้จริง ต้องมีการศึกษาค้นหาปัญหาให้ได้ เพราะผู้พิการแต่ละประเภทแต่ละวัยย่อมมีปัญหาและความต้องการต่างกัน ผู้พิการตามชุมชนต่างถิ่นกันก็ย่อมมีปัญหาและความต้องการต่างกัน

กระบวนการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้พิการ

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการด้านการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ จากมาตรการ การจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้พิการตามที่คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (2545 : 5) 7 ด้าน ได้แก่ 1) การมีสุขภาพอนามัยที่ดี 2) การศึกษาที่ดี 3) การมีที่อยู่อาศัย 4) การมีงานทำและมีรายได้ 5) การมีความมั่นคงทางรายได้ 6) นันทนาการ 7) การบริการสังคมทั่วไป แต่ผู้วิจัยได้เลือกศึกษา 4 ด้าน เพราะทั้ง 4 ด้านสอดคล้องกับบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ได้แก่ ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ด้านการศึกษาที่ดี ด้านการมีงานทำและมีรายได้ และด้านการบริการสังคมทั่วไป เพื่อให้เห็นแนวคิดของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ผู้วิจัยจะได้นำเอาแนวคิดของท่านเหล่านั้นในทั้ง 4 ด้าน ตามที่ได้ศึกษานั้นมากล่าวตามลำดับแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ได้มีนักวิชาการได้กล่าวเรื่องนี้ไว้ดังนี้

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2544 : 21 - 22) กล่าวว่า สุขภาพอนามัย (Health) เป็นบริการด้านสุขภาพอนามัยและการสาธารณสุข โภชนาการและมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกัน แก้ไขและฟื้นฟูสุขภาพของประชาชน

คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (2545 : 5) กล่าวว่า การมีสุขภาพอนามัยที่ดี หมายความว่า ประชาชนพึงได้รับการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ การรักษาพยาบาล การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน โดยประชาชนไม่ว่าเพศใด อายุวัยใด เชื้อชาติใด ศาสนาใด อยู่ใน ภูมิภาคใด หรืออยู่ในวัฒนธรรมใด มีความสนใจในทางการเมือง มีแบบแผนการดำรงชีวิตเช่นใด ก็ตาม พึงได้รับ บริการสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยที่ได้มาตรฐาน อย่างทั่วถึง เสมอภาค เป็นธรรม สอดคล้องกับความต้องการและสถานการณ์ ปัญหาของบุคคล กลุ่มบุคคลและ ประชาชน

วีระชัย วีระนันทชาติ และสโรทร ม่วงเกลี้ยง (2550 : 17 - 18) กล่าวว่า ด้านสุขภาพคนพิการควรได้รับการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมและต่อเนื่อง โดยได้รับความช่วยเหลือเมื่อแรกพบความพิการ ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การส่งเสริมสุขภาพป้องกันภาวะแทรกซ้อน ครอบครัวคนพิการควรได้รับการแนะนำในการป้องกัน ความพิการหากต้องการมีบุตรเพิ่ม

จากนักวิชาการที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดให้ผู้พิการพึงได้รับสวัสดิการ การรักษาพยาบาล โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและได้รับสิทธิในการเข้ารับบริการจากหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากหน่วยบริหารประจำที่ระบุในบัตรหลักประกันสุขภาพ โดยมีการตรวจสุขภาพประจำปีและมีหน่วยงานด้านการแพทย์ สาธารณสุขมาแนะนำการดูแลสุขภาพ ผู้พิการ มีบริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้บริการผู้พิการถึงชุมชน มีการจัดอบรมให้ความรู้ ด้านอาหาร โภชนาการและการออกกำลังกายที่เหมาะสมแก่ผู้พิการ มีบริการด้านกายภาพบำบัด แนะนำในการใช้กายอุปกรณ์หรือเครื่องช่วยผู้พิการ สนับสนุนกายอุปกรณ์เครื่องช่วยผู้พิการและมีเจ้าหน้าที่บริการซ่อมแซมชิ้นส่วนกายอุปกรณ์และมีนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ มาให้บริการแก่ผู้พิการในชุมชน

2. ด้านการศึกษาที่ดี ได้มีนักวิชาการได้กล่าวเรื่องนี้ไว้ดังนี้

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2544 : 21 - 22) กล่าวว่า การศึกษา (Education) เป็นบริการที่จัดให้ สำหรับประชาชนทุกคนที่อย่างน้อย ต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับจากรัฐและบริการด้านการศึกษานี้มีทั้งการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (2545 : 5) กล่าวว่า การศึกษาที่ดี หมายความว่า ประชาชนพึงได้รับการที่ส่งเสริมและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพต่อไปและแม้ว่าประชาชนจะมีข้อบกพร่อง ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม หรือด้อยโอกาสทางการศึกษา ก็จะได้รับบริการ การศึกษาพิเศษและจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่มีข้อจำกัด เหล่านั้น ทั้งนี้ประชาชนทุกคนต้องได้รับการศึกษาในระดับอย่างน้อยที่สุด คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ความพิการ ความบกพร่องด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาส ชนกลุ่มน้อย คนต่างวัฒนธรรม ต่างศาสนา ต่างความเชื่อ ต่างความสนใจ ทางการเมือง ต่างแบบแผนการดำเนินชีวิต ผู้อยู่ในภูมิภาคท้องถิ่นห่างไกล เป็นผู้ด้อยโอกาส หรือแม้แต่เพศ วัย พิพัตร์รณ ต้องไม่เป็นเหตุ ให้ประชาชน ผู้ใดขาดโอกาสทาง การศึกษา หรือ ได้รับการบริการทางการศึกษาน้อยกว่า หรือ ด้อยกว่าไม่เป็นธรรม หรือไม่เท่าเทียมกับประชาชนโดยทั่วไป

วีระชัย วีระนันทชาติ และสโรทร่ม่วง เกลี้ยง (2550 : 17 - 18) กล่าวว่า การศึกษาของคนพิการ

1. ด้านการศึกษาและฝึกอบรม คนพิการควรได้รับการส่งเสริม พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิ ในด้านการศึกษา การฝึกอบรมศักยภาพ และความต้องการ

2. ด้านการเตรียมความพร้อมด้านการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน คนพิการควรได้รับการส่งเสริม ให้ได้รับการฝึกฝนทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ตามศักยภาพ

3. ด้านการฝึกทักษะการดำรงชีวิต คนพิการควรได้รับการส่งเสริม ให้ได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตตามศักยภาพของตนเอง และสามารถออกสู่สังคมภายนอกมากขึ้น

จากนักวิชาการที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า มีการจัดให้ผู้พิการพึงได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับและระดับที่สูงกว่า ได้รับการศึกษาในโรงเรียนผู้พิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย รัฐจัดบริการให้คำแนะนำทางการศึกษาหรือมีครูสำหรับผู้พิการคอยให้คำปรึกษาแนะนำสถานศึกษาที่ผู้พิการเข้าเรียน มีกองทุนสนับสนุนการศึกษาสำหรับผู้พิการและจัดงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์การศึกษา มีการจัดอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีต่าง ๆ โดยมีศูนย์เรียนรู้ในชุมชน มีการเปิดโอกาสให้ผู้พิการได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมประชุมต่าง ๆ พร้อมทั้งได้รับความรู้สิทธิ์ต่าง ๆ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านสวัสดิการที่รัฐให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการ

3. ด้านการมีงานทำและมีรายได้ ได้มีนักวิชาการ ได้กล่าวเรื่องนี้ไว้ดังนี้

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2544 : 21 - 22) กล่าวว่า การมีงานทำและมีรายได้ (Employment and Income Maintenance) เป็นบริการที่จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ คุ้มครองการทำงาน รายได้และประกันสังคม

คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (2545 : 5) กล่าวว่า การมีงานทำและมีรายได้ หมายความว่า ประชาชนมีงานทำที่ทำให้มีรายได้อย่างน้อยเพียงพอ แก่การดำรงชีพ งานที่ทำมีสวัสดิการที่ดีหรืออย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนด งานที่ ทำต้องไม่เสี่ยงต่อการเจ็บป่วย อุบัติเหตุ และอุบัติเหตุต่าง ๆ ไม่เป็นงานที่สร้างความเสื่อมเสียแก่ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ผิดศีลธรรมหรือผิดกฎหมาย ประชาชนมีความภาคภูมิใจในงานที่ทำ และมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานนั้น ๆ ประชาชนต้องได้รับรายได้และสวัสดิการจากการทำงาน อย่างเสมอภาคเท่าเทียม และยุติธรรม

วิระชัย วีระนันทชาติ และสโรทร ม่วงเกลี้ยง (2550 : 17 - 18) กล่าวว่า ด้านเศรษฐกิจ อาชีพ การงาน และรายได้ ประกอบด้วย 3 ข้อ

1. ด้านการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ คนพิการควรได้รับการส่งเสริม ในการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ

2. ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมให้ได้รับการฝึกและพัฒนาทักษะด้านอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการ

3. ด้านการประกอบอาชีพคนพิการควรได้รับการส่งเสริมโอกาสในการประกอบอาชีพ โดยอาชีพนั้นสามารถสร้างรายได้สมควรแก่การดำรงชีพและได้รับคำปรึกษาด้านอาชีพอย่างต่อเนื่อง

จากนักวิชาการที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดให้ผู้พิการจะต้องมีการฝึกอาชีพ มีงานทำและมีรายได้ โดยหน่วยงานรัฐจัดฝึกอาชีพให้แก่ผู้พิการและต้องฝึกอบรมอาชีพที่เหมาะสมกับความพิการของผู้พิการแต่ละประเภทและจะต้องมีเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพหรือจัดหาแหล่งเงินทุนกู้ยืม เพื่อนำไปประกอบอาชีพพร้อมทั้งมีการจัดสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้พิการหรือให้สถานประกอบการหน่วยงานของรัฐและเอกชนรับผู้พิการเข้าทำงาน

4. ด้านการบริการสังคมทั่วไป ได้มีนักวิชาการได้กล่าวเรื่องนี้ไว้ดังนี้

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2544 : 21 - 22) กล่าวว่า บริการสังคม (Social Services) เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อ เสริมสร้างความ สมบูรณ์ในด้านการดำเนินชีวิตของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้ประชาชนมีความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้น

คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (2545 : 5) กล่าวว่า การบริการสังคม ทั่วไป หมายความว่า การให้บริการแก่ประชาชน โดยเฉพาะผู้คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เพื่อช่วยสร้างเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ช่วยพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างเป็นสุขตามควรแก่อัตภาพ

วิระชัย วีระนันทชาติ และสโรทร ม่วงเกลี้ยง (2550 : 17 - 18) กล่าวว่า ด้านสังคม ประกอบด้วย 5 ข้อ

1. ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมคนพิการควรได้รับการส่งเสริมในเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมได้รับการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ประเพณี ศาสนาและเป็นสมาชิกกลุ่มชมรมของคนพิการ โดยเฉพาะหรือทั่วไป
2. ด้านการยอมรับจากครอบครัวชุมชนและสังคม คนพิการควรได้รับการ ส่งเสริมในการเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวชุมชนในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง
3. ด้านการมีส่วนร่วม คนพิการควรได้รับการส่งเสริมในการจัดตั้งกลุ่มพึ่งตนเอง กลุ่มสนับสนุนคนพิการและพัฒนากลุ่มอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารคนพิการควรได้รับการส่งเสริมพิทักษ์และ คุ้มครองสิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยผ่านช่องทางการสื่อสารที่สอดคล้องกับความพิการ แต่ละประเภท
5. ด้านกีฬาและนันทนาการ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกาย นันทนาการ เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ และการแข่งขันกีฬาที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ

จากนักวิชาการที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า การให้บริการแก่ผู้พิการให้มีเรื่องอุปโภคบริโภคสำหรับผู้พิการ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสถานที่หน่วยงานรัฐและเอกชนสำหรับผู้พิการ จัดให้สถานที่ออกกำลังกายสำหรับผู้พิการ มีสถานสงเคราะห์สำหรับผู้พิการและหน่วยงานของรัฐ มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้พิการประจำปี พร้อมทั้งมีเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครบริการและช่วยเหลือผู้พิการที่บ้าน ผู้พิการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ได้อย่างบุคคลธรรมดา สังคมมองผู้พิการอย่างมีคุณค่าเหมือนบุคคลทั่วไป

แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการและสิทธิสวัสดิการคนพิการ

ในสมัยก่อนคนทั่วไปมักจะคิดว่าคนที่ไม่สมประกอบทางร่างกายหรือจิตใจนั้นไม่สามารถทำประโยชน์ให้สังคมได้ ซึ่งมีผลกระทบทางจิตใจแก่ผู้พิการอย่างยิ่ง ดังนั้นสังคมจึงควรยอมรับว่าผู้พิการก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมเช่นเดียวกับคนปกติทั่วไปและการช่วยเหลือผู้พิการ ให้ได้รับการพัฒนาความสามารถที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมนั้นนับว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ควรจะทำให้ความสนใจต่อไป

ความหมายของคนพิการ

ปัจจุบันมีผู้พิการในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากสาเหตุต่าง ๆ และเราจะพบบุคคลเหล่านี้มีลักษณะแตกต่างจากบุคคลทั่วไป อันเนื่องมาจากความบกพร่องของอวัยวะต่าง ๆ เป็นสาเหตุให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างคนปกติได้ มีผู้ให้ความหมายของคนพิการไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2550 : 1 - 2) บัญญัติไว้ว่า คนพิการ หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศกำหนด

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 129) กล่าวว่า ผู้พิการหรือคนพิการ หมายถึง คนที่มีความผิดปกติ หรือบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา หรือทางจิตใจ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ประเภทตามความในพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2550 : 84) กล่าวว่า คนพิการ หมายถึง คนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ทางสติปัญญา หรือทางจิตใจ มี 5 ประเภท คือ คนพิการ

ทางการมองเห็น ทางการได้ยิน หรือการสื่อความหมาย ทางกายหรือการเคลื่อนไหว ทางจิตใจ หรือพฤติกรรม และทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้

สรุปได้ว่า คนพิการ หมายถึง บุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ มีความจำเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างบุคคลปกติ หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

ประเภทของคนพิการ

คนพิการถือว่าเป็นผู้ที่มีข้อจำกัดในการดำรงชีวิต ข้อจำกัดของคนพิการแต่ละคนอาจไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับความพิการของแต่ละคนว่าพิการประเภทใด ซึ่งได้มีหน่วยงานของรัฐและนักวิชาการได้แยกประเภทความพิการไว้ดังนี้

เกยูร วงศ์ก้อม (2548 : 18) กล่าวว่า คณะกรรมการร่วมขององค์การกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ หรือ UNICEF กับ องค์การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการระหว่างประเทศ ได้แบ่งประเภทของคนพิการตามลักษณะของ ความพิการ ดังนี้

1. ตาบอด
2. มองเห็นได้อย่างเลื่อนราง
3. มีความบกพร่องทางการได้ยิน
4. ปัญญาอ่อน
5. พิการเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวซึ่งเกิดจากความพิการทางสมอง ความพิการทางแขน

ขา ลำตัว

6. มีความบกพร่องทางการพูด
7. มีปัญหาการเรียนรู้เฉพาะด้าน
8. มีปัญหาทางพฤติกรรมต่าง ๆ
9. เรียนหนังสือได้ช้า
10. มีปัญหาความพิการซ้อน

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2552 : 2) กล่าวว่า ตามประกาศกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ ได้แบ่งประเภทความพิการเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. ความพิการทางการเห็น

1.1 ตาบอด หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในเห็น เมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ดีกว่า เมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดาแล้ว อยู่ในระดับ 3 ส่วน (61) เมตร (364) หรือ 4 ส่วน 40 ฟุต (20/400) ลงมาจนกระทั่งมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง หรือมีลานสายตาแคบกว่า 1 องศา

1.2 ตาเห็นเลือนราง หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็นเมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ดีกว่า เมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดาแล้ว อยู่ในระดับ ตั้งแต่ 1 ส่วน 60 เมตร (3/60) หรือ 20 ส่วน) ฟุต (20/40) ไปจนถึงแยกกว่าส่วน 18 เมตร (18) หรือ 20 ส่วน 0 ฟุต (24/79) หรือมีลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

2. ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

2.1 หูหนวก หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยิน จนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทาง การได้ยิน เมื่อตรวจการได้ยิน โดยใช้คลื่นความถี่ที่ 500 เฮิร์ตซ์ 1,000 เฮิร์ตซ์ และ 2,000 เฮิร์ตซ์ ในหูข้างที่ได้ยินดีกว่าจะสูญเสียการได้ยินที่ความดังของเสียง 90 เฮิร์ตซ์ ขึ้นไป

2.2 หูตึง หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยิน ที่เมื่อตรวจวัดการได้ยินโดยใช้คลื่นความถี่ที่ 500 เฮิร์ตซ์ 1,000 เฮิร์ตซ์ และ 2,000 เฮิร์ตซ์ ในหูข้าง ที่ได้ยินดีกว่าจะสูญเสียการได้ยิน ความดังของเสียงน้อยกว่า 90 เดซิเบลลงมาถึง 40 เดซิเบล

2.3 ความพิการทางการสื่อความหมาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติ กิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจาก การมีความบกพร่องทางการสื่อความหมาย เช่น พูดไม่ได้ พูดหรือฟังแล้วผู้อื่นไม่เข้าใจ เป็นต้น

3. ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย

3.1 ความพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติ กิจกรรมใน ชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการ มีความบกพร่อง หรือการสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหว ได้แก่ มือ เท้า แขน ขา อาจมาจากสาเหตุอัมพาต แขนขาอ่อนแรง แขนขาขาด หรือภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังจนมีผลกระทบต่อ การทำงาน ของมือ เท้า แขน ขา

3.2 ความพิการทางร่างกาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องหรือความผิดปกติของศีรษะ ใบหน้า ลำตัว และภาพลักษณ์ภายนอกของร่างกายที่เห็นได้อย่างชัดเจน

4. ความพิการทางจิตใจ หรือพฤติกรรม หรือออทิสติก

4.1 ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติ กิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของความรู้ อารมณ์ หรือความคิด

4.2 ความพิการออทิสติก หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคมภาษาและการสื่อความหมาย พฤติกรรมและอารมณ์ โดยมีสาเหตุมาจากความผิดปกติของสมองและความผิดปกติที่แสดงก่อนอายุ 2 ปีครึ่ง ทั้งนี้ ให้รวมถึงการวินิจฉัยกลุ่มออทิสติกสเปกตรัมอื่น ๆ เช่น แอสเพอเกอร์ (Asperger)

5. ความพิการทางสติปัญญา หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ หรือมีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป โดยความผิดปกติที่แสดงก่อนอายุ 18 ปี

6. ความพิการทางการเรียนรู้ หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม โดยเฉพาะด้านการเรียนซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางสมอง ทำให้เกิดความบกพร่องในด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ หรือกระบวนการเรียนรู้พื้นฐานอื่นใน ระดับความสามารถที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานตามช่วงอายุและระดับสติปัญญา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : ออนไลน์) กล่าวว่า ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 และมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงออกประกาศกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
2. การได้ยิน
3. ทางสติปัญญา
4. ทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ

5. ทางกรเรียนรู้
6. ทางกรพูด และภษา
7. ทางพฤติกรรม หรืออารมณ์
8. ออทิสติก
9. และพิการซ้อน

การพิจารณาบุคคลที่มีความบกพร่อง เพื่อจัดประเภทของคพิการ ให้มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

1.1 คนตาบอด หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นมาก จนต้องใช้อุปกรณ์สัมผัสและสื่อเสียง หากตรวจวัดความชัดของสายตาง้างดี เมื่อแก้ไขแล้ว อยู่ในระดับ 6 ส่วน 60 (6/60) หรือ 20 ส่วน 200 (20/200) จนถึงไม่สามารถรับรู้เรื่องแสง

1.2 คนเห็นเลือนราง หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็น แต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ขยายใหญ่ด้วยอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก หากวัดความชัดเจนของสายตาง้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6 ส่วน 18 (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 (20/70)

2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับหูตึงน้อยจนถึงหูหนวก ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 คนหูหนวก หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจการพูดผ่านทางการได้ยิน ไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งโดยทั่วไปหากตรวจการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป

2.2 คนหูตึง หมายถึง บุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่เพียงพอที่จะได้ยินการพูดผ่านทางการได้ยิน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งหากตรวจวัดการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยินน้อยกว่า 90 เดซิเบลลงมาถึง 26 เดซิเบล

3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ บุคคลที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตน (Functioning) ในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถทางสติปัญญาดต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญร่วมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้านทักษะทางสังคม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้

ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ทั้งนี้ ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี

4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

4.1 บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว ได้แก่ บุคคลที่มีอวัยวะไม่สมบูรณ์หรือขาดหายไป กระดูกหรือกล้ามเนื้อผิดปกติ มีอุปสรรคในการเคลื่อนไหว ความบกพร่องดังกล่าว อาจเกิดจากโรคทางระบบประสาท โรคของระบบกล้ามเนื้อและกระดูก การไม่สมบูรณ์มาแต่กำเนิด อุบัติเหตุและโรคติดต่อ

4.2 บุคคลที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ได้แก่ บุคคลที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรังหรือมีโรคประจำตัวซึ่งจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ซึ่งมีผลทำให้เกิดความจำเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ

5. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่อง ในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ

6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องในการเปล่งเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ อัตราความเร็วและจังหวะการพูดผิดปกติ หรือบุคคลที่มีความบกพร่อง ในเรื่องความเข้าใจหรือการใช้ภาษาพูด การเขียนหรือระบบสัญลักษณ์อื่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหาและหน้าที่ของภาษา

7. บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ ได้แก่ บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ไปจากปกติเป็นอย่างมาก และปัญหาทางพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของรับรู้ อารมณ์หรือความคิด เช่น โรคจิตเภท โรคซึมเศร้า โรคสมองเสื่อม เป็นต้น

8. บุคคลออทิสติก ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ซึ่งส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือมีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความผิดปกตินี้ค้นพบได้ก่อนอายุ 30 เดือน

9. บุคคลพิการซ้อน ได้แก่ บุคคลที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน

สรุปได้ว่า ประเภทคนพิการได้แก่ บุคคลที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือ การเข้าไปมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก บุคคลพิการซ้ำซ้อน คนพิการมีความจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือสนับสนุน โดยเฉพาะด้านการดำรงชีวิตเป็นหลัก ให้ผู้พิการมีสิทธิและมีความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สาเหตุของการเกิดความพิการ

ความพิการมีสาเหตุหลากหลาย ทั้งที่เกิดจากปัจจัยทางพันธุกรรมและปัจจัยสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ความพิการแต่กำเนิดอื่น ๆ บางโรคป้องกันและรักษาได้ การให้ความรู้กับประชาชนและการให้คำปรึกษาแนะนำที่ถูกต้อง เพื่อให้ประชาชน ผู้ป่วยและครอบครัว ทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญ และมีประโยชน์ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวถึงสาเหตุของความพิการไว้ดังนี้

ณรงค์ วันดี (2542 : 134) กล่าวว่า ได้แบ่งสาเหตุของความพิการไว้ดังนี้

1. ความพิการทางกาย คือ ความพิการที่เกิดกับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายซึ่งเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น
    - 1.1 โรคภัยไข้เจ็บหรือการบาดเจ็บเป็นผลให้เกิดความพิการ เช่น โปลิโอ มะเร็งที่อวัยวะบางส่วน
    - 1.2 ความพิการทางกายที่เป็นมาแต่กำเนิด เช่น ตาบอด หูหนวก
    - 1.3 ผลจากสงคราม
    - 1.4 อุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ
    - 1.5 กรรมพันธุ์ เช่น ตาบอดสี
  2. ความพิการทางจิตและสมอง คือ ความพิการทางจิตและปัญญา เช่น ปัญญาอ่อน โรคจิต โรคประสาท อาจเกิดจากกรรมพันธุ์หรือสาเหตุอื่น ๆ เช่น การได้รับความกระทบกระเทือนในขณะคลอด หรือความผิดปกติของต่อม หรือการขาดอาหาร
- พิศสมัย ผลพฤกษ์ไพโร (2542 : 208 - 209 ; อ้างถึงใน เอื้องทิพย์ ไตรบำรุง. 2550 : 12 - 13) กล่าวว่า คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญองค์การอนามัยโลก ได้จำแนกสาเหตุและลักษณะของความพิการในทางการแพทย์ไว้ดังนี้

1. ความพิการแต่กำเนิดมีสาเหตุมาจาก กรรมพันธุ์ เช่น ปัญญาอ่อน ประสาทหูพิการ ตาบอด สมองเจริญเติบโตช้าและสาเหตุที่ไม่ใช่กรรมพันธุ์ เช่น กินยาผิดและความผิดปกติจากการติดเชื้ระหว่างตั้งครรภ์และระหว่างคลอด ทำให้เด็กเกิดมามีความผิดปกติทั้ง ทางร่างกายและจิตใจ พฤติกรรม สติปัญญา เป็นต้น

2. โรคติดต่อ ทำให้เกิดความพิการได้ เช่น โรคโปลิโอหลังอักเสบ (Polio) ทำให้กล้ามเนื้อขาลีบ เป็นต้น

3. โรคที่ไม่ติดต่อ โรคที่เกิดจากระบบการเคลื่อนไหว เช่น ปวดหลัง ปวดข้อ ความพิการจากกระดูก กล้ามเนื้อ อัมพาต โรคหัวใจ เบาหวาน หูตึง หูหนวก

4. โรคจิตประสาทต่าง ๆ เช่น ซึมเศร้า ย้ำทำซ้ำคิด เป็นต้น

5. โรคพิษสุราเรื้อรัง และการติดยาเสพติดต่าง ๆ

6. เกิดจากมลภาวะสิ่งแวดล้อมและอุบัติเหตุต่าง ๆ ทั้งจากการสัญจรทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ อุบัติเหตุจากการทำงาน การต่อสู้จากภัยสงคราม เป็นต้น

7. ภาวะทุพโภชนาการ การขาดสารอาหารทั้งระหว่างการตั้งครรภ์และการเลี้ยงดู ทำให้เกิดความพิการได้ทั้งทางสติปัญญาและทางร่างกาย

8. สาเหตุอื่น ๆ เช่น การได้รับสารพิษ สารปรอท สารตะกั่ว การได้ยินเสียงดังและเสียงอึกทึกเป็นประจำ การรักษาพยาบาลที่ไม่ถูกต้อง เช่น การกินยาผิด ใ้ยาผิด เช่น การหยอดตา ด้วยสมุนไพรที่เป็นอันตรายทำให้ตาบอด

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2546 : 11) กล่าวว่า ได้สรุปสาเหตุที่ทำให้เด็ก เกิดความพิการประเภทต่าง ๆ ได้ 3 ระยะคือ

1. ก่อนคลอด การติดเชื้อขณะตั้งครรภ์ เช่น หัดเยอรมัน แม่ได้รับอุบัติเหตุ ส่งผลกระทบต่อระบบสมองหรือพิการแต่กำเนิด เช่น ตาบอด หูหนวก ปัญญาอ่อน กล้ามเนื้ออ่อนแรง กระดูกผิดปกติ แม่ได้รับสารพิษและยาต่าง ๆ เช่น บุหรี่ สุรา ยาเสพติด ทุกชนิด ยาแก้ชัก ยาขับเลือด สารรังสี ตะกั่วและปรอท เป็นต้น เกิดการเจ็บป่วยขณะตั้งครรภ์ แม่ขาดสารอาหารที่มีคุณค่า แม่ทำงานหนักเกินไปขณะตั้งครรภ์ ไม่ได้รับการพักผ่อนเพียงพอ

2. ขณะคลอด การคลอดทุกครั้งมีความเสี่ยงเสมอไม่มากก็น้อย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องรับการดูแลจากแพทย์ พยาบาล หรือผดุงครรภ์จะช่วยเหลือทันท่วงที เช่น รกพันคอ คลอดผิดท่า ขาดออกซิเจนขณะคลอด พิกัดแต่กำเนิด เช่น โรคหัวใจรั่ว สมองผิดปกติ ปากแหว่ง ตาต้อ กระจกตาอื่น

3. หลังคลอด เช่น โรคติดเชื้อ เป็นไข้เลือดออก ไข้สมองอักเสบ โปลิโอ เจ็บป่วย เช่น ชัก ท้องเสียบ่อย ๆ สูญเสียน้ำมาก ๆ ทำให้ขาดเลือดไปเลี้ยงสมองหรือได้รับการติดเชื้อ ที่มีผลกระทบ

ต่อสมองหรือทำให้เด็กพิการได้รับสารพิษ สารเคมีต่าง ๆ เช่น สารตะกั่ว รับประทานโปรทเรอรัง บูห์รี สุรายา ต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อระบบประสาท รังสีบางชนิดอาจทำให้ตาบอด สมองเสื่อม อัมพาต

สรุปได้ว่า ความพิการสามารถเกิดได้หลายสาเหตุ เช่น ความพิการแต่กำเนิดมีสาเหตุมาจากกรรมพันธุ์ ปัญญาอ่อน ประสาทหูพิการ พิการตาบอด สมองเจริญเต็มโตช้า และสาเหตุที่ไม่ใช่กรรมพันธุ์ กินยาผิดและความผิดปกติจากการติดเชื้อระหว่างการตั้งครรภ์และระหว่างคลอด ทำให้เด็กเกิดความผิดปกติทั้งทางร่างกาย จิตใจและพฤติกรรม สติปัญญา ความพิการทางกายและทางจิต มักจะเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิด เช่น อุบัติเหตุ ทำให้เกิดความพิการทางกาย ในขณะที่ด้วยกันผู้พิการ มักจะเกิดความคับข้องใจ มีความคิดกังวล ในสภาพความพิการ ทำให้สุขภาพจิตเสื่อมโทรมซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะความพิการทางจิต

สิทธิและสวัสดิการคนพิการ

สิทธิและสวัสดิการคนพิการเป็นการให้บริการของรัฐในเบื้องต้นแก่คนพิการ โดยแสดงว่าตนเป็นคนพิการที่ประสงค์จะได้รับการสงเคราะห์ การพัฒนาและการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ คนพิการย่อมได้รับความคุ้มครองในฐานะพลเมืองไทย มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ มีสิทธิและเสรีภาพแห่งบุคคล ได้มีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงสิทธิและสวัสดิการคนพิการไว้ดังนี้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2546 : 28 - 30) กล่าวว่า สิทธิคนพิการในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ตามมาตรา 20 กล่าวว่าคนพิการ มีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ดังต่อไปนี้

1. การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยกระบวนการทางการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการและสื่อส่งเสริมพัฒนาการ เพื่อปรับสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมพฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือเสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้น ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด
2. การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาหรือแผนการศึกษาแห่งชาติตามความเหมาะสมในสถานศึกษาเฉพาะหรือในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาทางเลือก หรือการศึกษานอกระบบ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม
3. การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การให้บริการที่มีมาตรฐานการคุ้มครองแรงงาน มาตรการเพื่อการมีงานทำ ตลอดจนได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระและบริการสื่อ

สิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยี หรือความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม

4. การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ตลอดจนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ

5. การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมการพัฒนาและบริการอันเป็นสาธารณะ ผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การช่วยเหลือทางกฎหมายและการจัดหาทุนความว่าความคดีให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

6. ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารจากระยะไกลจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารกำหนดในกฎกระทรวง

7. บริการล่ามภาษามือตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

8. สิทธิที่จะนำสัตว์นำทาง เครื่องมือหรืออุปกรณ์นำทางหรือเครื่องช่วยความพิการใด ๆ ติดตัวไปในยานพาหนะหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการเดินทางและการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ โดยได้รับการยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียมและค่าเช่าเพิ่มเติมสำหรับสัตว์ เครื่องมืออุปกรณ์ หรือเครื่องช่วยความพิการดังกล่าว

9. การจัดสวัสดิการเบี่ยงความพิการ ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

10. การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การมีผู้ช่วยคนพิการ หรือการจัดให้มีสวัสดิการอื่น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

10.1 ผู้ช่วยคนพิการ ให้มีสิทธิได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียมตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

10.2 คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่มีสถานสงเคราะห์เอกชนจัดที่อยู่อาศัยและสวัสดิการให้แล้ว รัฐต้องจัดเงินอุดหนุนให้แก่สถานสงเคราะห์เอกชนนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

10.3 ผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิได้รับการบริการให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกอบรมทักษะ การเลี้ยงดู การจัดการศึกษาการส่งเสริมอาชีพ และการมีงานทำ ตลอดจนความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อให้พึ่งตนเองได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

10.4 คนพิการและผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีหรือยกเว้นภาษี ตามที่กฎหมายกำหนด

10.5 องค์กรเอกชนที่จัดให้คนพิการ ได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา 11 มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี หรือยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงิน ค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด

วิระชัย วีระนันทชาติ และสโรทร ม่วงเกลี้ยง (2550 : 17 - 18) กล่าวว่า มาตรฐาน การส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิคนพิการ มาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและ คุ้มครองพิทักษ์สิทธิคนพิการ ประกอบด้วย 5 ข้อกำหนด 19 ข้อกำหนดย่อย ได้ว่า

1. ข้อกำหนดความมั่นคงในชีวิต ประกอบด้วย 4 ข้อกำหนดย่อย ได้ว่า

1.1 ด้านสุขภาพ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมและต่อเนื่อง โดยได้รับความช่วยเหลือ เมื่อแรกพบความพิการ ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การส่งเสริมสุขภาพป้องกันภาวะแทรกซ้อน ครอบครัวคนพิการควรได้รับการแนะนำในการ ป้องกัน ความพิการหากต้องการมีบุตรเพิ่ม

1.2 ด้านความมั่นคงในการมีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย คนพิการควรได้รับการส่งเสริม สวัสดิภาพ ด้านที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง สะอาด ถูกสุขลักษณะ สะดวก สอดคล้องกับกิจวัตร ประจำวัน และเอื้อให้คนพิการใช้พื้นที่ได้ทุกส่วนในบ้าน

1.3 ด้านการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่สาธารณะ คนพิการควรได้รับ การส่งเสริมสวัสดิภาพ พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิ ด้านการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่ สาธารณะ ตามความต้องการจำเป็นของแต่ละคนและสามารถใช้ระบบขนส่งสาธารณะได้

1.4 ด้านการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คนพิการควรได้รับการ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิให้ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2. ข้อกำหนดด้านการศึกษาของคนพิการ ประกอบด้วย 3 ข้อกำหนดย่อย ได้ว่า

2.1 ด้านการศึกษาและฝึกอบรม คนพิการควรได้รับการส่งเสริม พิทักษ์และคุ้มครอง สิทธิในด้านการศึกษา การฝึกอบรมศักยภาพและความต้องการ

2.2 ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน คน พิการควรได้รับการส่งเสริม ให้ได้รับการฝึกฝนทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตาม ศักยภาพ

2.3 ด้านการฝึกทักษะการดำรงชีวิต คนพิการควรได้รับการส่งเสริม ให้ได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตตามศักยภาพของตนเองและสามารถออกสู่สังคมภายนอกมากขึ้น

3. ข้อกำหนดด้านเศรษฐกิจ อาชีพ การงานและรายได้ ประกอบด้วย 3 ข้อกำหนดย่อย ได้แก่

3.1 ด้านการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมในการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ

3.2 ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมให้ได้รับการฝึกและพัฒนาทักษะด้านอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการ

3.3 ด้านการประกอบอาชีพ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมโอกาสในการประกอบอาชีพ โดยอาชีพนั้นสามารถสร้างรายได้สมควรแก่การดำรงชีพและได้รับคำปรึกษาด้านอาชีพอย่างต่อเนื่อง

4. ข้อกำหนดด้านสังคม ประกอบด้วย 5 ข้อกำหนดย่อย ได้แก่

4.1 ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคมคนพิการ ควรได้รับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ได้รับการฝึกอบรม ด้านคุณธรรมจริยธรรม ประเพณีศาสนาและเป็นสมาชิกกลุ่มชมรมของคนพิการ โดยเฉพาะหรือทั่วไป

4.2 ด้านการยอมรับจากครอบครัวชุมชนและสังคมคนพิการ ควรได้รับการส่งเสริมในการเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวชุมชน ในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง

4.3 ด้านการมีส่วนร่วมคนพิการ ควรได้รับการส่งเสริมในการจัดตั้งกลุ่มพึ่งตนเอง กลุ่มสนับสนุนคนพิการและพัฒนากลุ่มอย่างต่อเนื่อง

4.4 ด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารคนพิการ ควรได้รับการส่งเสริมพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยผ่านช่องทางการสื่อสารที่สอดคล้องกับความสามารถแต่ละประเภท

4.5 ด้านกีฬาและนันทนาการ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกาย นันทนาการ เล่นกีฬา เพื่อสุขภาพและการแข่งขันกีฬาที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ

5. ข้อกำหนดด้านการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิทางสังคม ประกอบด้วย 5 ข้อกำหนดย่อย ได้แก่

5.1 ด้านสวัสดิการคนพิการ คนพิการควรได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในการรับความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ

5.2 ด้านสวัสดิการสำหรับคนพิการระดับรุนแรง คนพิการระดับรุนแรง ควรได้รับการส่งเสริมสวัสดิภาพพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนพิการและครอบครัว

5.3 ด้านสวัสดิการสำหรับคนพิการไร้ผู้อุปการะคนพิการไร้ผู้อุปการะควรได้รับการอุปการะเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม

5.4 ด้านนวัตกรรมบริการสวัสดิการสังคม คนพิการควรได้รับการส่งเสริมสวัสดิภาพพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิในการใช้อาคารสถานที่ราชการ สถานที่สาธารณะ ส่งเสริมให้มีการแก้ไขกฎระเบียบ ที่ไม่เอื้อให้คนพิการใช้สถานที่ หรือบริการสาธารณะ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดบุรีรัมย์ (2550 : 31 - 42) กล่าวว่า ปัจจุบันได้มีกฎหมายฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เพื่อให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้คนพิการมีโอกาสในด้านต่าง ๆ เท่าเทียมกับบุคคลปกติทั่วไป ตลอดจนเพื่อให้คนพิการ ได้รับการคุ้มครอง การสงเคราะห์ การพัฒนาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยวิธีการทางแพทย์ ทางการศึกษา ทางสังคม และการฝึกอาชีพ ตลอดจนการแก้ปัญหาและจัดอุปสรรคต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจและสังคม ให้แก่คนพิการ โดยคนพิการที่จะรับบริการได้นั้น จะต้องได้รับการจดทะเบียนคนพิการแล้ว ซึ่งบริการที่จัดไว้สำหรับคนพิการ ได้แบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1. ด้านการอำนวยความสะดวก

กฎหมายได้กำหนดให้มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการในสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

1.1 อุปกรณ์อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการในอาคาร ดังนี้

1.1.1 ในอาคารของสถานสงเคราะห์คนพิการหรือคนชรา

1.1.2 สถานศึกษาสำหรับคนพิการ

1.1.3 โรงพยาบาล

1.1.4 โรงเรียน หอประชุม

1.1.5 สถานศึกษา

1.1.6 สถานีขนส่งมวลชน

1.1.7 อาคารในลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

1.2 อุปกรณ์อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการในสถานที่ ดังนี้

1.2.1 สวนสาธารณะ

1.2.2 สวนสัตว์หรือในสถานที่ในลักษณะเดียวกัน

- 1.2.3 สถานที่อื่นใดที่ได้จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะ
- 1.3 อุปกรณ์อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ ในยานพาหนะ ดังนี้
  - 1.3.1 รถยนต์สาธารณะและรถยนต์บริการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
  - 1.3.2 รถโดยสารขนส่งประจำทางและไม่ประจำทาง
  - 1.3.3 รถไฟหรือรถไฟฟ้า
  - 1.3.4 เรือโดยสาร
  - 1.3.5 เครื่องบิน
- 1.4 อุปกรณ์อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ ในบริการสาธารณะ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หรือตู้ไปรษณีย์
2. ด้านการฟื้นฟูและพัฒนา
  - บริการด้านการพัฒนาและการฟื้นฟูสมรรถภาพสำหรับคนพิการที่จดทะเบียนคนพิการแล้ว มีดังนี้
    - 2.1 บริการด้านการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยวิธีการทางการแพทย์
      - ผู้พิการที่รับการจดทะเบียนแล้ว สามารถรับบริการ โดยวิธีการทางการแพทย์ ดังนี้
        - 2.1.1 การตรวจวินิจฉัย การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจพิเศษด้วยวิธีอื่น ๆ
        - 2.1.2 การให้คำแนะนำ ปรีกษา
        - 2.1.3 การให้ยา
        - 2.1.4 การศัลยกรรม
        - 2.1.5 การพยาบาลเวชกรรมฟื้นฟู
        - 2.1.6 กายภาพบำบัด
        - 2.1.7 กิจกรรมบำบัด (อาชีวะบำบัด)
        - 2.1.8 พฤติกรรมบำบัด
        - 2.1.9 จิตบำบัด
        - 2.1.10 สังคมสงเคราะห์และสังคมบำบัด
        - 2.1.11 การแก้ไขการพูด (อรรถบำบัด)
        - 2.1.12 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการได้ยินและการสื่อความหมาย
        - 2.1.13 การให้อุปกรณ์ หรือเครื่องช่วยพิการ

2.2 คนพิการซึ่งเข้ารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้วยวิธีการทางการแพทย์

ในสถานพยาบาล ของกระทรวงสาธารณสุข หรือสถานพยาบาลของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและค่าอุปกรณ์ดังกล่าวข้างต้น รวมถึงค่าบริการทางการแพทย์ เพียงแต่ต้องจ่ายค่าห้อง และค่าอาหาร ซึ่งก็ไม่เกินอัตราที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

2.3 บริการด้านการศึกษา ในปี พ.ศ. 2541 กฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษา สำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส โดยต้องจัดให้บุคคลที่พิการ มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานพิเศษ ตั้งแต่แรกเกิด หรือเมื่อพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนด

2.4 การจัดงานให้ทำ กฎหมายฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กำหนดให้ สถานประกอบการ ของเอกชนที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 200 คน ขึ้นไป ต้องรับคนพิการที่สามารถทำงานได้จำนวน 2 คน โดยเศษของทุก 200 คน ถ้าเกิน 100 คน ต้องรับคนพิการอีกหนึ่งคน ดังนั้น คนพิการที่มีความสามารถ ต้องการจะทำงานของนายจ้าง สามารถสมัครงานได้โดยตรงกับนายจ้าง หรือสถานประกอบการนั้น ๆ หรือสมัครผ่านศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวสำหรับคนพิการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

2.5 การกู้ยืมเงิน เพื่อประกอบอาชีพ คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการแล้ว หากมีความประสงค์จะกู้ยืมเงิน เพื่อประกอบอาชีพหรือ เพื่อการขยายกิจการ สามารถยื่นคำร้องขอกู้ยืมเงินด้วยตนเองที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดที่ตนเองมีภูมิลำเนาอยู่หรือจังหวัดที่ตนประกอบอาชีพอยู่หรือยื่นที่ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว การให้เงินอุดหนุนองค์กร ที่ดำเนินโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กองทุน สวัสดิการที่จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชนและหน่วยงานของรัฐ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยมีหลักการสนับสนุน ดังนี้

2.5.1 ให้การสนับสนุนแก่องค์กรภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐที่ดำเนินงานฟื้นฟู สมรรถภาพคนพิการทางการแพทย์ การศึกษา สังคมและอาชีพตลอดจนดำเนินการป้องกัน และ แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคนพิการ

2.5.2 องค์กรที่มีได้มีฐานะเป็นนิติบุคคล ต้องได้รับการรับรองจากองค์กรความพิการ ประเภทเดียวกัน ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลก่อนยื่นเสนอโครงการ โดยองค์กรที่ประสงค์

จะขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนให้ยืม โครงการติดต่อได้ที่สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ สำหรับองค์กรในส่วนกลางและที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

3. ด้านการสงเคราะห์ การสงเคราะห์คนพิการ สามารถแยกออกเป็น 2 ด้าน คือ

3.1 การสงเคราะห์ครอบครัว เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ครอบครัวคนพิการ ผู้มีรายได้น้อยขาดแคลนและประสบปัญหาความเดือดร้อนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เมื่อให้การสงเคราะห์ครอบครัวคนพิการที่ประสบเคราะห์กรรม เพราะสาเหตุหัวหน้าครอบครัวพิการ จนไม่สามารถประกอบอาชีพได้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้ออกระเบียบในการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อน โดยให้การสงเคราะห์ตามความจำเป็น คือ ช่วยเหลือด้านการเงิน ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ปัญหากรณีต่าง ๆ ให้เงินสนับสนุนช่วยเหลือเด็กพิการ ครอบครัวของเด็กพิการ หรือบุคคลที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กพิการ โดยให้การช่วยเหลือเป็นค่าอุปการะแก่เด็กพิการและทุพพลภาพ ตามความเห็นและคำวินิจฉัยของแพทย์

3.2 การสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับคนพิการ (เบี้ยยังชีพ) เป็นการจัดสวัสดิการอีกประการหนึ่งสำหรับคนพิการ โดยการสงเคราะห์เป็นเงินยังชีพให้คนพิการคนละ 800 บาท ต่อเดือน เพื่อให้คนพิการสามารถยังชีพอยู่ในชุมชน ได้อย่างสมศักดิ์ศรีและไม่เป็นภาระของครอบครัว ชุมชนและสังคม ทั้งนี้คนพิการที่จะขอรับการสงเคราะห์ เพื่อการยังชีพจะต้องเป็นคนพิการตามกฎหมายฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 และที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่และมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ

4. ด้านการคุ้มครองสิทธิคนพิการ

คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการแล้ว สามารถยื่นคำขอใช้สิทธิประโยชน์ได้จาก สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 หรือตามกฎหมายอื่น กำหนด ได้แก่

4.1 การฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยกระบวนการทางการแพทย์ ในเรื่องการบริหารฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยกระบวนการทางการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการและสื่อส่งเสริมพัฒนาการ เพื่อปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือเสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้น

4.2 การคุ้มครองสิทธิคนพิการทางการศึกษา ในเรื่องการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติหรือแผนการศึกษาแห่งชาติตามความเหมาะสมในสถานศึกษาเฉพาะ หรือ

ในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาทางเลือก หรือการศึกษานอกระบบ โดยให้หน่วยงาน ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สำหรับคนพิการให้การสนับสนุนตามความจำเป็นและเหมาะสม อย่างทั่วถึง

4.3 การส่งเสริมอาชีพและคุ้มครองการมีงานทำของคนพิการ ในเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้านอาชีพ การให้บริการที่มีมาตรฐาน การคุ้มครองแรงงานมาตรการ เพื่อการมีงานทำ ตลอดจน ได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระและบริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีหรือ ความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของคนพิการตาม หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

4.4 การคุ้มครองสิทธิคนพิการทางสังคมและสวัสดิการ เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิคน พิการทางสังคมและสวัสดิการเป็น ไปอย่างทั่วถึง เช่น ให้บริการล่ามภาษามือ การช่วยเหลือทาง กฎหมาย การจัดให้มีผู้ช่วยคนพิการ การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ การช่วยเหลือ คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล การส่งเสริมสนับสนุนผู้ดูแลคนพิการและการจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการ การขจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ เพื่อคุ้มครองสิทธิคนพิการ มิให้สภาพแวดล้อมเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางสังคม สำหรับคนพิการ

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2554 : 138 - 141) กล่าว ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้มีบทบัญญัติในการคุ้มครองสิทธิของคนพิการ ไว้อย่างชัดเจน มาตราที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ดังนี้ มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและ ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุ แห่งความแตกต่าง ในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพร่างกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทาง เศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา อบรมหรือความ คิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

1. มาตรา 40 บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้

- 1.1 สิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็วและทั่วถึง
- 1.2 สิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณา
- 1.3 บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะให้คดีของตนได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้อง รวดเร็ว

และเป็นธรรม

1.4 ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสียหรือพยานในคดีมีสิทธิ ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม ในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม

1.5 ผู้เสียหายผู้ต้องหา จำเลยและพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง และ ความช่วยเหลือที่จำเป็น เหมาะสมจากรัฐ

1.6 เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ หรือทุพพลภาพย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาได้อย่างเหมาะสมและย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ

1.7 ในคดีอาญา ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวน หรือการพิจารณาคดีที่ถูกต้องรวดเร็วและเป็นธรรม

1.8 ในคดีแพ่ง บุคคลมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายอย่างเหมาะสมจากรัฐ

2. มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิและการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษา โดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพ หรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

3. มาตรา 54 บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ บุคคลวิกลจริตย่อมได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

4. มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

4.1 คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา ปฐมวัยส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชนรวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

4.2 ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพ อันนำไปสู่ สุขภาวะที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการ สาธารณสุข ที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข

4.3 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้า ทันทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก ของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครอง ระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4.4 ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

4.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ และเผยแพร่ ข้อมูลผลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ

4.6 ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปุถุภคจิตสำนึกและ เผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญา ท้องถิ่น

5. มาตรา 152 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่า มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพ หากสภา ผู้แทนราษฎร มิได้พิจารณาโดยกรมการเต็มสภาให้สภาผู้แทนราษฎร ตั้งคณะกรรมการ วิสามัญขึ้น ประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชน เกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้น มีจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่ง ในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด ทั้งนี้ โดยมีสัดส่วนหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

สรุปได้ว่า ผู้พิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจน สวัสดิการและความช่วยเหลืออื่น ๆ เท่าเทียมกับบุคคลปกติทั่วไป จากหน่วยงานของรัฐ ในขั้นพื้นฐานตามสิทธิที่จึงได้ ความเสมอภาค โดยคำนึงถึงความเป็นศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยครอบคลุมถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดย กระบวนการทางการแพทย์ การศึกษา ทางสังคมและ อาชีพสวัสดิการเบี่ยงความพิการ การยอมรับการมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสารและรับรู้ข้อมูล เพื่อให้ ครอบคลุมทั่วถึงและเป็นธรรม

การจัดสวัสดิการของผู้พิการในจังหวัดนครราชสีมา

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานหลักในการ ดำเนินงานรับผิดชอบการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้พิการ จากบทบาทภารกิจที่สำคัญ จึงจำเป็นต้อง มีหน่วยงานในส่วนภูมิภาค เป็นกลไกในการดำเนินงานจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ ผู้พิการ สำนักงาน พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดนครราชสีมา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานราชการส่วน ภูมิภาคของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินงานจัดสวัสดิการสังคม ให้แก่ผู้พิการ ภายใต้แผนงานและ โครงการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ ดังนี้

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการและสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ (2550 : 1 - 2) ได้ ดำเนินการในภารกิจตามกฎหมาย เป็นภารกิจตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการ พ.ศ. 2534

1. เป็นเลขานุการในคณะกรรมการการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด
2. เป็นสำนักทะเบียนคนพิการประจำจังหวัด และดำเนินการจดทะเบียน คนพิการ
ในฐานะนายทะเบียนประจำจังหวัด
3. เป็นศูนย์ข้อมูลคนพิการประจำจังหวัด
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานประกอบการจ้างงานคนพิการ
5. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ
6. จัดเก็บและส่งเงินที่สถานประกอบการจ่ายทดแทนเมื่อไม่ประสงค์จ้างงาน คนพิการ
ไปที่สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ
7. ดำเนินการในด้านการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพของคนพิการตาม ระเบียบงาน
ที่กำหนด
8. ประสานและสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมการฟื้นฟู สมรรถภาพ
คนพิการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชนในจังหวัด
ส่วนภารกิจที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดนครราชสีมา
ได้รับมอบหมายและต้องดำเนินการ เพื่อเป็นกลไกระดับจังหวัด โดยดำเนินการกำหนดนโยบาย
แผนงาน และแนวทางปฏิบัติด้านคนพิการในระดับจังหวัด ดังนี้
  1. ประสานการปฏิบัติการตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
  2. ประสานการจัดทำแผนงานและแผนปฏิบัติด้านคนพิการประจำจังหวัด
  3. ประสานการปฏิบัติการในการส่งเสริมศักยภาพคนพิการ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ
คนพิการ การจัดสวัสดิการสำหรับคนพิการและการดำเนินการตามมาตรการ กลไกที่เกี่ยวข้องกับ
คนพิการ อาทิ
    - 3.1 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534
และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องให้สถานประกอบการ องค์กรคนพิการ องค์กรเอกชนทราบและ
ดำเนินการตามพระราชบัญญัติและกฎกระทรวงได้อย่างถูกต้อง
    - 3.2 ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติต่อคนพิการในเรื่องการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ เช่น
การผลักดันให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยี
ด้านคนพิการ เป็นต้น
    - 3.3 ประสานให้ความช่วยเหลือคนพิการ ในการเป็นคดีความยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
    - 3.4 ประชาสัมพันธ์เสริมสร้างทัศนคติที่ดีของสังคมต่อคนพิการ เพื่อให้การยอมรับ
ในด้านความสามารถและการมีส่วนร่วมในสังคมของคนพิการ

3.5 ประชาสัมพันธ์ให้คนพิการและครอบครัวที่มีคนพิการได้ทราบถึงสิทธิประโยชน์ของการจดทะเบียนคนพิการ การกู้ยืมเงินประกอบอาชีพ การให้สวัสดิการแก่คนพิการ เช่นการดำเนินงานบริการกู้ยืมเงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เพื่อนำไปเป็นทุนประกอบอาชีพหรือขยายกิจกรรมในวงเงินรายละไม่เกิน 40,000 บาท ผ่อนชำระ ภายใน 5 ปี โดยไม่มีดอกเบี้ยตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534

3.6 ดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคนพิการ จัดระบบงานและกระบวนการส่งเสริมติดตามให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้แก่นักพิการอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน

3.7 ประสานงานกับองค์ภาครัฐและเอกชนในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับคนพิการ เช่น เรื่องใบอนุญาตขับขี่ หรือการมีชื่อในทะเบียนบ้าน เป็นต้น

3.8 ดำเนินการคุ้มครองด้านสิทธิและช่วยเหลือทางด้านกฎหมายแก่คนพิการและครอบครัวคนพิการ

3.9 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนพิการ ในการพัฒนาด้านการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิคนพิการ

3.10 ส่งเสริมการดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยชุมชน (Community based rehabilitation) เช่น การฝึกอบรมการจัดทำแผนชุมชน เพื่อพัฒนาคนพิการตามโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยชุมชน โดยจัดประชุมเครือข่ายตามโครงการส่งเสริมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยชุมชนในเป้าหมาย อำเภอเป้าหมาย อำเภอละ 1 ตำบล ระหว่างเดือน เมษายน - พฤษภาคม 2550

3.11 การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการให้บริการคนพิการ แบบเบ็ดเสร็จครบวงจร เช่น การดำเนินงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมในการช่วยเหลือคนพิการ ระหว่างเดือนมกราคม - กันยายน พ.ศ. 2550 เป็นค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน จำนวน 1,000 บาท/คน/เดือน

3.12 การพัฒนาและส่งเสริมการมีงานทำ และการประกอบอาชีพของ คนพิการ เช่น โครงการส่งเสริมการจ้างงานในหน่วยงานภาครัฐ โครงการสนับสนุนการจ้างงานคนพิการ (Support employment) ปฏิบัติงาน ณ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 75 จังหวัด ๆ ละ 1 คน และมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน 2 ระยะ ทุก 6 เดือน

3.13 การสร้างกระบวนการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิคนพิการ

สรุปได้ว่า จังหวัดนครราชสีมา มีสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดนครราชสีมา เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ ในระดับจังหวัด ซึ่งดำเนินการภายใต้แผนงานและโครงการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

โดยได้ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 และแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ เพื่อให้ผู้พิการมีคุณภาพชีวิตที่ดี เสริมสร้างให้มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง รวมทั้งให้บริการผู้พิการ การจดทะเบียนคนพิการ ส่งเสริมการพัฒนารูปแบบและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการให้บริการผู้พิการ การส่งเสริมอาชีพผู้พิการ การให้บริการกู้เงินประกอบอาชีพของผู้พิการจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ การสนับสนุน โครงการให้แก่ภาครัฐและเอกชน ในการดำเนินคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้พิการ การส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้พิการ รวมทั้งการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ผู้พิการสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2560 - 2564)

จากสถานการณ์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของประเทศไทย ภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งความเท่าเทียม เสริมพลังคนพิการและองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพและความเข้มแข็ง การพัฒนาคุณภาพ การบริหารจัดการ ขจัดการเลือกปฏิบัติ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง เสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการ สร้างสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สร้างการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน ได้นำมาสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่สำคัญ เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2560 - 2564 : 21 - 32) กล่าวว่า แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 - 2564 ไว้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมพลังคนพิการและองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพและความเข้มแข็ง

แนวทางที่ 1 เสริมพลังและพัฒนาศักยภาพคนพิการในทุกช่วงวัย ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ รวมถึงบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล

แนวทางที่ 2 เสริมพลังและพัฒนาศักยภาพสตรีพิการและเด็กหญิงพิการ เพื่อให้เข้าถึงโอกาสอันเท่าเทียมในการพัฒนาสังคมกระแสหลัก

แนวทางที่ 3 เสริมพลังและพัฒนาศักยภาพผู้นำ คนพิการและแกนนำเครือข่ายให้สามารถส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

แนวทางที่ 4 พัฒนาศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการ ครอบครัวและเครือข่ายในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

แนวทางที่ 5 สนับสนุนการรวมกลุ่มการจัดตั้ง การสร้างความเข้มแข็ง และธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการขององค์กรด้านคนพิการในทุกระดับ

แนวทางที่ 6 เสริมพลังให้องค์กรด้านคนพิการทุกระดับ สามารถส่งเสริมคุ้มครองสิทธิคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการนโยบายสาธารณะ ด้านคนพิการและที่เกี่ยวข้อง

แนวทางที่ 7 สนับสนุนทรัพยากร องค์ความรู้ และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ แก่องค์กรด้านคนพิการในทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ จัดการเลือกปฏิบัติ เพื่อให้คนพิการ เข้าถึงสิทธิได้จริง

แนวทางที่ 1 พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม แก่คนพิการ

แนวทางที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพระบบ การดูแลสุขภาพคนพิการ การรักษาพยาบาล ป้องกันความพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพ อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงและ ใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพระบบ การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในระบบและ นอกกระบบทุกระดับการศึกษารวมทั้งการเรียนรวม โรงเรียนเฉพาะความพิการ การศึกษาออก โรงเรียนศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ของภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ คนพิการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางการศึกษา

แนวทางที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพระบบคุ้มครองทางสังคม ระบบสนับสนุนทางสังคม ระบบสวัสดิการ การจัดบริการสังคม และความช่วยเหลืออื่น ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะ บุคคลแก่คนพิการในทุกช่วงวัย

แนวทางที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพของระบบและกลไก ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและ ภาคประชาสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพของคนพิการให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีงานทำ และมีรายได้มากขึ้น

แนวทางที่ 6 จัดระบบสนับสนุนการท่องเที่ยว กีฬา นันทนาการ วัฒนธรรมและบันเทิง สำหรับคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 7 พัฒนากฎหมาย นโยบายยุทธศาสตร์ ตลอดจนกลไกการดำเนินงานด้าน คนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ รวมถึง ข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการตามอนุสัญญาที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์อื่นชอน เป้าหมายการพัฒนา

ที่ยั่งยืน กรอบการดำเนินงานเช่นใด เพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและพันธกรณีระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางที่ 8 สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ บ้านพิทักษ์สิทธิคนพิการ ให้สามารถจัดบริการคนพิการในพื้นที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 9 เพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงระบบข้อมูล ด้านคนพิการของประเทศไทย ให้สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและการจัดบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 10 พัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติ การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และการฟื้นฟูหลังจากการเกิดภัยพิบัติสำหรับคนพิการ รวมถึงการจัดระบบการประกันภัย สำหรับคนพิการที่เท่าเทียม

แนวทางที่ 11 ส่งเสริมและสนับสนุนให้การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ มีการผนวกรวมประเด็นเรื่องความพิการไว้ด้วย เพื่อให้สามารถนำข้อมูลดังกล่าว มาวิเคราะห์และนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและการจัดบริการให้คนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 12 พัฒนาบุคลากรของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีสมรรถนะและองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 13 ยกระดับการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน เพื่อให้คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ องค์กรด้านคนพิการ ได้เข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้จริงอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

แนวทางที่ 14 พัฒนาระบบการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิและจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ ครอบครัวคนพิการ ในทุกรูปแบบ รวมถึงเร่งรัดการแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ

แนวทางที่ 1 สนับสนุนและพัฒนาองค์ความรู้ และงานวิจัย นวัตกรรมเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

แนวทางที่ 2 เสริมสร้างความเข้าใจแก่ผู้บริหารนโยบายในทุกระดับ เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีด้านคนพิการ

แนวทางที่ 3 สื่อสารสังคม สร้างการรับรู้และความเข้าใจผ่านสื่อ สิ่งพิมพ์ออนไลน์ วิชชุ โทรทัศน์และสื่อทางเลือกให้คนในสังคมมีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อสร้างเจตคติที่ดีและสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ

แนวทางที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ให้จัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อคนพิการ รวมถึง ให้เกิดความรู้และความเข้าใจ ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านคนพิการ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ยุทธศาสตร์อินซอน เป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน กรอบการดำเนินงานเช่น ใด เพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและพันธกรณี ระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางที่ 5 สร้างโอกาส สนับสนุนให้มีคนพิการต้นแบบและเปิดพื้นที่ให้คนพิการ ได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มความสามารถในทุกรูปแบบ ในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม

แนวทางที่ 6 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีช่องทางของสื่อทางเลือก เพื่อผลิตและเผยแพร่เนื้อหา สารคดีด้านคนพิการ ในทุกมิติ

แนวทางที่ 7 ผลักดันการบรรจุประเด็นเรื่องคนพิการ เข้าในหลักสูตรการเรียนการสอน ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 8 สร้างสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ ได้

แนวทางที่ 1 เร่งรัด สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจให้หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม จัดสภาพแวดล้อมการเดินทางและบริการสาธารณะ ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียม รวมถึงผลักดันให้มีการออกกฎหมายว่า ด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for all Act)

แนวทางที่ 2 เร่งรัดดำเนินการจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกของสภาพแวดล้อม และมาตรฐานการให้บริการ เกณฑ์การประเมินคุณภาพและมีการตรวจสอบติดตามการจัดสภาพ แวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

แนวทางที่ 3 เร่งรัดดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง ดำเนินการจัดทำและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการและทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

แนวทางที่ 4 พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งสาธารณะทุกรูปแบบให้เอื้อต่อการ ดำรงชีวิตของคนพิการและทุกคนในสังคม

แนวทางที่ 5 เร่งรัดการจัดทำบัญชีแห่งชาติ ด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ การจัดบริการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเฉพาะ บุคคลรวมถึงพัฒนาระบบการประเมินความต้องการจำเป็นและประสิทธิภาพของการใช้งาน

แนวทางที่ 6 ผลักดันให้มีการออกแบบเพื่อทุกคน การพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก การช่วยเหลือที่สมเหตุสมผล ในบริการข้อมูลข่าวสาร โทรคมนาคม ดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจ

และสังคมและสื่อสาธารณะ เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่น

แนวทางที่ 7 ผลักดันให้มีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมสาธารณะและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายและสร้างการมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน

แนวทางที่ 1 บูรณาการเครือข่ายด้านคนพิการและสร้างการมีส่วนร่วมทั้ง หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคมและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบ กลไกประชารัฐและรูปแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนเชื่อมโยงการให้บริการ ด้านคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการบูรณาการประเด็นด้านคนพิการ เข้ากับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี นโยบาย โครงการ แผนงานและงบประมาณ แบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

แนวทางที่ 3 สร้างความเข้มแข็งและพลังในการขับเคลื่อนเครือข่าย การดำเนินงานด้านคนพิการและประเภทความพิการ รวมถึงเครือข่ายข้ามประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินงานด้านคนพิการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ 4 สนับสนุนให้เกิดวิสาหกิจ เพื่อสังคม เพื่อคนพิการและประชารัฐ เพื่อสังคมด้านคนพิการและส่งเสริมให้มีการบูรณาการความร่วมมือกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คนพิการผู้ดูแล คนพิการและองค์กรด้านคนพิการพึ่งตนเองได้

แนวทางที่ 5 บูรณาการและพัฒนาความร่วมมือกับเครือข่ายการดำเนินงาน ด้านคนพิการในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาคและระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการของประเทศไทย ภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งความเท่าเทียม เสริมพลังคนพิการและองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพและความเข้มแข็ง การพัฒนาคุณภาพ การบริหารจัดการ ขจัดการเลือกปฏิบัติ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมี 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. เสริมพลังคนพิการและองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพและความเข้มแข็ง
2. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ ขจัดการเลือกปฏิบัติ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง
3. เสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ
4. สร้างสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
5. ส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายและสร้างการมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือรูปแบบหนึ่งของการปกครองในระบบประชาธิปไตย โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม การปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำให้เกิดความใกล้ชิดต่อประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ที่มีความเป็นอยู่ที่ดี มีการกำหนดนโยบาย การบริหารงานอย่างเป็นอิสระ ภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมายและการกำกับดูแลของรัฐ ซึ่งมี นักวิชาการได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วม มีส่วนได้เสีย ในการปกครอง อันจะทำให้เกิดความรับผิดชอบ ทำให้เกิดสำนึกต่อท้องถิ่นที่ตนอาศัย อันจะนำมา ซึ่งศรัทธาเลื่อมใสในระบบการปกครองประชาธิปไตย จึงมีนักวิชาการให้ความหมาย ของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

อนุก เหล่าธรรมทัศน์ (2545 : 27) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การเป็น ประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นนั้น ต้องเน้นการที่ประชาชนปกครองตนเอง โดยทางตรงให้มากขึ้น คือ ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตย เน้นการเลือกผู้แทน แต่ประชาธิปไตยของท้องถิ่น เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง

มานิตย์ จุมปา (2546 : 547) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐ มอบอำนาจหน้าที่บางอย่าง ในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนกลางเป็น การดำเนินงานอยู่ในท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นหรือองค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์การ ในราชการ บริหาร ส่วนกลางรับไปดำเนินการด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น หรือองค์กรนั่นเอง

รสคุณธ์ รัตนเสริมพงศ์ (2546 : 15) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ประชาชน ในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชนเรียกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระ ภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมายและ การกำกับดูแลของรัฐ

บุญอริ ยีหะมะ (2555 : 14) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองชุมชน หนึ่ง ๆ ซึ่งมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ด้านต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนที่อยู่ภายใน ชุมชนตามขอบเขตอำนาจที่ได้รับจากรัฐบาลกลางหรือส่วนกลาง โดยจัดตั้งเป็นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคล มีสิทธิ์ตามกฎหมายในการตรวจตรากฎหมาย ในการตรา กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ตลอดจนมีงบประมาณที่มาจากภาษีและรายได้ในรูปแบบ

ต่าง ๆ ภายในท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชน มีเจ้าหน้าที่หรือบุคลากร ในการปฏิบัติงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

โกวิท พวงงาม และอดุลกรณ์ อรรคแสง (2557 : 13) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีหน้าที่บริหารในแต่ละท้องถิ่น มีผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน ในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารงานอย่างอิสระในเขตพื้นที่ ที่กำหนด มีอำนาจในการบริหารการเงินและการคลัง กำหนดนโยบายของตนเอง รวมทั้งมีหน้าที่ดำเนินกิจกรรมภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อประโยชน์ของรัฐและประชาชนในท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจจากส่วนกลาง ให้กับคนในท้องถิ่น โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน เรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจในการบริหารการเงินและการคลัง กำหนดนโยบายของตนเอง รวมทั้งมีหน้าที่ดำเนินกิจกรรมภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อประโยชน์ของรัฐและประชาชนในท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยให้ประชาชนที่เป็นตัวแทนของคนในท้องถิ่นมาบริหารงานและตัดสินใจ ในการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นตนเองอย่างเป็นอิสระ ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญและการกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยการทำให้ประชาชนเข้าใจหลักการปกครองตนเองโดยตรง เนื่องจากประชาชนจะได้รับผลกระทบโดยตรง จากการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรับผิดชอบความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารูปแบบประชาธิปไตยแก่ประชาชนและได้มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

อดุลกรณ์ อรรคแสง (2547 : 7) กล่าวว่า ได้เสนอความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย ว่ามีองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นองค์กรชุมชนที่มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน
2. มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย
3. มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมและสามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการวินิจฉัย

และกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ

4. มีการจัดองค์กรเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารท้องถิ่นและฝ่ายสภาท้องถิ่น

5. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและติดตาม ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ธีรวุฒิ โสภิชฐกุล (2550 : 21) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการปกครองประเทศหลายประการ กล่าวคือ

1. การปกครองท้องถิ่นจะมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลส่วนกลาง เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์กรกระจายไปทั่วพื้นที่ของประเทศ มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่น จึงสามารถทำหน้าที่แทนรัฐบาลกลางได้ดี

2. การปกครองท้องถิ่นช่วยตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีกว่ารัฐบาลกลาง

3. การปกครองท้องถิ่นช่วยให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ทำให้ประชาชนได้ฝึกฝนเรียนรู้ สร้างจิตสำนึก รวมทั้งวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในระบบการปกครอง การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นรากฐานของการปกครองในระบบประชาธิปไตย

4. การปกครองท้องถิ่นช่วยเป็นแหล่งฝึกและสร้างผู้นำทางการเมือง การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้นักการเมืองได้ฝึกทักษะในการบริหารและการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น ก่อนจะไปทำหน้าที่ในระดับชาติ ดังจะเห็นได้จากการที่นักการเมืองท้องถิ่นจำนวนมากพัฒนาตนเอง ไปเป็นนักการเมืองระดับชาติ

5. การปกครองท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาท้องถิ่นชนบท เพื่อการพึ่งพาตนเอง แทนที่จะคอยพึ่งพิงการช่วยเหลือจากส่วนกลาง

โกวิท พวงงาม (2552 : 33) กล่าวว่า ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น มีดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบบประชาธิปไตย

2. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

3. การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นตนเอง

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต

6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์กรชุมชนที่จัดตั้งขึ้น โดยกฎหมาย รัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียง ด้วยวิถีทางประชาธิปไตย ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองในระดับหนึ่งและที่สำคัญคือประชาชนในท้องถิ่น จะได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง ประชาชนในท้องถิ่น ได้หาทางสนองแก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้วยกลไกการบริหารต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การจัดการและการงบประมาณ มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมและสามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการวินิจฉัยและกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ

วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยนั้น มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อกำกับดูแลทุกข์สุขและให้บริการประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล ในเขตพื้นที่แทนรัฐบาลกลาง มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งมีงบประมาณและพนักงานเจ้าหน้าที่ นักวิชาการได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

โกวิท พวงงาม (2550 : 34) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจ จากส่วนกลาง เพื่อให้ท้องถิ่นได้มีการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการกำหนด งบประมาณ ตลอดจนอำนาจหน้าที่อื่น โดยอยู่ในความกำกับดูแลจากส่วนกลาง โดยได้จำแนก วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นชัดได้ว่าการบริการประเทศจะต้องอาศัย เงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถ มีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่น ได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็น การแบ่งเบาทั้งในด้าน การเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน
2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจาก ประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนอง ความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัดโดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมากและแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารอบอบประชาชนไปโดยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้ มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

พรชัย ไชยลาภ และคณะ (2552 : 5 - 7 ; อ้างถึงใน กุสุมาลย์ มหาแสน, 2552 : 15 - 16)

กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้บริการซึ่งบุคคลหรือเอกชนไม่สามารถจัดทำให้ได้ หรือไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดหาให้ได้ในลักษณะเช่นนี้ รัฐบาลหรือหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นจะจัดบริการให้ เช่น ได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับความสวัสดิการและได้รับความสะดวกในการดำเนินชีวิต

2. เพื่อปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง เนื่องจากการดำเนินชีวิตของบุคคลอาจจะเกิดการขัดแย้งกัน เพราะความคิดเห็นผลประโยชน์แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะมีการอภิปรายถกเถียงกันอย่างมีเหตุผล หรือมีการโต้แย้งกันอย่างรุนแรง หรืออาจมีการตัดสินบน หรือการต่อสู้กัน กรณีเช่นนี้ รัฐบาลหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเข้ามาแก้ปัญหา โดยการเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ควบคุมการขัดแย้ง เป็นผู้ประนีประนอมหรือแบ่งผลประโยชน์หรือเป็นผู้ตัดสิน กรณีพิพาทซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องฟังและยอมรับคำตัดสินนั้น

3. เพื่อการแบ่งเบาภาระและการเป็นตัวแทนของแต่ละส่วนของประเทศ การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้น ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งเบาภาระของส่วนกลางให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง เพื่อเป็นการฝึกหัดการปกครองตนเองสำหรับประเทศที่ยังไม่พัฒนา แต่สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วนั้น ถือว่าการปกครองท้องถิ่นจะเป็นตัวแทนประเทศส่วนหนึ่งในการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศ เช่น ชาวอเมริกามีความเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นจะเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างชีวิต

ที่เป็นประชาธิปไตย หรือแม้แต่ในสาธารณรัฐประชาชนจีนและรัสเซีย ก็คาดหวังไว้เช่นเดียวกัน แต่อาจจะดำเนินการแตกต่างกันเท่านั้น

ลิจิต ซีรเวคิน (2525 : 3 ; อ้างถึงใน ปิยนากู เฟ็งคำ. 2533 : 10) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่มีวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระรัฐบาลกลาง ดังนี้

1. การกิจของรัฐบาลมีอยู่กว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นของแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ
2. รัฐบาลกลางมีอาจจะดำเนินการในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง เพราะในแต่ละท้องถิ่นมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหา หรือการจัดการบริหาร โครงการในท้องถิ่น โดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด ท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจได้ดีกว่า ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ได้มากที่สุด
3. กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะของท้องถิ่น นั้น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่นและไม่เกี่ยวกับส่วนได้ส่วนเสียของประเทศ โดยส่วนรวมจึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าว

สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง เพื่อให้ท้องถิ่นได้มีการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดงบประมาณ ตลอดจนอำนาจหน้าที่อื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ในการดำเนินการ การจัดบริการให้แก่ประชาชน เช่น ได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับความสวัสดิการและได้รับความสะดวกในการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เพื่อความประหยัด การจัดเก็บภาษีอากร เป็นการหารายได้ให้ท้องถิ่น เพื่อนำไปบริหารท้องถิ่นทำให้ประหยัดงบประมาณของรัฐบาลและเพื่อให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารูปการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยระดับท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นเรียนรู้การปกครองตนเอง อันเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมืองอันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมและสามารถตรวจสอบได้ง่าย สามารถแก้ปัญหาในท้องถิ่น แต่ละแห่งได้รวดเร็วและมีความสอดคล้องของการตัดสินใจของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

มอร์โร (Morean. 1972 : 143 ; อ้างถึงใน ชาญชัย แสงศักดิ์. 2542 : 35) กล่าวว่า
องค์กรปกครองท้องถิ่นว่า มีประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

1. มีพื้นที่รับผิดชอบชัดเจน
2. มีสถานะเป็นนิติบุคคลมหาชน
3. มีองค์กรเป็นของตนเอง
4. มีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของตนเอง
5. มีการกำกับดูแลจากรัฐ

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์
ประชาธิปไตย มุ่งเปิดโอกาสสนับสนุนให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง
และกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญ ของการปกครอง
ท้องถิ่น ที่เน้นการมีอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง มีองค์กร หรือสถาบันที่จำเป็น
ในการปกครองตนเองและที่สำคัญก็คือประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองอย่าง
กว้างขวาง

วสันต์ เหลืองประภัสร์ และคณะ (2546 : 20) กล่าวว่า ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่น
จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. เป็นองค์กรที่มีฐานเป็นนิติบุคคลและทบวงการเมือง การจัดตั้งองค์กรมีกฎหมาย
รองรับ มีเขตปกครองที่แน่นอน มีอำนาจอิสระบริหารงานสาธารณะตามที่กฎหมายกำหนดไว้
2. มีสภาท้องถิ่นและผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ
3. มีอิสระในการปกครองตนเองในขอบเขตของกฎหมายและกระทำการกิจกรรมต่าง ๆ
ได้โดยไม่ต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลาง
4. มีงบประมาณและรายได้เพียงพอ กล่าวคือ งบประมาณและรายได้มาจากการ
จัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ฯลฯ ซึ่งจะทำให้ท้องถิ่นดำเนินกิจการของตนเอง ได้อย่างคล่องตัว
และมีประสิทธิภาพ
5. มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม หมายถึง การกำหนดเขตการปกครอง
ท้องถิ่นแน่นอนชัดเจน มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น เช่น สภาพทาง
ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์
6. หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจจัดหาเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานในหน่วยงาน
ของตนเองได้

7. หน่วยการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่น เพื่อใช้ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายของท้องถิ่น เพื่อความสงบเรียบร้อยและเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น แต่ไม่ขัดต่อกฎหมายของรัฐ

8. การควบคุมดูแลของรัฐบาล ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับส่วนกลางเป็นไปในลักษณะของการควบคุม ดูแล ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและความมั่นคงของประเทศ

อุทัย หิรัญโต (2523 : 22 ; อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม. 2552 : 31 - 32) กล่าวว่า ได้กำหนดองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นมี 8 ประการด้วยกัน คือ

1. สถานะตามกฎหมาย หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยนั้น จะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ คือ ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติและความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีหลักเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ (UNO) โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารรายได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบายออกกฎหมายข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติกิจการภายใต้ขอบเขตกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาหน่วยงานราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชน โดยส่วนร่วม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้มิได้หมายความว่าไม่มีอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึง เฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น

สรุปได้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการปกครองตนเอง โดยมีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหาร การพัฒนาและการบริการประชาชนมีอิสระในการปกครองตนเองในขอบเขตของกฎหมาย เพื่อให้ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายของท้องถิ่น เพื่อความสงบเรียบร้อยและเป็นประโยชน์ ต่อท้องถิ่นแต่ไม่ขัดต่อกฎหมายของรัฐและมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม มีขอบเขต เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างแท้จริง อำนาจท้องถิ่นนี้มีอำนาจที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ

การกระจายอำนาจการปกครองสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐในระบบประชาธิปไตย โดยมุ่งลดบทบาทของรัฐส่วนกลางลงเหลือภารกิจหลักเท่าที่ต้องทำ เท่าที่จำเป็นและให้ประชาชนได้มีส่วนในการบริหารงานชุมชนท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในการตอบสนองปัญหาความต้องการที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องถิ่นได้ทันต่อเหตุการณ์ และตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น

ความหมายของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจเป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้ระบบการปกครองในระบบประชาธิปไตย ที่ถือว่าปวงชนทั้งหลายมีสิทธิที่จะรับรู้การดำรงชีพของตนและกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง โดยมีหลักการสำคัญคือเป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยมีอิสระพอสมควร ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งมีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจไว้ ดังนี้

สิตางค์ แสงสุริย์วัชชรา (2545 : 12) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจ คือ หลักการจัดระเบียบการปกครองประเทศในระบบประชาธิปไตย เป็นการถ่ายโอน

ภารกิจ หรือถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง

จารุพงศ์ พลเดช และคณะ (2546 : 11) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจเป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยอิสระพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลถือได้ว่าเป็น หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ตามแนวความคิดหลักของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

โกวิท พวงงาม (2552 : 37) กล่าวว่า ความหมายของการกระจายอำนาจไว้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศหรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์กรปกครองส่วนกลาง 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น หรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะบางเรื่อง ภายในเขตของแต่ละท้องถิ่นและท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองพอสมควร

2. การกระจายอำนาจตามบริการ หรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึง การโอนการบริการสาธารณะบางกิจการ หรือจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้หน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบ จัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระ

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเป็นการจัดระเบียบการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตย เป็นการถ่ายโอนภารกิจ หรือถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง บริหารท้องถิ่นของตนเองและมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง การบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีความเป็นอิสระ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

ความสำคัญของการกระจายอำนาจ หมายถึง หลักการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่น ที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง ให้จัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง โดยมีอิสระตามสมควรเป็นการมอบอำนาจให้ทั้งในการเมืองและการบริหาร

เป็นเรื่องที่ท้องถิ่นมีอำนาจที่จะกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามนโยบายท้องถิ่นของตนเอง การกระจายอำนาจมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจกรรมได้เอง

ลิขิต ชีรเวทิน (2546 : 267) กล่าวว่า ความสำคัญของการกระจายอำนาจว่า มีความสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นอย่างยิ่ง และสามารถแยกได้เป็น 2 ประเด็นใหญ่ คือ

1. การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะประชาธิปไตยต้องประกอบไปด้วยโครงสร้างพื้นฐาน คือ ระดับท้องถิ่น การเน้นการพัฒนาโครงสร้างเบื้องต้นระดับชาติ เช่น รัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติ การเลือกตั้ง ฯลฯ โดยไม่ได้คำนึงถึงพื้นฐานเบื้องล่าง ได้แก่ ความตื่นตัวทางการเมือง ความสามารถและโอกาสในการปกครองตนเอง ก็เท่ากับพยายามพัฒนาในลักษณะหัวโตตัวลีบ กล่าวง่าย ๆ ก็คือ การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หรือกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุด คือ รากแก้วซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความล้มเหลวของระบบประชาธิปไตยในประเทศไทย มีหลายองค์ประกอบแต่องค์ประกอบที่สำคัญอีกอันหนึ่ง ก็คือการขาดพื้นที่ในท้องถิ่น

2. การกระจายอำนาจยังมีความสำคัญอย่างยิ่งในทางเศรษฐกิจและสังคม ในแง่การพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วมของประชาชน จะทำให้การพัฒนาชนบทสัมฤทธิ์ผล การกระจายอำนาจจึงไม่ใช่แค่เพียงปูพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาชนบท

โกวิทย์ พวงงาม (2552 : 36) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของหลักการกระจายอำนาจปกครองไว้ดังนี้

1. ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผ่านผลแห่งกฎหมาย ให้มีส่วนเป็นนิติบุคคล หน่วยงานปกครองท้องถิ่นเหล่านี้มีหน้าที่งบประมาณและทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหากและไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยงานปกครองส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่กำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น
2. มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมด เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง
3. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน จัดทำกิจกรรมและวินิจฉัยสั่งการได้เองพอสมควร ด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง
4. หน่วยงานปกครองท้องถิ่น ต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่รัฐอนุญาต เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่าง ๆ

สถาบันพระปกเกล้า (2556 : ออนไลน์) กล่าวว่า การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น เทศบาลถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยสาระสำคัญและหลักการกระจายอำนาจ สถาบันพระปกเกล้าได้แบ่งหลักการกระจายอำนาจเมืองสำคัญประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การเป็นนิติบุคคลก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สินและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เป็นของตนเอง
2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครอง เพราะหากองค์กรนั้นไม่มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรเหล่านี้จะไม่คิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แต่อำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีไม่มากเกินไป จนทำให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อเอกภาพ และอธิปไตยของประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีอิสระเป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยของตนเอง หากแต่ต้องมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้
3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและผู้นำที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น เฉพาะการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่นมากกว่านี้ ถึงกับสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้ได้มีโอกาสเข้าไปมีบทบาท ในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง ก็อาจทำได้
4. งบประมาณเป็นของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วย การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้ เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้ การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

ฮีย์วูด (Heywood. 2002 : 159 ; อ้างถึงใน บุญอริ ยีหมะ. 2555 : 9 - 10) กล่าวว่า ความสำคัญของการกระจายอำนาจไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม (Participation) การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของท้องถิ่น หรือชุมชนที่พวกเขาอาศัยอยู่ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง จากการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ก็คือการสร้างการเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งการปกครองท้องถิ่นมีประสิทธิภาพในการสร้างการเรียนรู้มากกว่า การเมืองในระดับชาติ เนื่องจากใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น

2. การตอบสนอง (Responsiveness) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชน และมีความรู้สึกไวต่อความต้องการของประชาชนมากกว่ารัฐบาลกลาง ย่อมส่งผลทำให้เกิดความเข้มแข็งในแง่ของการตรวจสอบ และเป็นหลักประกันว่าปัญหาเฉพาะหรือ ความต้องการเฉพาะของท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างจากสังคมโดยรวมจะได้รับการตอบสนองเช่นเดียวกัน

3. ความชอบธรรม (Legitimacy) รัฐบาลกลางซึ่งห่างไกลจากชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีผลต่อการยอมรับ หรือถูกตั้งคำถามต่อการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่การตัดสินใจต่าง ๆ ในระดับท้องถิ่น ได้รับการยอมรับว่าอยู่บนรากฐานของความรู้ของท้องถิ่นส่งผลทำให้มีความชอบธรรมในการดำเนินงาน

4. เสรีภาพ (Liberty) อำนาจมีแนวโน้มที่จะเกิดการฉ้อฉล การรวมศูนย์อำนาจมีแนวโน้มที่จะทำให้รัฐบาลกลายเป็นทรราชย์ที่เป็นภัยต่อปัจเจกชน แต่การกระจายอำนาจเป็นการปกครอง เสรีภาพของปัจเจกชน เนื่องจากอำนาจถูกกระจายไปยังที่ต่าง ๆ ง่ายต่อการตรวจสอบและการถ่วงดุล

สรุปได้ว่า รัฐได้มอบอำนาจทั้งทางด้านการบริหารและการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปดำเนินการในการปกครองตนเอง โดยมีความเป็นอิสระพอสมควร มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่รัฐอนุญาต เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่าง ๆ มีการแต่งตั้งสภาท้องถิ่น เพื่อให้มีการบริหารงานท้องถิ่นของตนเอง โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดูแล และปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมายของประเทศที่กำหนดไว้

ขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ได้แบ่งอำนาจหน้าที่และจัดสรรรายได้ระหว่างส่วนราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับส่วนท้องถิ่น ได้มีการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจไว้ ดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2546 : 15 - 18) กล่าวว่า การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย มีรายละเอียดดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 กำหนดหลักการเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในภารกิจของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐาน นอกจากนี้ในหมวด 9 ตั้งแต่มาตรา 282 - 290 ได้กำหนดให้รัฐจะต้องให้ความอิสระแก่ท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมายและเพื่อกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งยังกำหนดอำนาจของประชาชนในการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและการเสนอให้สภาท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

2. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่าง รัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง การจัดสรร สัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงหน้าที่ระหว่างรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

3. แผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2543 กำหนดกรอบแนวคิด เป้าหมายและแนวทางการกระจายอำนาจ เพื่อให้การกระจายอำนาจบรรลุตามเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญฯ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายไม่เป็นแผน ที่เบ็ดเสร็จ มีกระบวนการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับวิธีให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นทั้งนี้ได้กำหนดกรอบไว้ 3 ด้าน คือ

3.1 ความอิสระในการกำหนดกรอบนโยบายและการบริหารจัดการ โดยยังคงรักษาความเป็นรัฐและควมมีเอกภาพของประเทศ การมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและความมั่นคงของชาติเอาไว้ได้ ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่นภายใต้ระบอบประชาธิปไตย

3.2 ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยปรับบทบาทของราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้ส่วนท้องถิ่นเข้ามาดำเนินการแทน เพื่อให้ราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รับผิดชอบภารกิจมหาภาคและภารกิจที่เกินขีดความสามารถ

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบายและด้านกฎหมายเท่าที่จำเป็น สนับสนุนด้านเทคนิควิชาการและตรวจสอบติดตามประเมินผล

3.3 ด้านประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐานการบริหารมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและรับผิดชอบผู้ใช้บริการมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาคมและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบ

4. แนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ ประกอบด้วย

4.1 การถ่ายโอนภารกิจ และการจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดภารกิจการถ่ายโอนพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะรับการถ่ายโอน รวมทั้งการสร้างกลไกและระบบควบคุมคุณภาพมาตรฐานมารับรอง ตลอดจนการปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4.2 การกระจายอำนาจเงิน การคลังและงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องมีการพิจารณาภาพรวมรายได้ของท้องถิ่น 3 องค์ประกอบ คือ รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บและจัดหาทั้งที่เป็นภาษีและรายได้อื่น รายได้ที่รัฐจัดแบ่งหรือจัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเพิ่มและรายได้ประเภทอุดหนุน

4.3 แนวทางการถ่ายโอนบุคลากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการบริหารงานบุคคล โดยการโอนบุคลากรต้องสอดคล้องกับภาระหน้าที่ และความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งยังต้องมีความราบรื่น คล่องตัว สอดคล้องกับความจำเป็นความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความยืดหยุ่น จูงใจให้คนทำงานในท้องถิ่น มีหลักประกันความก้าวหน้า ยึดหลักการตามระบบคุณธรรมและต้องมีมาตรฐานใกล้เคียงกับมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่รัฐอื่น ๆ

4.4 แนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคม เพื่อให้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ ทั้งยังปรับปรุงกลไกการตรวจสอบทางการเงิน และการใช้จ่ายงบประมาณ การให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยเสริมการทำงานตรวจสอบของภาครัฐ และส่งเสริมให้ประชาชนและภาคประชาคมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ในด้านนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดซื้อจัดจ้างและร่วมตรวจสอบติดตามประเมินผล

4.5 การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับโครงสร้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ การพัฒนาองค์กร ในระดับจังหวัดการปรับปรุงระบบการวางแผน ระบบงบประมาณ ระบบบัญชี ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบติดตามตรวจสอบ และระบบข้อมูล การกำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่น การเพิ่มขีดความสามารถของประชาชน และภาคประชาสังคมในการตรวจสอบ

4.6 การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ การแก้ไขกฎหมายมีสาระเกี่ยวกับเรื่องว่าง ๆ ได้แก่ การปรับปรุงกฎหมายงบประมาณ เพื่อรองรับการจัดสรรเงินจากภาครัฐ การจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยระบบงบประมาณท้องถิ่นและระบบ การตรวจสอบทางการเงินและการคลัง ทั้งภายในและภายนอก การปรับปรุงระบบการกำกับดูแล ของราชการส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงกับระบบศาล ปกครอง การปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค การจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยความ โปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น การจัดให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลเพื่อรองรับการถ่ายโอนข้าราชการพนักงานหรือ ลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

4.7 กลไกกำกับดูแลการถ่ายโอนภารกิจและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ โดยกลไกดังกล่าวจะมี หน้าที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ โดยมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชน มีกระบวนการตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการถ่ายโอน มีการศึกษาพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการ วิธีการ และแนวทางการถ่ายโอน ภารกิจอย่าง สม่าเสมอต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์

4.8 การสร้างระบบประกันคุณภาพบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น โดยหน่วยงานราชการส่วนกลางยังคงต้องกำหนดมาตรฐานทั่วไปของการจัดบริการ สาธารณะ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำกับในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พัฒนาคูณภาพการจัดบริการสาธารณะ โดยมีการแข่งขันระหว่างท้องถิ่น ตลอดจนรัฐ หรือองค์กรกลางเข้ามาร่วมทำการประเมินร่วมกับประชาชนและประชาสังคม

5. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงเกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจทั้งในฐานะผู้ปฏิบัติและผู้สนับสนุนการดำเนินงานตามแนวทางการถ่ายโอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

5.1 การถ่ายโอนภารกิจและการจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการกระจายอำนาจฯ และคณะอนุกรรมการต่าง ภายใต้อำนาจการกระจายอำนาจฯ ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจ รับผิดชอบภารกิจที่ต้องถ่ายโอนในกลุ่มภารกิจด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว โดยมีภารกิจด้านการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การประสานการจัดทำแผนพัฒนา และการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนา หน่วยรับงานรับผิดชอบ คือ สำนักงานพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติงานท้องถิ่น

5.2 การกระจายอำนาจการเงิน การคลังและงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการกระจายอำนาจฯ และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ภายใต้อำนาจการกระจายอำนาจฯ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การคลัง และงบประมาณ หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

5.3 แนวทางการถ่ายโอนบุคลากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการบริหารงานบุคคล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การสนับสนุน การดำเนินงานของคณะกรรมการกระจายอำนาจฯ และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ภายใต้อำนาจการกระจายอำนาจฯ ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนบุคลากร ที่ได้ทำหน้าที่ประสานงานและมอบหมายให้ กลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ทำหน้าที่เป็นศูนย์ถ่ายโอนบุคลากรในระดับจังหวัด ทุกจังหวัดรับผิดชอบการจัดทำ และปรับปรุงมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือสำนักงานพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

5.4 แนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคประชาสังคม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างหน่วยงานของกรม ให้มีส่วนรับผิดชอบเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคประชาสังคมขึ้นรับผิดชอบในการประสานงาน การพัฒนาองค์ความรู้ และแนวทาง การดำเนินการ

ให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

5.5 การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ถือเป็นภารกิจโดยตรงที่จะต้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าว คือ การเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับโครงสร้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ การปรับปรุงระบบการวางแผน ระบบงบประมาณ ระบบบัญชี ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบติดตามตรวจสอบ และระบบข้อมูล กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่น การเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนและภาคประชาสังคม ในการตรวจสอบหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศท้องถิ่น สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล ส่วนท้องถิ่น สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

5.6 การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การปรับปรุงระเบียบเพื่อรองรับภารกิจการถ่ายโอน ได้แก่ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2541 หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

5.7 กลไกกำกับดูแลการถ่ายโอนภารกิจ และการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ

5.8 การสร้างระบบประกันคุณภาพบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจที่เกี่ยวข้อง โดยการดำเนินงานศึกษาวิจัย เรื่องนโยบาย และแนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น

สัมพันธ์ เตชะอริก และคณะ (2546 : 1 - 2) กล่าวว่า เป็นการกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 16 พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็น รัฐธรรมนูญที่กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้กำหนดในหมวดที่ 9 รวม 9 มาตรา ตั้งแต่มาตรา ที่ 282 ถึงมาตราที่ 290 สรุปได้ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ ของประชาชนในท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง และมาตราที่ 334 ของรัฐธรรมนูญ ได้มีบทบังคับให้รัฐบาลต้องออกกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ภายใน 1 ปี

พิธีสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และศุภวัฒน์กร วงศ์นาวาสู (2549 : 9) กล่าวว่า แนวคิดหลักการกระจายอำนาจการปกครองจะต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. มีการจัดตั้งองค์กรเป็นนิติบุคคลเพิ่มขึ้นจากส่วนกลาง หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นนี้มีหน้าที่ มีงบประมาณ มีทรัพย์สินเป็นของตนเอง
2. การเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหารงานบุคคลและการเงิน การคลังของตนเอง
3. การบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการท้องถิ่น รัฐกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัดสินใจในกิจกรรมมากขึ้น เพียงแต่กำกับควบคุมดูแลให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการและตรวจสอบติดตามประเมินผล
4. การมีประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการให้บริการสาธารณะให้ดีขึ้นกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน มีความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะ โดยหน่วยงานราชการส่วนกลางยังคงต้องกำหนดมาตรฐานทั่วไปของการจัดบริการสาธารณะ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำกับในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาคุณภาพการจัดบริการสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพที่ดีขึ้น สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยกำหนดให้รัฐบาลต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในภารกิจของท้องถิ่นได้เอง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารการเงินการคลัง การกำหนดนโยบาย งบประมาณ การบริหารงานด้านบุคลากร เป็นต้น

ปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารราชการแผ่นดินไทย เน้นหนักไปในทางรวมอำนาจมากกว่าการกระจายอำนาจ สาเหตุเนื่องจากปัญหาความมั่นคง การยึดหลักแนวคิดเก่า ๆ ทำให้เกิดปัญหาการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นถึงปัญหาของการปกครองท้องถิ่นไว้ในบทความ คลังสมอง วปอ. เพื่อตั้งคมในหัวข้อ รัฐธรรมนูญกับการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

สงวน ลิ้มโนมนต์ (2548 : ออนไลน์) กล่าวว่า ปัญหาของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ปัญหาด้านโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ ให้คนในท้องถิ่นปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น แต่ในอดีต ได้มีกฎหมายหลายฉบับ กำหนดโครงสร้างการบริหารของท้องถิ่นไว้หลากหลายรูปแบบ ทำให้เกิดความแตกแยก สับสน รวมทั้งการที่ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชน จึงถูกมองว่าการบริหารกิจการของท้องถิ่นอาจไม่ตรงกับความต้องการ ของประชาชนในท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมืองพัทยา
2. ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบจะกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน ในกฎหมายมีอยู่หลายประการ แต่ในความเป็นจริงแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับมีอำนาจหน้าที่และการให้บริการแก่สาธารณะ แก่ประชาชนในท้องถิ่นของตนเองน้อย เนื่องจากมีหน้าที่ซ้ำซ้อนกับราชการบริหารส่วนภูมิภาค
3. ปัญหาด้านการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาสำคัญในเรื่องนี้ คือ ปัญหาเรื่องรายได้ของท้องถิ่นซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้จากภาษีดังนี้ ภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ ภาษีที่เป็นของรัฐบาล รัฐบาลจัดเก็บเพิ่มและจัดสรรให้แก่ท้องถิ่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และภาษีที่เป็นของท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ปัญหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ มีรายได้ น้อยมาก จึงไม่เพียงพอต่อการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงาน คือ ข้าราชการท้องถิ่นเป็นผู้รับนโยบายของผู้บริหารไปปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายกำหนดให้องค์กรบริหารงานบุคคลของท้องถิ่นแต่ละรูปแบบแตกต่างกัน ทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการหมุนเวียนและ มีความเหลื่อมล้ำกันในความก้าวหน้า
5. ปัญหาด้านการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักการปกครองท้องถิ่น คือ ต้องให้คนในท้องถิ่นตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองภายในกรอบของกฎหมาย รัฐหรือผู้แทนของรัฐเข้าไปกำกับดูแลเท่าที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือประเทศชาติ โดยรวมแต่การปกครองท้องถิ่น ไทยในอดีต ข้าราชการส่วนภูมิภาคจะเข้าไปมีบทบาทในฐานะ ผู้ควบคุมหรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารหรือพนักงาน ขององค์กรส่วนท้องถิ่นอีกตำแหน่งหนึ่งทำให้การบริหารงานท้องถิ่น ไม่มีอิสระเท่าที่ควรและ มุ่งเน้นตอบสนองนโยบายของส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคมากกว่า ความต้องการในท้องถิ่น

6. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในอดีตที่ผ่านมา ประชาชนในท้องถิ่น จะมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองน้อยมาก การมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสภาท้องถิ่น แต่เมื่อเลือกตั้งเสร็จสิ้นมีสมาชิก สภาท้องถิ่น มีคณะผู้บริหารแล้วประชาชนจะไม่มีส่วนร่วมอย่างอื่นเลย ในกรณีที่ประชาชน สนใจจะมีส่วนร่วม ในทางปฏิบัติก็พบว่าไม่มีช่องทางที่เปิดให้ประชาชนทำอะไรได้มากนัก ซึ่งทำให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นขาดพลัง ขาดความร่วมมือและขาดความสนใจจากประชาชนส่งผลให้การปกครอง ท้องถิ่น ซึ่งเป็นการปกครองของคนในท้องถิ่นเองประสบความสำเร็จอย่างสิ้นเชิง

โกวิท พวงงาม (2552 : 413 - 415) กล่าวว่า ปัญหาของการปกครองท้องถิ่น ไว้ตามกรอบของแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจมีอยู่ด้วยกันอย่างน้อย 4 ประการ ดังนี้

1. ปัญหาด้านการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหา อุปสรรคมากมาย ประเด็นปัญหาสำคัญก็คือ แม้ว่าทิศทางและแผนการกระจายอำนาจ จะถูกกำหนด ไว้อย่างเป็นทางการ แต่กระบวนการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่จากส่วนราชการต่าง ๆ ไปสู องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับดำเนินไปอย่างไร้ระเบียบ ซึ่งประเด็นสำคัญปัญหาได้แก่

1.1 การถ่ายโอนภารกิจที่เกิดขึ้นยังคงเป็นไปอย่างจำกัด ทั้งนี้จะกระจุกตัวอยู่เฉพาะ ภารกิจในกลุ่ม โครงสร้างพื้นฐานและการส่งเสริมคุณภาพชีวิต อีกทั้งกิจกรรมที่มีการถ่ายโอนจริง ก็จำกัดเฉพาะในบางกิจกรรมเท่านั้น เช่น การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โครงสร้างอาหารเสริมนมและอาหารกลางวัน การสงเคราะห์เบี้ยผู้สูงอายุ เป็นต้น

1.2 การถ่ายโอนภารกิจยังไม่เป็นไปอย่างสอดคล้องระหว่างภารกิจ งบประมาณ บุคลากรแนวปฏิบัติ และวัสดุอุปกรณ์ เป็นผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนิน กิจกรรมที่มีการถ่ายโอนได้ เนื่องจากข้อจำกัดในด้านทรัพยากร อีกทั้งในหลายกิจกรรม แม้ว่า ท้องถิ่นจะมีความพร้อมในการจัดทำ แต่ก็พบว่ายังขาดการแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้ท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจในกิจกรรมนั้น ๆ ได้อย่างเต็มที่

1.3 กระบวนการถ่ายโอนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากส่วนราชการผู้ถ่ายโอน เป็นอย่างมาก แต่ในทางปฏิบัติกลับพบปัญหาว่า ส่วนราชการต่าง ๆ มักจะถ่ายโอนให้เฉพาะภารกิจ หน้าที่ แต่ในด้านวัสดุ แนวปฏิบัติ ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นสำคัญขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น กลับมิได้มีการส่งมอบอย่างเป็นทางการ อันนำไปสู่ปัญหาการจัดทำภารกิจนั้น

2. ปัญหาในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาสำคัญ ได้แก่ การขาดการบูรณาการระหว่างแผนการกระจายอำนาจ กับทิศทางการปฏิรูป ระบบบริหารราชการแผ่นดินทั้งระบบ เป็นผลให้สภาวะของการซ้อนทับและแข่งขันในเชิงระบบ บริหารราชการแผ่นดินทั้งระบบ เป็นผลให้สภาวะของการซ้อนทับและแข่งขันในเชิงบทบาท

ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการต่าง ๆ ยังคงดำเนินอยู่ต่อไป เนื่องจากทิศทางที่ปรากฏในแผนการกระจายอำนาจ ย่อมหมายถึงการลดขนาดและถอนตัวเองออกไปของส่วนราชการต่าง ๆ แต่ในทางปฏิบัติ ทิศทางการปฏิบัติระบบบริหารส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค ยังแสดงให้เห็นว่าส่วนราชการต่าง ๆ จะยังคงมีบทบาทอย่างสำคัญในพื้นที่การบริหารปกครอง นอกศูนย์กลางต่อไป เช่น การสร้างระบบบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ ในด้านหนึ่ง แม้ว่าจะเป็นความพยายามแก้ปัญหาการรวมศูนย์อำนาจที่เป็นไปอย่างกระจัดกระจาย (Fragmented Centralism) แต่ในอีกด้านหนึ่ง ก็เท่ากับเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการปกครองท้องถิ่น โดยรัฐ (Local State Government) ให้คงอยู่ควบคู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกระบวนการกระจายอำนาจและการจัดระบบการบริการสาธารณะในระดับท้องถิ่นนั้น ส่วนสำคัญอยู่ที่บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ และสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ ในอันที่จะผลักดันกระบวนการถ่ายโอนทรัพยากรต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามแผนและขั้นตอนที่กำหนดไว้ แต่ในปัจจุบันองค์กรสำคัญดังกล่าวกลับต้องพบ ปัญหาอุปสรรคทั้งในเชิงสถาบัน ซึ่งต้องอิงแอบและอาศัยความร่วมมือและผลักดันจากรัฐบาล ที่ส่วนกลางค่อนข้างมาก รวมถึงปัญหาในองค์กรซึ่งยังคงมีบุคลากรและทรัพยากรทางการบริหาร ค่อนข้างจำกัด เป็นผลให้การทำงานไปอย่างยากลำบาก

4. ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการในการให้บริการสาธารณะ ภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน มักจะให้ความสำคัญกับเรื่องการถ่ายโอนภารกิจ แต่ยังขาดความสนใจอย่างเพียงพอต่อเรื่องวิธีการในการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ภายใต้ข้อกำหนดในปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยยังคงมีช่องทางในการจัดทำภารกิจค่อนข้างจำกัด โดยมากมักจะเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย เป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านการใช้ทรัพยากรทางการบริหารภายในองค์กรของตนเองเป็นหลัก แต่ภายใต้สภาพแวดล้อมทางการบริหารในยุคปัจจุบัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทางเลือกใหม่ ๆ ในการจัดหาบริการสาธารณะให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับ การบริการสาธารณะให้เกิดขึ้น และที่สำคัญจะเป็นการป้องกันปัญหาอาการของการเติบโต ไปสู่ความเป็นระบบราชการ (Bureaucratization) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังเช่น ที่เคยเกิดขึ้นกับระบบราชการส่วนกลาง นอกจากปัญหาตามกรอบของแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจทั้ง 4 ประการข้างต้นแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีปัญหาพื้นฐาน ที่เห็นว่าเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดการบริการสาธารณะอีกอย่างน้อย 3 ประการดังนี้

4.1 ปัญหาการแทรกแซงการทำงานของรัฐบาลและการรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง เช่น การให้หน่วยงานของรัฐบาลกลางและราชการส่วนภูมิภาค เข้ามาทำหน้าที่ในการจัดบริการ สาธารณะแทนท้องถิ่นหรือชุมชนในท้องถิ่น การกำกับดูแลการบริหารงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น การบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ปัญหาด้านการเงิน การคลังและการให้เงินอุดหนุน เป็นต้น

4.2 ปัญหาความเพิกเฉยในสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในท้องถิ่น

4.3 ปัญหาของผู้แทนของประชาชนในท้องถิ่น ไม่ตระหนักหน้าที่ของตนผู้แทนท้องถิ่น แสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง การเล่นพรรคเล่นพวก การทุจริต เป็นต้น

ประชัน คณะวน (2553 : 76 - 80) กล่าวว่า ปัญหาของการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. ปัญหาด้านโครงสร้างท้องถิ่น ในแต่ละรูปแบบไม่สอดคล้องกัน ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเทศบาล ซึ่งทำให้การฝึกฝนเรียนรู้การปฏิบัติงาน การตรวจสอบตาม หลักการถ่วงดุลอำนาจ การไต่เต้าการเมืองของท้องถิ่นสู่ในระดับสูงขึ้น จึงเป็นเรื่องของคุณสมบัติ เฉพาะตัวมากกว่าหลักการทั่วไป และขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

2. อำนาจหน้าที่ส่วนใหญ่จึงตกเป็นของรัฐทั้งหมด ไม่ว่าจะดำเนินการในรูปแบบ กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรอื่นของรัฐ เช่น รัฐบาลลงไปอุดหนุนน้ำ ทำถนนลาดยาง ทำสะพาน ดูแลท่าคลอง ขุดห้วยหนอง รักษาพยาบาล เป็นต้น ทั้งที่อำนาจหน้าที่เหล่านั้น ควรจะเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนรัฐบาลก็ควรที่จะดูแลในเรื่องใหญ่ ๆ เช่น การป้องกันประเทศ เงินตรา การต่างประเทศ เศรษฐกิจระดับมหภาค เป็นต้น กล่าวโดยสรุป ท้องถิ่นมีอำนาจน้อยมากในขณะที่รัฐบาลมีอำนาจมากขึ้น

3. การคลังจะครอบคลุมทั้งรายได้ รายจ่าย และเงินกู้ แต่ที่เป็นปัญหาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นไทย คือ รายได้ไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติงานตามหน้าที่ ดังนั้น การบริหารงานของการ ปกครองท้องถิ่นไทยจึงต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ปัญหาการคลังท้องถิ่น ดังนี้

3.1 การต้องพึ่งงบประมาณจากส่วนกลาง ทำให้ส่วนกลางมีอำนาจในการกำหนด นโยบายให้ท้องถิ่น ทำตามนโยบายที่กำหนดมาในระดับชาติ แทนที่จะเป็นความคิดริเริ่มและความ ต้องการของท้องถิ่นเอง

3.2 แหล่งรายรับประจำ ยังไม่ได้สัดส่วนกับหน้าที่ที่ควรจะทำรายได้ที่มีอยู่ ไม่ สามารถสร้างความเจริญหรือพัฒนาได้เต็มที่ งาน โครงการสำคัญบางอย่างต้องรองงบประมาณอื่น สนับสนุน เมื่อหน่วยการปกครองท้องถิ่นไม่มีรายได้คงที่ จะสร้างผลงานให้เป็นที่ศรัทธาของ ประชาชนได้ผลที่ตามมา คือ ขาดความร่วมมือจากประชาชน

3.3 การปรับปรุงแก้ไขอัตราภาษีหรือค่าธรรมเนียม หรือการริเริ่มเก็บภาษีชนิดใหม่ที่ เป็นไปอย่างล่าช้า และกระบวนการในการเก็บภาษียังมีข้อบกพร่อง ขาดแคลนเจ้าหน้าที่และ อุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ

3.4 รายได้สำคัญของการคลังท้องถิ่น คือ ภาษีอากร แต่ภาษีอากรเป็นรายได้ที่สำคัญ ทั้งของรัฐบาลและท้องถิ่น ภาษีที่เก็บได้ในภูมิภาคและท้องถิ่น ทั้ง ๆ ที่มีการกำหนดอัตราส่วนไว้ อย่างแน่นอนแล้ว และในทางปฏิบัตินั้นเป็นไปด้วยความล่าช้า ซึ่งรวมไปถึงการให้เงินอุดหนุน

4. การบริหารงานบุคคล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน มี 4 รูปแบบ คือ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยมีพนักงานและข้าราชการส่วนท้องถิ่น ประมาณ 70,000 คน ในการบริหารงานบุคคลดังกล่าว จะใช้ระบบแยกการดูแลออกจากกัน คือ คณะกรรมการข้าราชการ ส่วนจังหวัด (ก.จ.) ดูแลข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) ดูแลพนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลและ คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (ก.ก.) ดูแลข้าราชการกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ ระบบการบริหารงานบุคคลดังกล่าว ไม่ทัดเทียมกับข้าราชการพลเรือนในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาคความไม่มั่นคงในอาชีพของเจ้าหน้าที่หน่วยการปกครองท้องถิ่น จึงไม่สามารถดึงดูด คนที่มีความรู้ ความสามารถให้เข้ามาทำงานได้ดีเท่าเทียมกับข้าราชการพลเรือน

5. การกำกับดูแล ประเทศไทยเป็นรัฐเดี่ยว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลาย จึงไม่มีความจำเป็นอิสระอย่างมตรัฐแต่ประการใด แต่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแลของรัฐ “การกำกับดูแล” ไม่ใช่ “การบังคับบัญชา” รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ จึงมิใช่ ผู้บังคับบัญชาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น การตัดสินใจ ความคิดสร้างสรรค์ ความ หลากหลายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่มี

6. การมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น น้อยมาก มีการใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ไม่มีส่วนร่วมอย่างอื่นเลย เช่น การตรวจสอบ การติดตาม การรับแจ้งข่าวสาร เป็นต้น

7. ทศนคติของประชาชนต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในอดีตประชาชนไม่ค่อยสนใจ การเมืองท้องถิ่นมากนัก เพราะบุคลากรในองค์กรก็ไม่ได้รับการยกย่องเหมือนกับหน่วยราชการ อื่น ๆ มิได้แสดงบทบาทหน้าที่ของประชาชน ให้ประชาชนได้เห็นว่า เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการ ปกครองในเขตนั้น ๆ จึงทำให้ประชาชนขาดความสนใจ แม้แต่การตรวจสอบจึงไม่มีตลอดถึง งบประมาณองค์การปกครองท้องถิ่น ประชาชนก็ไม่ได้รับรู้

สรุปได้ว่า จากปัญหาข้างต้นจะเห็นว่า การเงิน การคลังท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล อำนาจหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่เป็นไปตามระบบ ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารและพัฒนาองค์กร รวมถึงโครงสร้างการบริหารงานทั้งภายในและภายนอกทำให้เกิดการบริหารงานที่ซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองงบประมาณ การพัฒนาการปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น สร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง เป็นการกระจายอำนาจการปกครองจากรัฐบาลกลางมาให้คนในระดับท้องถิ่นดูแลปกครองกันเอง ทั้งนี้ก็เพื่อท้องถิ่นเกิดการพัฒนาและการใช้ทรัพยากรของตนเองที่มีอยู่คุ้มค่าและตอบสนองความต้องการของตนเองได้ดีที่สุด

รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบันประเทศไทยได้จัดรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ออกเป็น 5 รูปแบบ คือ เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย อำเภอบึงนาราง จังหวัดนครราชสีมา ฉะนั้น จึงขอแนะนำการปกครองท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล มากล่าวดังนี้

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานการบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยมีรัฐบาลเป็นผู้กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้บริหารราชการ ในการจัดทำบริการสาธารณะ มีผู้บริหารและสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ โดยมีหน่วยงานของรัฐบาลในระดับจังหวัดและในระดับอำเภอทำหน้าที่ เป็นหน่วยกำกับดูแลการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทางหนึ่ง

ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรัฐบาลให้อำนาจหรือการกระจายอำนาจไปให้หน่วยปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและชุมชน โดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบมีอิสระในการใช้ดุลยพินิจมีเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาคแต่องค์กรปกครองท้องถิ่นก็มีได้มีอธิปไตยในตัวเอง ยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลาง การปกครองท้องถิ่นมีหลายรูปแบบที่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ (2546 : 49) กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการยกฐานะ มาจากสภาตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 67) กล่าวว่า ได้ให้คำนิยามขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ที่สภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทหรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ย สามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

โกวิท พวงงาม (2552 : 254) กล่าวว่า อบต. (องค์การบริหารส่วนตำบล) คือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการยกฐานะ มาจากสภาตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมและอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งมีงบประมาณ และพนักงานเจ้าหน้าที่ของ อบต. เอง โดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบมีอิสระ ในการใช้ดุลยพินิจ มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาค

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างการบริหารจัดการขององค์การปกครองท้องถิ่น ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 14 มาตรา 252 กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (2562 : 152) กล่าวถึงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนเขตเลือกตั้งละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่หมู่บ้านใดมีราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรไม่ถึงยี่สิบห้าคน ให้รวม

หมู่บ้านนั้นกับหมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดต่อกันและเมื่อรวมกันแล้วจะมีราษฎรถึงยี่สิบห้าคนเป็นเขตเลือกตั้งเดียวกัน การนับจำนวนราษฎรดังกล่าวให้ นับ ณ วันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด คราวละสี่ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้ง สำหรับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกินสองคนและแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารงาน

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในตำบล โดยวิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี โดยมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550 : 82 - 85) กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำตามมาตรา 67 และหน้าที่อาจทำตามมาตร 68 ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66)
2. หน้าที่ต้องทำ (ตามมาตรา 67) ดังนี้
  - 2.1 จัดให้มีการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
  - 2.2 รักษาความสะอาดของท้องถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้ง กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
  - 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
  - 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
  - 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
  - 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
  - 2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงาม ของท้องถิ่น

2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3. หน้าที่ที่อาจจัดทำกิจการ (ตามมาตรา 68) ดังนี้

- 3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร
- 3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 3.8 การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 3.12 การท่องเที่ยว
- 3.13 การผังเมือง

4. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้นไม่เป็น การตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้ หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐนำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล ไปประกอบพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (ตามมาตรา 69)

5. การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไป เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์ วิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (ตามมาตรา 69/1)

6. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารทางราชการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (ตามมาตรา 70)

7. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติต่อองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (ตามมาตรา 71)

8. การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมายการนั้น และเพื่อประโยชน์แก่กิจการองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้ โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (ตามมาตรา 72)

9. องค์การบริหารส่วนตำบล อาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำการร่วมกันได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องและกิจการนั้น เป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน (ตามมาตรา 73)

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ในส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2550 : 159 - 160)

ในด้านกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะในมาตรา 16 ซึ่งกำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการระดมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ

3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันของ

ท้องถิ่น

12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ

และสาธารณสุขสถานอื่น ๆ

24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและ

และสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันรักษา ความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศ กำหนด

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อประโยชน์สุขของ ประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง การ ตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์ วิธีการที่กระทรวงมหาดไทย และมีหน้าที่ในการ จัดระบบสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

ด้านความรับผิดชอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

อำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไข เพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2550 : 87 - 79)

1. อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของ องค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายก องค์การบริหารส่วนตำบล

1.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.5 รักษาการให้เป็นไปตามที่ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

2. อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

2.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการ บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลร่าง ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติรายจ่ายเพิ่มเติม

2.3 ควบคุมการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

3.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่กฎหมายกำหนดไว้

3.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

3.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

3.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

3.8 รายได้อื่นที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

4.1 เงินเดือน

4.2 ค่าจ้าง

4.3 เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ

4.4 ค่าใช้สอย

4.5 ค่าวัสดุ

4.6 ค่าครุภัณฑ์

4.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ

4.8 ค่าสาธารณูปโภค

4.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น

4.10 รายจ่ายอื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้

กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

สรุปได้ว่า อำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่น บริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยมีอิสระในการ กำหนดนโยบายการปกครองโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ สิ่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรบือ จังหวัดนครราชสีมา

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย

จากนี้ผู้วิจัยขอนำบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย กล่าวโดยสังเขปดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย (2562 : 1 - 9)

1. ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอบรบือ หมู่บ้านที่อยู่ใกล้อำเภอบรบือมากที่สุด 9 กิโลเมตรและหมู่บ้านที่อยู่ห่างอำเภอมากที่สุด 30 กิโลเมตรมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้ คือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลเจดีย์	อำเภอบรบือ
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอเมือง	จังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลลำเพ็ช	อำเภอบรบือ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลจรเข้หิน	อำเภอบรบือ

ตำบลโคกกระชายมีเนื้อที่ประมาณ 357 ตารางกิโลเมตรหรือ 223,125 ไร่ ในจำนวนนี้แบ่งเป็นที่ทำกินจำนวนประมาณ 41,420 ไร่ เป็นที่อยู่อาศัย 3,535 ไร่ ส่วนที่เหลือจะเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน

1.2 ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขาสภาพดินทั่วไปเป็นดินกรวด และหน้าดินถูกชะล้าง ตำบลโคกกระชายเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารซึ่งไหลผ่านหมู่บ้านต่าง ๆ ของตำบลโคกกระชายและตำบลอื่น ๆ อีกหลายหมู่บ้าน

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศมีลักษณะร้อนชื้น อากาศเปลี่ยนแปลงไปตามฤดู ซึ่งมี 3 ฤดู ดังนี้ **ฤดูร้อน** เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคมอากาศร้อนและแห้งแล้ง แต่บางครั้งอาจมีอากาศเย็น บ้างครั้งเกิดพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง หรืออาจมีลูกเห็บตกก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนทุกปี เรียกว่า “พายุฤดูร้อน” อากาศร้อน จะมีอุณหภูมิระหว่าง 35 - 39.9 องศาเซลเซียสร้อนจัด มีอุณหภูมิประมาณ 40 องศาเซลเซียสขึ้นไป

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ฝนตกมากในช่วงเดือน พฤษภาคม - ตุลาคม แต่อาจเกิด“ฝนทิ้งช่วง” ซึ่งอาจนานประมาณ 1 - 2 สัปดาห์หรือบางปีอาจเกิดขึ้นรุนแรงและ

มีฝนน้อยนานนับเดือน ในเดือนกรกฎาคม แต่ในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เคยเกิดอุทกภัยรุนแรง

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ในช่วงกลางเดือนตุลาคม ประมาณราว 1 - 2 สัปดาห์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว อากาศแปรปรวนไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็นหรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง อากาศหนาวอุณหภูมิต่ำสุด ประมาณ 15 องศา

1.4 ลักษณะของดิน

ทรัพยากรดิน เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นลูกคลื่นและภูเขาลักษณะดินที่พบจะเป็นดินร่วน ดินกรวด และดินเหนียว เหมาะแก่การปลูกพืชไร่

1.5 ลักษณะของแหล่งน้ำ

มีแหล่งน้ำที่ใช้สำหรับ อุปโภค-บริโภค ทั้งที่เคยเป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและองค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการปรับปรุงก่อสร้างขึ้นใหม่เพื่อเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภคของประชาชน ดังนี้

ฝาย	8	แห่ง
บ่อน้ำตื้น	3	แห่ง
บ่อโยก	9	แห่ง
เขื่อนลำแชะ	1	แห่ง
ถังเก็บน้ำ	18	แห่ง

1.6 ลักษณะของไม้และป่าไม้

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่เขตป่าสงวนและพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติทับลาน มีความอุดมสมบูรณ์ของป่า เป็นแหล่งต้นน้ำของเขื่อนลำแชะและเขื่อนลำมูลบน

2. ด้านการเมือง/การปกครอง

2.1 เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ประกอบด้วยหมู่บ้าน 24 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านโคกกระชาย

หมู่ที่ 2 บ้านโนนคุ้ม

หมู่ที่ 3 บ้านโนนระเวียง

หมู่ที่ 4 บ้านมะค่า

หมู่ที่ 5 บ้านมาบกราด

- หมู่ที่ 6 บ้านตะกุดใหญ่
- หมู่ที่ 7 บ้านโคกไบบัว
- หมู่ที่ 8 บ้านหนองโบสถ์
- หมู่ที่ 9 บ้านหนองสาระเสร็จ
- หมู่ที่ 10 บ้านทุ่งตะเคียน
- หมู่ที่ 11 บ้านชัยเจริญ
- หมู่ที่ 12 บ้านเนินเสมา
- หมู่ที่ 13 บ้านโนนกุ่ม
- หมู่ที่ 14 บ้านมาบกราด
- หมู่ที่ 15 บ้านใหม่ชัยมงคล
- หมู่ที่ 16 บ้านหนองโบสถ์
- หมู่ที่ 17 บ้านมาบกราด
- หมู่ที่ 18 บ้านหนองสาระเสร็จ
- หมู่ที่ 19 บ้านโคกกระชาย
- หมู่ที่ 20 บ้านหนองโบสถ์
- หมู่ที่ 21 บ้านโคกไบบัว
- หมู่ที่ 22 บ้านมาบกราดพัฒนา
- หมู่ที่ 23 บ้านมาบกราด
- หมู่ที่ 24 บ้านใหม่หนองกระโดน

ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกกระชาย ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกิจกรรมทาง การเมืองเสมอมาและประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ยังมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การช่วยเหลืองานขององค์การบริหารส่วนตำบล เสนอแนะในกิจกรรมขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น การประชุมประชาคมในการจัดแผนพัฒนาท้องถิ่น ประชุม ประชาคมแก้ไขปัญหาความยากจน ฯลฯ

ปัจจุบัน นายองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล มาจากคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และปัจจุบัน ยังไม่มีการเลือกตั้ง

3. จำนวนประชากร

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 11,734 คน

แยกเป็นชาย   จำนวน 5,737 คน

แยกเป็นหญิง   จำนวน 5,997 คน

ตาราง 2.1 จำนวนประชากร องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนบ้าน (หลัง)
		ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	
1	บ้านโคกกระชาย	265	265	530	195
2	บ้านโนนกลุ่ม	225	195	420	166
3	บ้านโนนระเวียง	399	373	772	269
4	บ้านมะค่า	192	185	377	281
5	บ้านมาบกราด	414	382	796	468
6	บ้านตะกุดใหญ่	236	205	441	150
7	บ้านโคกไบบัว	294	283	577	262
8	บ้านหนองโบท์	297	302	599	310
9	บ้านหนองสาระเสรีจ	224	214	438	175
10	บ้านทุ่งตะเคียน	72	61	133	102
11	บ้านชัยเจริญ	88	114	202	123
12	บ้านเนินเสมา	238	251	489	174
13	บ้านโนนกลุ่ม	272	261	533	161
14	บ้านมาบกราด	187	190	377	168
15	บ้านใหม่ชัยมงคล	273	238	511	164
16	บ้านหนองโบท์	101	107	208	108
17	บ้านมาบกราด	390	345	735	388

ตาราง 2.1 (ต่อ)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนบ้าน (หลัง)
		หญิง (คน)	ชาย (คน)	รวม (คน)	
18	บ้านหนองสารเสร็จ	222	216	438	141
19	บ้านโคกกระชาย	253	252	505	159
20	บ้านหนองโบสถ์	367	331	698	272
21	บ้านโคกไบบัว	286	271	557	176
22	บ้านมาบกราดพัฒนา	292	294	586	219
23	บ้านมาบกราด	231	225	456	182
24	บ้านใหม่หนองกระโดน	179	177	356	107
รวม		5,997	5,737	11,734	4,920

ที่มา : ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย (2562 : 4 - 5)

3.2 จำนวนประชากรผู้พิการ

จำนวนประชากรผู้พิการ ตำบลโคกกระชาย อำเภอดงเจริญ จังหวัดนครราชสีมา

ตาราง 2.2 จำนวนประชากรคนพิการและกลุ่มตัวอย่าง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
โคกกระชาย

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประเภทความพิการ								กลุ่ม ตัวอย่าง
		ทางการเห็น	ทางการได้ยิน	ทางเคลื่อนไหว	ทางจิตใจ	ทางสติปัญญา	ทางการเรียนรู้	ทางอหิวาต์	พิการซ้ำซ้อน	
1	บ้านโคกกระชาย	1	10	13	1	7	0	0	0	32
2	บ้านโนนกลุ่ม	3	1	5	1	5	0	0	1	16
3	บ้านโนนระเวียงบ้าน	2	5	7	1	5	0	0	1	21
4	มะค่า	4	7	8	3	2	0	0	0	24
5	บ้านมาบกราด	5	5	9	0	1	0	0	3	23
6	บ้านตะกุดใหญ่	1	1	4	1	2	0	0	0	9
7	บ้านโคกไบบัว	2	7	8	2	0	0	0	0	1
8	บ้านหนองโบสถ์	5	4	6	3	1	0	0	0	19
9	บ้านหนองสาระเสด็จ	3	3	6	1	2	0	0	1	16
10	บ้านทุ่งตะเคียน	0	1	0	0	1	0	0	0	2
11	บ้านชัยเจริญ	0	2	0	0	1	0	0	2	5
12	บ้านเนินเสมา	6	7	10	2	3	0	0	1	29
13	บ้านโนนกลุ่ม	0	2	9	3	0	0	0	2	16
14	บ้านมาบกราด	2	6	4	1	0	0	0	0	13
15	บ้านใหม่ชัยมงคล	4	5	10	0	2	0	0	1	22
16	บ้านหนองโบสถ์	1	1	3	0	0	0	0	0	5
17	บ้านมาบกราด	5	5	19	2	1	0	0	0	32
18	บ้านหนองสาระเสด็จ	4	3	11	0	1	1	0	1	21
19	บ้านโคกกระชาย	1	6	6	0	0	0	1	1	15
20	บ้านหนองโบสถ์	2	6	9	3	0	0	0	1	21
21	บ้านโคกไบบัว	3	5	8	1	2	0	0	0	19

ตาราง 2.2 (ต่อ)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประเภทความพิการ								กลุ่มตัวอย่าง
		ทางการเห็น	ทางการได้ยิน	ทางเคลื่อนไหว	ทางจิตใจ	ทางสติปัญญา	ทางการเรียนรู้	ทางอภิสติติก	พิการซ้ำซ้อน	
22	บ้านมาบกราดพัฒนา	3	6	7	2	0	0	0	0	18
23	บ้านมาบกราด	5	5	6	2	2	0	0	0	20
24	บ้านใหม่หนองกระโดน	0	1	5	1	3	0	0	1	11
รวม		62	104	173	30	41	1	1	16	428

ที่มา : ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2562 : ออนไลน์)

4. สภาพสังคม

4.1 การศึกษา

ด้านการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ปัญหา คือ ยังไม่สามารถที่จะแข่งขันกับเมืองใหญ่ๆ ได้ การแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดกิจกรรมให้กับเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 3 ศูนย์ การสนับสนุนอาหารเสริม (นม) อาหารกลางวัน โรงเรียนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 5 แห่ง และร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ กับทางโรงเรียน

การศึกษา ข้อมูล ณ ปัจจุบัน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกกระชาย
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านมาบกราด
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองโบสถ์

โรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง

1. โรงเรียนบ้านโคกกระชายโนนกลุ่ม
2. โรงเรียนบ้านโคกไบบัว

3. โรงเรียนบ้านมาบกราด
4. โรงเรียนบ้านตะกุด-โนนระเวียง
5. โรงเรียนบ้านหนองโบสถ์

4.2 สาธารณสุข

ประชาชนส่วนมากมีสุขภาพที่ดี มีการคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง โรคที่มักเกิดแก่ประชากรในชุมชน เช่น ได้แก่ โรคความดัน เบาหวาน โรคเอดส์ โรคไข้เลือดออก มือ-ปาก-เท้าในเด็กและโรคอื่น ๆ อีกมาก มีสถิติเข้ารับการรักษายาบาล ปัญหา คือ ประชาชนบางรายไม่ยอมไปคัดกรองหรือตรวจสุขภาพประจำปี การแก้ไขปัญหา คือ องค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ได้จัดกิจกรรมร่วมมือกันรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ต้องเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี บางครัวเรือนไม่ได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การใช้ยา เพื่อบำบัดอาการเจ็บป่วยที่ไม่เหมาะสม การออกกำลังกาย ยังไม่สม่ำเสมอและประชากรส่วนมากไม่ได้รับการตรวจสุขภาพ ปัญหาเหล่านี้ องค์การบริหารส่วนตำบลได้พยายามอย่างยิ่งที่จะแก้ไข โดยร่วมมือกับ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ สาธารณสุข จัดกิจกรรม แนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา

หน่วยงานด้านสาธารณสุข

1. โรงพยาบาลของรัฐ 3 แห่ง
  - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโคกกระชาย
  - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมาบกราด
  - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองโบสถ์
2. ศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน 24 แห่ง (ทุกหมู่บ้าน)
3. สถานพยาบาลเอกชน 2 แห่ง
4. ร้านขายยาแผนปัจจุบัน 2 แห่ง

4.3 อาชญากรรม

องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่พบเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น แต่มีเหตุการณ์ลักขโมยทรัพย์สินประชาชน และทำลายทรัพย์สินของราชการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ดำเนินการป้องกันการเกิดเหตุ ดังกล่าว ส่วนมากครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติภัยอย่างถูกวิธี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อาชญากรรม วิธีการแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด คือการติดตั้งกล้องวงจรปิดในสถานที่ราชการ ติดตั้งสัญญาณไฟกระพริบทางร่วมทางแยก รวมทั้งได้ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด

จุดบริการ ในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดหลายวันเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน แต่ปัญหาที่พบเป็นประจำ คือ การทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่น โดยเฉพาะในสถานที่จัดงานดนตรีงานมหรสพ เป็นปัญหาที่ชุมชนได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก การแก้ไขปัญหา คือ การแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานของตน ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลกระทบ ผลเสียหายและโทษที่ได้รับจากการเกิดเหตุทะเลาะวิวาท การขอประสานความร่วมมือไปยังผู้นำ การขอคำสั่งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำ อปพร. เพื่อระงับเหตุ ไม่ให้เกิดความรุนแรง แต่จะไม่ให้เกิดขึ้นเลย ยังเป็นปัญหาที่ปัจจุบันไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ ทั้งที่มีการร่วมมือกันหลายฝ่าย เป็นเรื่องที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องหาวิธีที่จะแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนต่อไป ตามอำนาจหน้าที่ที่สามารถดำเนินการได้

4.4 ยาเสพติด

ปัญหา ยาเสพติด ในหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนลดลง ด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำ ประชาชน หน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหา ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้กับประชาชนในพื้นที่เข้าใจ และช่วยกันกำจัดให้หมดสิ้นจากหมู่บ้าน

4.5 การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

1. ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วยเอดส์
2. รับลงทะเบียนและประสาน โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
3. ประสานการทำบัตรผู้พิการ
4. ตั้ง โครงการการจ้างนักเรียน/นักศึกษาทำงานช่วงปิดภาคเรียน
5. ตั้ง โครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยากไร้ รายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาสไว้ที่พึง
6. ตั้ง โครงการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านคนจน

5. ระบบบริการพื้นฐาน

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีระบบบริการพื้นฐาน ดังนี้

5.1 การไฟฟ้า

การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ปัญหา คือ ไฟฟ้าส่องสว่างทางหรือที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด ด้วยงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด การแก้ปัญหาคือ ประสานความร่วมมือกันในหลาย ๆ ฝ่าย

เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่และวิธีการที่จะดำเนินการแก้ไขอย่างไร เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง

5.2 การประปา

การประปา องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีกิจการประปาเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบลเอง ด้วยข้อจำกัดเกี่ยวกับพื้นที่หมู่บ้านมีน้ำประปาใช้อุปโภค บริโภค ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน แต่มักประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูหนาว (หน้าแล้ง) การแก้ปัญหา คือ การลงพื้นที่ดำเนินการแก้ไขตามจุดที่เกิดปัญหาในทันที การพิจารณาโครงการต่าง ๆ ที่ไม่สามารถดำเนินการได้นั้น เช่น โครงการก่อสร้างระบบประปา ปรับปรุงระบบประปา ฯลฯ องค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้นำบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เพื่อที่จะพิจารณาดำเนินการในปีต่อไป เมื่อมีงบประมาณและความจำเป็นก็สามารถดำเนินโครงการได้ต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนต่อไป

5.3 เส้นทางคมนาคม

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีเส้นทางคมนาคมในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ร้อยละ 50 เป้าหมายคือต้องการให้ได้มากกว่านี้หรือร้อยละ 100 โดยผู้บริหารมีนโยบายที่จะดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลาดยาง ฯลฯ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในพื้นที่ทุกสาย ปัญหาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องด้วยงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด พื้นที่ของตำบลมีขนาดใหญ่ ดังนี้

1. การคมนาคมการจราจร

มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับอำเภอ จำนวน 2 เส้นทาง ส่วนใหญ่เป็นทางลูกรัง และมีถนนลาดยางบางส่วน ดังนี้

ถนน

ถนนลาดยาง 1 สาย 15 กิโลเมตร

ถนนลูกรัง 1 สาย 13 กิโลเมตร

6. ระบบเศรษฐกิจ

6.1 การเกษตร

ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 70 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย

6.2 การประมง

ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบอาชีพประมง ร้อยละ 5 เนื่องจากมีเขื่อนลำหระอยู่ในพื้นที่ตำบลโคกกระชาย

6.3 การปลูสัตว์

ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบอาชีพการในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงไก่ เป็ด โค สุกร กระบือ แพะ ฯลฯ

6.4 การบริการ

ปั้มน้ำมันและก๊าซ	13	แห่ง
ร้านค้า	66	ร้าน

6.5 การท่องเที่ยว

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป เช่น เขื่อนลำหระ น้ำตกวังเต่า สะพานไม้ร้อยปี อุทยานแห่งชาติทับลาน

6.6 อุตสาหกรรม

โรงสี	1	แห่ง
-------	---	------

6.7 การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

การพาณิชย์		
สถานีบริการน้ำมัน	13	แห่ง
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	2	แห่ง
ร้านค้าต่าง ๆ	66	แห่ง

6.8 แรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่ ที่มีอายุ 15 - 60 ปี อยู่ในกำลังแรงงาน ประกอบอาชีพด้านการใช้แรงงาน โดยเฉพาะแรงงานด้านการเกษตร ประชากรอายุระหว่าง 25 - 50 ปี บางส่วน ไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่ รวมทั้งแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศ ปัญหาที่พบคือ ประชากรต้องไปทำงานนอกพื้นที่ในเมืองที่มีโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้านใหญ่ ๆ เพราะในพื้นที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการจ้างแรงงานเยอะ เพราะพื้นที่ส่วนมากเป็นที่อยู่อาศัย และเกษตรกรรม

ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิสัยทัศน์วิสัยทัศน์

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย (2562 : 41 - 47) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ดังนี้
 “ตำบลนำอยู่ การคมนาคมสะดวก พัฒนาเศรษฐกิจ สืบสานวัฒนธรรมประเพณี
 สร้างเสริมคุณภาพชีวิต”

ยุทธศาสตร์

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ได้กำหนดยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 6
 ยุทธศาสตร์ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนา การสานต่อแนวทางตามพระราชดำริ ด้านการพัฒนาการ

เกษตร

เป้าประสงค์

1. ประชาชนได้รับความรู้และประโยชน์ด้านการเกษตรตามแนวทาง พระราชดำริ อย่างยั่งยืน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. ตำบลโลกกระชาขามีทรัพยากรธรรมชาติ ที่เพิ่มขึ้นและมีสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา/ กลยุทธ์

การสานต่อแนวทางตามพระราชดำริ

1. พัฒนาขุดลอก คูคลองและจัดสร้างแหล่งน้ำ สงวนและเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร เพื่อการอุปโภคและบริโภค รวมทั้งวางโครงการเพื่อแก้ไขปัญหา น้ำท่วมและน้ำแล้ง

2. ส่งเสริม โครงการพัฒนา การพัฒนาชุมชนและสังคมตามแนวทางปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเกษตร

3. การส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรในการพัฒนาด้านการเกษตรอย่างยั่งยืน

4. การส่งเสริมสนับสนุนการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรอย่างมีคุณภาพ นำเครื่องจักรและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและปริมาณสินค้าคุณภาพในท้องถิ่น ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

5. การพัฒนาการเกษตรโดยความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีความชำนาญ ทั้งภาครัฐ และ เอกชน

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนในการพัฒนาฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งน้ำ กลุ่มน้ำลำคลองและป่าไม้ให้มีความอุดม สมบูรณ์

2. ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ ภาคเอกชนในการรณรงค์สร้างจิตสำนึกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อม และ ปัญหาด้านพลังงาน ของท้องถิ่น

3. ส่งเสริมสนับสนุนและสร้างความร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำ ระบบ การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอย่างเป็นระบบ

คำเป้าหมาย

ประชาชนได้รับความรู้ตามแนวทางพระราชดำริและด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 80

2. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป้าประสงค์

ประชากรได้รับประโยชน์และได้รับการแก้ไขปัญหาจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เพิ่มเติม

แนวทางการพัฒนา/ กลยุทธ์

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

1. การส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

2. การก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม เส้นทางคมนาคม สาธารณูปโภค

สาธารณูปการ อย่างทั่วถึงให้สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

3. ประสาน สนับสนุนร่วมมือกับส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนเครื่องมือ เครื่องจักรกลตลอดจนผู้ปฏิบัติงานที่มีความชำนาญ ในการก่อสร้าง ปรับปรุงเส้นทางคมนาคม

4. ส่งเสริมการวางผังเมืองที่ดี เพื่อวางระบบการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ

ค่าเป้าหมาย

การดำเนินโครงการด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ตามแผนดำเนินงานร้อยละ 50

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เป้าประสงค์

ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้รับการพัฒนาในทุกด้าน

แนวทางการพัฒนา/ กลยุทธ์

การพัฒนาศึกษา

1. ส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

2. พัฒนาและเตรียมบุคลากรด้านการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพ มีทักษะและศักยภาพ

ตามมาตรฐานสากล เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3. สนับสนุนให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือและประกอบ การศึกษา เป็นเครื่องมือของชุมชนและประชาชนทั่วไป

การพัฒนาสังคม

1. การส่งเสริมและพัฒนาบทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเป็น ผู้นำการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นที่มีคุณภาพ

2. การส่งเสริมด้านการพัฒนากลุ่มอาชีพ ระดับหมู่บ้านและตำบล

3. การส่งเสริมพัฒนาบทบาทและคุณภาพชีวิต ของเด็กและเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส ผู้ติดเชื้อ

4. การส่งเสริมด้านการสังคมสงเคราะห์แก่ผู้ด้อยโอกาส

5. การส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึง การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานร่วมกัน

การพัฒนาสาธารณสุข

1. การส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของประชาชนในระดับหมู่บ้านและตำบล เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่ดีทั่วถึงและทันเหตุการณ์โดยร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

2. การส่งเสริม สนับสนุนการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อในชุมชน

3. การส่งเสริม สนับสนุนงานและกิจกรรมด้านสาธารณสุข รวมทั้งประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานร่วมกัน

คำเป้าหมาย

การดำเนินโครงการด้านการคุณภาพชีวิตและการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ร้อยละ 50

4. ยุทธศาสตร์ด้านการ พัฒนาการท่องเที่ยว ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี พัฒนาการท่องเที่ยว ศาสนา

เป้าประสงค์

ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการสืบสานกิจกรรมด้านศาสนา วัฒนธรรมประเพณี และ กีฬาให้คงอยู่คู่ตำบลโคกกระชาย

แนวทางการพัฒนา/ กลยุทธ์

การพัฒนาการท่องเที่ยว ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

1. การอนุรักษ์ สืบสาน พิธีและส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนท้องถิ่น เชื่อมโยงสู่กิจกรรมการท่องเที่ยว

2. การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเดิม สร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ รวมทั้ง กิจกรรม ด้านการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัดหน่วยงานและส่วนราชการตลอดจนองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

การส่งเสริมด้านกีฬาและนันทนาการ

1. การส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ เพื่อเป็นการสร้างความ เป็นเลิศทางด้านกีฬาสู่กีฬาอาชีพ
2. การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างทักษะความสามารถด้านกีฬาระดับหมู่บ้านและ ตำบล

คำเป้าหมาย

การดำเนินโครงการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีและ กีฬา ร้อยละ 50

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

เป้าประสงค์

การบริหารงานในองค์กรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สามารถบริการประชาชนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนา/ กลยุทธ์

การพัฒนาองค์กร

1. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานเพื่อให้รองรับการปฏิบัติการกิจ การบริการ สาธารณะ หน้าที่และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ
2. นำระบบสารสนเทศและวัสดุอุปกรณ์ มาใช้ในการบริหารงานภายในองค์กร เพื่อให้บริการกับประชาชนให้สะดวกรวดเร็วแม่นยำ โดยยึดถือประโยชน์สูงสุดของประชาชน ผู้รับบริการเป็นสำคัญ

การสร้างจิตสำนึก การมีส่วนร่วม และการพัฒนาบุคลากร

1. การพัฒนาศักยภาพ บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. การส่งเสริมการบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสร้างประ โยชน์สูงสุด แก่ประชาชน

3. การส่งเสริมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน

4. การส่งเสริมด้านการปลูกจิตสำนึก เด็ก เยาวชน ประชาชน พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาและหน่วยงานราชการในด้านคุณธรรมจริยธรรม
5. การส่งเสริมการจัดกิจกรรมและการสร้างจิตสำนึกต่อสถาบันสำคัญของชาติ

คำเป้าหมาย

การดำเนินโครงการด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ร้อยละ 80

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เป้าประสงค์

ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แนวทางการพัฒนา/ กลยุทธ์

การพัฒนาดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

1. การสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ในการช่วยลดปัญหาการเกิดภัยต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
2. ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานมูลนิธิการกุศลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัยและการช่วยเหลือผู้ประสบภัย
3. สนับสนุนการฝึกอบรมจัดตั้งและอบรมฟื้นฟูตำรวจบ้านและอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เพื่อเป็นกำลังสนับสนุนเจ้าหน้าที่รัฐและดูแลรักษาความปลอดภัยและการจราจรในชุมชนหมู่บ้าน
4. การส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในทุกรูปแบบตามอำนาจหน้าที่

คำเป้าหมาย

การดำเนินโครงการด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ร้อยละ 50

จุดยืนทางยุทธศาสตร์

- องค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดนครราชสีมา มีจุดเด่น ดังนี้
1. มีพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรมโดยเฉพาะ มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ฯลฯ
  2. มีภูมิประเทศและอากาศรวมทั้งสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การทำเกษตร มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ และแหล่งน้ำหลายแห่ง เหมาะแก่การพัฒนาไปสู่การเกษตรที่ยั่งยืน และแหล่งท่องเที่ยวในอนาคต
  3. มีพื้นที่รวมไปถึงเส้นทางเหมาะสมแก่การกระจายผลผลิต สามารถติดต่อได้ตลอดพื้นที่เขตอำเภอเสิงสาง อำเภอศรีนครินทร์ ประกอบกับเป็นทางผ่านสู่ตลาดที่เป็นแหล่งขายสินค้าทางการเกษตรขนาดใหญ่
  4. มีกลุ่มอาชีพที่เข้มแข็ง สามารถสร้างรายได้และช่วยเหลือครอบครัวได้
  5. พื้นที่ตำบลโลกกระชาย มีแหล่งน้ำใต้ผิวดินบริเวณกว้าง สามารถขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อทำการเกษตรได้จำนวนมาก จึงสามารถกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ ของ อบต. โลกกระชาย ดังนี้

“แหล่งผลิตสินค้าทางการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง แหล่งท่องเที่ยว หลากหลาย และคุณภาพชีวิตของชุมชนที่มั่นคงและยั่งยืน”

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบล โลกกระชาย อำเภอบรบือ จังหวัดนครราชสีมา นอกจากการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยยังได้ ทำการศึกษาจากผลงานวิจัยที่มีผู้ทำการศึกษาวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นส่วนประกอบ ในการศึกษา ดังนี้

ปิติกค์ดี ผิวผัน (2548 : 52 - 56) การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องความต้องการของ ครอบครัวคนพิการต่อการให้บริการของรัฐ กรณีศึกษา : ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัด เชียงใหม่ โดยอาศัยแนวคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ 4 ด้าน การฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้าน การแพทย์ การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการศึกษา ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านสังคม การฟื้นฟู สมรรถภาพด้านอาชีพมาเป็นกรอบแนวคิด โดยใช้แบบสอบถามแบบเจาะจงกับครอบครัวคนพิการ ในพื้นที่ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 52 ครอบครัว เพื่อหา ค่าเฉลี่ยและ ร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลโดยการใช้ตารางประกอบคำบรรยาย ความต้องการของครอบครัว คนพิการต่อการให้บริการของรัฐด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพเกี่ยวกับความพิการ ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์อยู่ในระดับมาก ความต้องการบริการฟื้นฟู สมรรถภาพด้านการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ความต้องการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านสังคมอยู่ใน ระดับมากและความต้องการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพอยู่ในระดับมาก สำหรับความ คิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ รัฐควรให้ความสำคัญในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ทั้งทางด้าน ร่างกาย และจิตใจ การฟื้นฟูด้านสังคม และอาชีพแก่คนพิการในระดับพื้นที่ให้มากกว่านี้ ควรจัด สวัสดิการด้านต่าง ๆ แก่คนพิการอย่างทั่วถึง เช่น เบี้ยยังชีพคนพิการ เงินทุนประกอบอาชีพและ ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการใน ชุมชนมากกว่านี้

เอื้องทิพย์ ไตรบำรุง (2550 : 77 - 89) ได้ศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของ คนพิการในเขตเทศบาลนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการ สวัสดิการสังคมของคนพิการในเขตเทศบาลนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการแพทย์และ ด้านสังคม อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการศึกษาและด้านอาชีพ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ควรมีการศึกษานอกระบบ

เช่น การศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาตลอดชีวิตหรือการอบรมวิชาชีพระยะสั้น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างความต้องการของคนพิการแต่ละบุคคลด้วย ควรมีการประเมินการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข การจัดบริการให้คนพิการได้รับความพึงพอใจสูงสุด และสอดคล้องกับความต้องการของคนพิการ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนชุมชน เพื่อพัฒนาคนพิการ โดยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ หรือกิจกรรม รวมทั้งจัดตั้งกลุ่มชมรมคนพิการประจำชุมชนและสร้างกลุ่มผู้ปกครองคนพิการ

ดารารัตน์ ทิพย์วงศ์ (2551 : 40 - 54) ได้ศึกษาเชิงพรรณนาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสวัสดิการความช่วยเหลือที่ผู้พิการในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับจากภาครัฐ ปัญหาและอุปสรรคในการได้รับสวัสดิการความช่วยเหลือจากภาครัฐ และความต้องการของผู้พิการในการได้รับสวัสดิการความช่วยเหลือดังกล่าว ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็น คนพิการที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียงและได้จัดระเบียบขึ้นกับพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 165 คน ยกเว้นผู้ที่มีความบกพร่อง ทางด้านจิตใจหรือพฤติกรรม และสติปัญญาหรือการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ในด้านสวัสดิการความช่วยเหลือด้านการแพทย์ ผู้พิการได้รับในเชิง การตรวจวินิจฉัยและการรักษาพยาบาล ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้พิการ สำหรับสวัสดิการที่ผู้พิการต้องการเป็นอันดับต้น ๆ แต่รัฐไม่ได้จัดสรรให้คือ การซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องช่วยโดยไม่คิดมูลค่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสวัสดิการด้านการแพทย์อื่น ๆ ได้แก่ การมีแพทย์เฉพาะทางในพื้นที่ ในด้านสวัสดิการความช่วยเหลือด้านอาชีพ ส่วนที่รัฐจัดให้ได้ตรงกับความต้องการของผู้พิการแล้วคือ การฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย และการจ้างงาน แต่สิ่งที่ผู้พิการต้องการ แต่รัฐยังไม่ได้เข้าไปช่วยเหลือ คือการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ เช่น การช่วยจัดหาตลาด เป็นต้น นอกจากนี้ผู้พิการเสนอแนะให้รัฐช่วยจัดหางานในท้องถิ่นให้แก่ผู้พิการ ในด้านสวัสดิการความช่วยเหลือทางสังคม สิ่งที่ผู้พิการต้องการมากที่สุดคือ การจัดสรรเบี้ยยังชีพคนพิการ ซึ่งพบว่ายังมีการจัดสรรไม่ทั่วถึงและเพียงพอ สำหรับสวัสดิการที่ผู้พิการต้องการแต่รัฐยังไม่มีการจัดให้คือการให้คำปรึกษาแนะนำจากนักสังคมสงเคราะห์

สุกษัย ชัยวรกุล (2553 : 57 - 62) ได้ศึกษาระดับความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของคนพิการในตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการได้รับสวัสดิการของคนพิการในตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ด้านบริการทางการแพทย์มีความต้องการในระดับมาก โดยต้องการได้รับสวัสดิการเป็น อันดับแรก คือ

การปรับปรุงระบบการบริการคนพิการให้มีหน่วยงานและผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ด้านบริการทางการศึกษามีความต้องการในระดับมาก โดยต้องการได้รับสวัสดิการเป็นอันดับแรก ก่อนการจัดตั้งศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กเล็กสำหรับเด็กพิการทุกประเภท ด้านบริการทางสังคมมีความต้องการในระดับมาก โดยต้องการได้รับสวัสดิการเป็นอันดับแรกคือ การจัดให้มีกิจกรรมสำหรับคนพิการเพิ่มมากขึ้น ส่วนบริการทางอาชีพมีความต้องการในระดับปานกลาง เคยต้องการได้รับสวัสดิการเป็นอันดับแรก คือ การให้มีหน่วยงานวิจัยอุปกรณ์ที่เข้ามาช่วยให้คนพิการทำงานได้อย่างคนทั่วไป สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ควรมีการประสานงานกับโรงพยาบาลในพื้นที่และใกล้เคียงเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้บริการแก่ผู้พิการ โดยขอให้จัดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนในการให้บริการคนพิการในโรงพยาบาล รวมทั้ง สนับสนุนงบประมาณในการจ้างเจ้าหน้าที่ให้ทำหน้าที่ดังกล่าว ด้านบริการทางอาชีพ ควรขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นหรือภาคเอกชนในการจัดหาอุปกรณ์ที่สามารถช่วยให้คนพิการทำงานได้อย่างคนทั่วไป ด้านบริการทางการศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่ง เพื่อการศึกษาสำหรับช่วยเหลือคนพิการ โดยเฉพาะและจัดตั้งศูนย์บริการให้ความช่วยเหลือโดยตรง ด้านบริการทางสังคม ควรร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับคนพิการ และขอการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐให้มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

ณฤทัย เกตุหอม (2554 : 90 - 93) ได้ศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมของคนพิการในองค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าคนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี มีระดับความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมของคนพิการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการศึกษามีความต้องการอยู่ในระดับมาก ด้านสุขภาพอนามัยมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ด้านที่อยู่อาศัยมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ด้านการทำงานและการมีรายได้มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดและความต้องการด้านนันทนาการ คนพิการมีความต้องการต่อการสนับสนุนการแข่งขันกีฬาคนพิการภายในตำบลอยู่ในระดับมาก สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ การจัดสวัสดิการคนพิการจึงควรกำหนดแนวทางในการจัดสวัสดิการคนพิการให้เป็นไปตามหลักอุปสงค์ ด้านค่าใช้จ่ายในการใช้บริการของคนพิการ ควรกำหนดมาตรการในการใช้บริการของคนพิการ เพื่อลดค่าใช้จ่ายซึ่งอาจจะจัดศูนย์บริการคนพิการในพื้นที่หรือชุมชน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางของคนพิการ การจ่ายเบี้ยความพิการ เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องลงพื้นที่ เพื่อบริการจ่ายเบี้ยความพิการให้กับคนพิการ ทั้งนี้เพราะคนพิการหรือครอบครัวคนพิการส่วนใหญ่ค่อนข้างมีฐานะยากจน การศึกษาต่ำ และอยู่ห่างไกลจากแหล่งให้บริการ ดังนั้น โอกาสที่จะได้รับทราบข้อมูลหรือแหล่งที่ให้บริการ เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านต่าง ๆ จึงค่อนข้างมีจำกัด ไม่ว่าจะเป็น

บริการทางการแพทย์ การศึกษา การมีงานทำ หรือการมีส่วนร่วมในสังคม อีกทั้งคนพิการและครอบครัวส่วนใหญ่ไม่รู้สิทธิที่พึงได้ จึงทำให้ไม่ได้เรียกร้องสิทธิของคนพิการ หวังรอคอยบริการตามหน่วยงานต่าง ๆ จะหยิบยื่นให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรออกไปให้บริการดังกล่าวแก่คนพิการถึงที่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับอายุของคนพิการ เช่น คนพิการที่อายุน้อย อาจจะจัดเป็นกิจกรรมส่งเสริมด้านอาชีพและการมีรายได้ ส่วนคนพิการที่มีอายุมาก อาจจะจัดกิจกรรมทางด้าน สุขภาพ เช่น การตรวจสุขภาพคนพิการ การเยี่ยมบ้านคนพิการ เป็นต้น ด้านการศึกษา แม้ว่าผลการศึกษาพบว่าคนพิการมีการศึกษาสูง จะมีความต้องการ ได้รับสวัสดิการทางสังคมสูงกว่า คนพิการที่ด้อยการศึกษา ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้ที่เกี่ยวข้องจะไม่ให้การศึกษาแก่คนพิการ เพื่อคนพิการจะได้มีต้องการ ได้รับสวัสดิการทางสังคมน้อยลง แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่คนพิการให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ ควรจัดบริการการศึกษาที่หลากหลายตามรูปแบบตามความต้องการของคนพิการ และถ้าคนพิการที่สามารถเรียนร่วมกับนักเรียนปกติได้ก็ควรส่งเสริมคนเหล่านั้น โดยคำนึงถึงการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกพิเศษ หรืออุปกรณ์พิเศษสำหรับคนพิการด้วย นอกจากนี้ ควรขยายบริการด้านการศึกษาให้เหมาะสมด้านอาชีพควรส่งเสริมให้คนพิการสามารถพึ่งตนเอง และประกอบอาชีพอิสระได้ อาทิ บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ และเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ด้านรายได้ของคนพิการ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการคนพิการ ควรตระหนัก ถึงปัจจัยด้านรายได้ของคนพิการมาพิจารณาในการจัดสวัสดิการให้ตรงตามความต้องการ โดยเฉพาะการส่งเสริมการมีรายได้ ควรพิจารณากลุ่มเป้าหมายคนพิการที่มีรายได้น้อยเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากคนพิการเป็นกลุ่มคนที่ยากจนและด้อยโอกาสในสังคมอย่างชัดเจน ครอบครัวของคนพิการส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจยากจน รายได้ไม่แน่นอน ดังนั้น การมีคนพิการอยู่ในครอบครัว จึงเป็นภาระซ้ำเติมอันหนักหน่วงที่ต้องแบกรับไว้ ปัญหาที่สำคัญของคนพิการ คือขาดการศึกษา ขาดทางเลือกทางอาชีพ คนส่วนใหญ่ในสังคมยังมีทัศนคติในทางลบ ไม่มี ความเชื่อมั่นในศักยภาพของคนพิการ รวมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือคนใกล้ชิดของคนพิการบางคน ก็ยังมีทัศนคติทางลบ และมักจะกักขังคนพิการให้อยู่แต่ในบ้าน ไม่ปล่อยให้คนพิการได้มีโอกาสเรียนรู้ หรือปรับตัวกับสังคมภายนอก และคนพิการส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการด้านต่าง ๆ ของรัฐ เนื่องจากขาดข้อมูล ขาดความรู้ความเข้าใจ และการเดินทางไปรับสวัสดิการมีความยากลำบากส่วนใหญ่ต้องอาศัยผู้อื่น ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว สร้างรายได้ให้คนพิการ เพื่อคนพิการจะได้ไม่เป็นภาระของสังคม

ภคชล มัจฉา (2554 : 120 - 132) ได้ทำการวิจัย เรื่องแนวทางพัฒนาการดำเนินงาน ให้บริการ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 คนพิการที่จดทะเบียนในเขตจังหวัดตาก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก ด้านการศึกษา มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ด้านอาชีพ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ด้านการแพทย์ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ด้านสังคมและสวัสดิการเบี่ยงชีฟ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ด้านข้อมูล การสื่อสารและเทคโนโลยี มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ควรมีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ หรือแจกเอกสาร เผยแพร่สิทธิที่คนพิการจะได้รับตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 เนื่องจากคนพิการยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิที่ตนเองจะได้รับ เช่น มีการศึกษานอกโรงเรียนที่รัฐจัดให้คนพิการ โดยเฉพาะ ผู้พิการมีสิทธิสมัครเข้าทำงานเป็นลูกจ้าง ในสถานประกอบการภาคเอกชนได้เหมือนบุคคลทั่วไป เมื่ออุปกรณ์เทียมชำรุด ผู้พิการสามารถ นำอุปกรณ์เทียมชำรุดนั้น ไปให้สถานพยาบาลที่ท่านเข้ารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพซ่อมแซมให้ใหม่ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ผู้พิการที่ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู สามารถเข้าพักอาศัยในสถานสงเคราะห์ สำหรับผู้พิการ ได้ และผู้พิการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการรับข้อมูล และการสื่อสาร สำหรับคนพิการทุกประเภท เช่น อุปกรณ์สัญญาณเสียง โปรแกรมช่วยสื่อสารด้วยภาษาไทย ฯลฯ ควรส่งเสริม สนับสนุน ให้หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วม ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมากขึ้น เพื่อให้การช่วยเหลือคนพิการ และสามารถ ตอบสนองความต้องการของคนพิการในทุก ๆ ด้าน ได้อย่างทั่วถึง ควรมีการสำรวจปัญหาในการ ดำเนินงานด้านการให้บริการด้านการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยบูรณาการ ร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ปัญหาที่แท้จริงเกี่ยวกับ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้าน การแพทย์ ด้านสังคมและสวัสดิการเบี่ยงชีฟและด้านข้อมูล การสื่อสารและเทคโนโลยี ที่ทำให้ คนพิการ ไม่สามารถเข้ารับบริการได้ และดำเนินการหาแนวทางแก้ไขให้เป็นรูปธรรมสามารถ ปฏิบัติได้จริง ควรนำผลการศึกษาที่เป็น ปัญหา ความต้องการ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจที่อยู่ในระดับปานกลางมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา การดำเนินงานด้านการ ให้บริการด้านการเริ่มละพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เช่น จัดทำแผน ยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน ฯลฯ ด้านการให้บริการ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ พ.ศ. 2554 ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ ด้าน การศึกษา ควรสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับช่วยเหลือ คนพิการ เช่น อักษรเบลล์ ให้เพียงพอ ด้านอาชีพ ควรสนับสนุนให้ผู้พิการได้รับเงินทุนและกู้ยืมเงิน ลงทุนไป ประกอบอาชีพ ด้านการแพทย์ ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์สามารถออก เอกสารรับรองความพิการได้ เช่น โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล กองสาธารณสุขประจำองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล ฯลฯ ด้านสังคมและสวัสดิการ

เบี่ยงชีฟ วรรณรงค์ให้หน่วยงานเอกชน เห็นความสำคัญของคนพิการ โดยส่งเสริมให้จัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการและด้านข้อมูล การสื่อสารและเทคโนโลยี ขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับช่วยเหลือคนพิการ เช่น สถาบันอุดมศึกษา สถาบันการวิจัย สถานประกอบการ

มาหะมะรุยี่ มะแซ (2554 : 59 - 64) ได้ศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมคนพิการ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่า ผู้พิการส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของตนในการที่จะได้รับบริการจากรัฐในด้านต่าง ๆ ตามกฎหมายกำหนด ไม่ถูกต้อง (ต้องปรับปรุงหรือมีการให้ความรู้ประชาชนสัมพันธ์มากขึ้น) แต่คนพิการส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของตนในการได้รับการสงเคราะห์ พัฒนาและฟื้นฟูสมรรถภาพ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ทางลาด ลิฟต์ ห้องน้ำ ฯลฯ สามารถเข้ารับคำปรึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและฝึกอาชีพที่เหมาะสมได้ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ มีความรู้ ความเข้าใจ มากที่สุด ตามลำดับ ส่วนความต้องการของคนพิการนั้น คนพิการส่วนใหญ่ ต้องการให้ช่วยเหลือเบี่ยงชีฟ การจัดบริการช่วยเหลือคนพิการที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนเป็นเงินสงเคราะห์ครอบครัว และการบริการทางด้านการสนับสนุน ในประกอบอาชีพหรืออุปกรณ์ในการประกอบอาชีพมากที่สุด ตามลำดับ สำหรับปัญหาอุปสรรคของคนพิการในการเข้าถึงบริการหรือสวัสดิการต่าง ๆ ของรัฐ ตามที่กฎหมายกำหนด พบว่า ปัญหาด้านการใช้จ่ายในการเข้ารับบริการที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางเป็นจำนวนมาก คนพิการขาดสิทธิและโอกาสในการได้รับการศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของตน ตามที่กฎหมายกำหนด ขาดการยอมรับจากชุมชนในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน การช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐมีความล่าช้า ไม่เป็นธรรม ขาดความโปร่งใสและไม่ทั่วถึง ปัญหาที่คนพิการได้รับจากการเข้าถึงบริการจัดสวัสดิการคนพิการ ได้แก่ความรู้ ความเข้าใจของคนพิการ ทักษะคดีด้านลบของคนพิการ ความไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐและการไม่ยอมรับจากสังคม สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ควรมีการจัดทำแผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการคนพิการ มีการปรับปรุงการจัดสวัสดิการ การประเมินเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ มีการนำจุดอ่อนหรือจุดด้อยที่ได้รับการศึกษา มาใช้ในการพัฒนาบริการ จัดทำแผนหรือยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง และมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคนพิการ เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการได้โดยง่าย การปรับปรุงแก้ไข การพัฒนางาน เน้นการทำงานเชิงรุก และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เกิดประโยชน์ต่อคนพิการโดยตรง

ยศพล เหลืองโสมนภา (2554 : 56 - 62) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิต ปัญหาและความต้องการของผู้พิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการที่ต้องการสนับสนุนมากที่สุดของผู้พิการ พบว่า ปัญหาที่ผู้พิการส่วนใหญ่อยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างช่วยแก้ไขมากที่สุดได้แก่ ปัญหาทางสุขภาพที่เป็นอยู่ เช่น การได้ยิน การเดิน สิ่งที่ผู้พิการด้านการมองเห็น ทางร่างกายและการเคลื่อนไหว ต้องการสนับสนุนมากที่สุด ได้แก่ การจัดหาอาชีพ ส่วนสิ่งที่ผู้พิการทางสติปัญญา หรือการเรียนรู้ ต้องการสนับสนุนมากที่สุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการ สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ควรจัดกิจกรรมหรือเวทีให้ผู้พิการ ได้มีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความพิการที่มีอยู่ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้พิการเพิ่มมากขึ้น ควรหยิบยกเรื่องการส่งเสริมอาชีพขึ้นมาใหม่อีกครั้ง โดยอาจจะมีการจัดทำเวทีประชาคมการสร้างอาชีพของผู้พิการ เพื่อระดมหารูปแบบการส่งเสริมที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและศักยภาพของผู้พิการที่แท้จริง

สุธาทิพย์ รัตนชู (2554 : 54 - 57) ได้ศึกษาความต้องการของคนพิการทางกายในองค์การบริหารส่วนตำบลโพรงจระเข้ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการด้านเศรษฐกิจ จะมีความต้องการทางด้านเศรษฐกิจเหมือนกัน คือ ต้องการมีรายได้เป็นของตนเอง ไม่พึ่งพาผู้อื่น ต้องการให้ลูกหลานให้เงินประจำ เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามจำเป็นและมีเงินเก็บไว้ใช้ยามบั้นปลายของชีวิต ความต้องการทางด้านสังคม จะมีความต้องการด้านสังคมเหมือนกัน คือ ต้องการอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคมสงบสุข ปราศจากภัยสังคมต่าง ๆ ความต้องการด้านสวัสดิการของภาครัฐ ทั้ง 3 ช่วงอายุ จะมีความต้องการด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจเหมือนกันคือ ต้องการความปลอดภัยและปัจจัย 4 พื้นฐานในการดำเนินชีวิต ให้มีการแจกเบี้ยความพิการอย่างต่อเนื่อง มีการเยี่ยมบ้าน และดูแลสุขภาพคนพิการ ความใฝ่ฝันของคนพิการ คือ ต้องการกลับมาใช้ชีวิตตามปกติ ไม่เป็นภาระใคร ในการใช้ชีวิตประจำวันของคนพิการพบว่า คนพิการที่มีฐานะค่อนข้างดีได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ส่วนคนพิการที่มีฐานะค่อนข้างยากจน จะได้รับการดูแลเอาใจใส่ตามอัตรภาพ การใช้ชีวิตประจำวันของคนพิการ พบว่า คนพิการที่มีฐานะค่อนข้างที่จะได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ส่วนคนพิการที่มีฐานะยากจนจะได้รับการดูแลเอาใจใส่ตามอัตรภาพ แนวทางในการดำเนินการด้านคนพิการที่คนพิการต้องการให้เป็นคือ อยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลวางแผนกิจกรรมและงบประมาณในการช่วยเหลือ มีการจัดกิจกรรมให้คนพิการ ได้มีส่วนร่วมกับชุมชน เพื่อการพัฒนาคนพิการในตำบลให้ยั่งยืนต่อไป สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ความต้องการด้านเศรษฐกิจ ควรมีส่งเสริมสนับสนุนให้คนพิการได้ฝึกอาชีพ ประกอบอาชีพและมีงานทำทั้งในระดับบุคคลและกลุ่ม มีการจัดหางานใน

ห้องที่ให้แก่คนพิการ มีแหล่งฝึกอาชีพในท้องถิ่นและการให้คำปรึกษาในการทำงานที่เหมาะสมกับสภาพความพิการมีหลักสูตรวิชาชีพที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ความต้องการด้านสังคม ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้คนพิการได้เข้ามามีส่วนร่วมทางสังคม เช่น จัดให้มีกิจกรรมเพื่อคนพิการหรือกิจกรรมที่กระตุ้นให้คนพิการเข้ามามีการรวมกลุ่ม เครือข่ายคนพิการ มีการเยี่ยมบ้านอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นของคนพิการ ความต้องการด้านสวัสดิการ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่คนพิการ เช่น การให้คนพิการได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป การจ่ายเบี้ยความพิการอย่างต่อเนื่อง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการพัฒนาระบบงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในระดับพื้นที่ เช่น มีการสำรวจและค้นหาคนพิการในพื้นที่เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อ ที่อยู่ ประเภทความพิการ สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในสิทธิคนพิการในเรื่องอะไรบ้าง โดยเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมให้คนพิการได้มีบัตรประจำตัวคนพิการ ความต้องการด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ควรมีการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเป็นรายบุคคลโดยการสำรวจและปรับปรุง เพื่อให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตในที่อยู่อาศัยนั้นได้โดยสะดวกและเหมาะสมกับสภาพความพิการ และส่งเสริมกิจกรรม เพื่อให้เกิดการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในตำบลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คนพิการได้ปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พฤติกรรม

ศุภชัย ขวัญมงคล (2556 : 73 - 79) ได้ทำการวิจัย เรื่องความต้องการสวัสดิการสังคมของคนพิการในเขตตำบลตาง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านการงานและรายได้ ด้านนันทนาการและกีฬา และด้านการบริการทางสังคมทั่วไป กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากร ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของคนพิการในเขตตำบลตาง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านนันทนาการและกีฬา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง ไปต่ำ ได้ดังนี้ ด้านการบริการสังคมทั่วไป ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการงานและรายได้ ด้านการศึกษา และด้านนันทนาการและกีฬาตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ มีความต้องการเบี้ยยังชีพในอัตราที่เพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ต้องการเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ ในการประกอบชีพ เพื่อสร้างรายได้ และต้องการการดูแลเอาใจใส่จากเทศบาลตำบลตาง มากกว่าเดิม

สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของคนพิการมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคมและสิ่งแวดล้อมและมีความต้องการปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิตเหมือนกับคนปกติทั่วไปนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยในด้านต่าง ๆ

ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยทางการแพทย์ ด้านสังคม ด้านการศึกษาและด้านอาชีพ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับคนพิการมากที่สุด สามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างทันที่ จากการทำโครงการตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งต้องทำให้ครอบคลุมและทั่วถึง อย่างเท่าเทียมกัน สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้วิจัย ควรมีการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเป็นรายบุคคล โดยการสำรวจและปรับปรุง จัดทำกายอุปกรณ์ที่เหมาะสมแก่ความพิการ เพื่อให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตในที่อยู่อาศัยนั้นได้โดยสะดวกและเหมาะสมกับสภาพความพิการ และส่งเสริมกิจกรรม เพื่อให้เกิดการฟื้นฟู สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับช่วยเหลือคนพิการ เช่น อักษรเบลล์ จัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่คนพิการ จัดบริการการศึกษาที่หลากหลายตามรูปแบบตามความต้องการของคนพิการ และถ้าคนพิการที่สามารถเรียนร่วมกับนักเรียนปกติได้ก็ควรส่งเสริมคนเหล่านั้น โดยคำนึงถึงการจัดตั้งอำนวยความสะดวกพิเศษ หรืออุปกรณ์พิเศษสำหรับคนพิการ ควรขยายบริการด้านการศึกษาให้เหมาะสม การส่งเสริมอาชีพแก่คนพิการ ให้คนพิการสามารถพึ่งตนเองและประกอบอาชีพอิสระได้ ผู้พิการมีความต้องการเบี่ยงชีพในอัตราที่เพิ่มขึ้น ต้องการเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์ ในการประกอบชีพ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้คนพิการได้ฝึกอาชีพ ประกอบอาชีพและมีงานทำทั้งในระดับบุคคลและกลุ่ม มีการจัดหางานในท้องถิ่นให้แก่อคนพิการ มีแหล่งฝึกอาชีพในท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้และการให้คำปรึกษาในการทำงานที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ ส่งเสริมสนับสนุนให้คนพิการได้เข้ามามีส่วนร่วมทางสังคม เช่น จัดให้มีกิจกรรม หรือกิจกรรมที่กระตุ้นให้คนพิการ เข้ามามีการรวมกลุ่ม เครือข่ายคนพิการ มีการเยี่ยมบ้านอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นของคนพิการ ส่งเสริมและจัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้พิการที่จดทะเบียนผู้พิการของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 428 คน (ระบบสารสนเทศการจัดการฐานข้อมูลเบี่ยงชีพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 2562 : ออนไลน์)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2558 : 148) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ

ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

ดังรายละเอียดประชากรและกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนผู้พิการ (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านโคกกระชาย	32	16
2	บ้านโนนกลุ่ม	16	8

ตาราง 3.1 (ต่อ)

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนผู้พิการ (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
3	บ้านโนนระเวียง	21	10
4	บ้านมะค่า	24	11
5	บ้านมาบกราด	23	11
6	บ้านตะกุดใหญ่	9	4
7	บ้านโลกใบบัว	18	9
8	บ้านหนองโบสถ์	19	9
9	บ้านหนองสาระเสด็จ	16	8
10	บ้านทุ่งตะเคียน	2	1
11	บ้านชัยเจริญ	3	1
12	บ้านเนินเสมา	30	14
13	บ้านโนนกลุ่ม	16	8
14	บ้านมาบกราด	13	6
15	บ้านใหม่ชัยมงคล	23	11
16	บ้านหนองโบสถ์	5	2
17	บ้านมาบกราด	32	15
18	บ้านหนองสาระเสด็จ	22	11
19	บ้านโลกกระชาย	15	7
20	บ้านหนองโบสถ์	21	10
21	บ้านโลกใบบัว	19	9
22	บ้านมาบกราดพัฒนา	18	9
23	บ้านมาบกราด	21	10
24	บ้านใหม่หนองกระโดน	10	5
	รวม	428	205

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ช่วงที่เกิดความพิการ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check-lists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรบือ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ด้านการศึกษาที่ดี ด้านการมีงานทำและมีรายได้ ด้านการบริการสังคมทั่วไป ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้พิการ แบ่งระดับความต้องการเป็น 6 ระดับ สำหรับเกณฑ์ในการให้คะแนน ในกรณีคำถามเป็นข้อความเชิงบวก ได้กำหนดไว้ดังนี้

ระดับ 6 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 5 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ระดับ 4 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 3 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 2 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 1 หมายถึง ไม่มีความต้องการ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open - ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่าง ได้เสนอแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิด ตลอดจนศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ

2.2 ศึกษาเทคนิค และวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของงานวิจัย

2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจสอบเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์

2.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมตรงสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับเนื้อหาและโครงสร้างเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญที่ดำเนินการตรวจสอบได้แก่

2.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จีวัฒนา ผู้อำนวยการศูนย์สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้อย สุปิงคลัด ประธานสภาวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์

2.4.3 นางสาวณัฐธิดา รำกระโทก ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลโลกกระชาย

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระพิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try-out) ใช้กับผู้ฝึกงานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง

2.7 หาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.9054 ผ่านเกณฑ์สามารถจัดเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโลกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโลกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ได้ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโลกกระชาย เพื่อแจกจ่ายแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน

3. ผู้วิจัยไปรวบรวมแบบสอบถามที่หมู่บ้านด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปจำนวน 205 ฉบับ เก็บมาได้จำนวน 205 ฉบับ

คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ
2. ศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวมเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบายเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตค่าเฉลี่ย ดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2539 : 424)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
5.51 - 6.00	ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
4.51 - 5.50	ความต้องการอยู่ในระดับมาก
3.51 - 4.50	ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
2.51 - 3.50	ความต้องการอยู่ในระดับน้อย
1.51 - 2.50	ความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.00 - 1.50	ไม่มีความต้องการ

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอที่เป็นคำถามปลายเปิด ให้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยในความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 4.1 ดังนี้

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	205	100.00
1. เพศ		
1.1 ชาย	93	45.40
1.2 หญิง	112	54.60
2. อายุ		
2.1 อายุต่ำกว่า 20 ปี	17	8.30
2.2 20 - 40 ปี	39	19.00
2.3 41 - 60 ปี	44	21.50
2.4 60 ปีขึ้นไป	105	51.20
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ไม่ได้รับการศึกษา	47	22.93
3.2 ประถมศึกษา	130	63.41
3.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	13	6.34
3.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย/หรือเทียบเท่า	13	6.34
3.5 อนุปริญญา/หรือเทียบเท่า	2	0.98
3.6 ปริญญาตรี	0	0.00
3.7 สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
4. ช่วงที่เกิดความพิการ		
4.1 พิการแต่กำเนิด	43	21.00
4.2 พิการภายหลังกำเนิด	162	79.00
5. อาชีพ		
5.1 ไม่ได้ประกอบอาชีพ	137	66.80
5.2 ประกอบอาชีพ (ระบุ)	68	33.20
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
6.1 ไม่มีรายได้	0	0.00
6.2 รายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท	116	56.60

ตาราง 4.1 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6.3 1,000 - 5,000 บาท	65	31.70
6.4 5,000 บาทขึ้นไป	10	4.90
6.5 อื่น ๆ (ไปรตระบุ)	14	6.80

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 205 คน เมื่อจำแนกตามเพศปรากฏว่า เป็นชาย จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 และเป็นหญิงจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 54.6

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ ปรากฏว่า ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 41 - 60 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่า จบการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 รองลงมา คือ ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อนุปริญญา/หรือเทียบเท่า จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

เมื่อจำแนกช่วงที่เกิดความพิการ ปรากฏว่า มีความพิการแต่กำเนิด จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 และมีความพิการภายหลังกำเนิด จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 79.0

เมื่อจำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่าไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 และประกอบอาชีพ มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2

เมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ รายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 รองลงมาคือ 1,000 - 5,000 บาท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 5,000 ขึ้นไป มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9

ตอนที่ 2 ระดับความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา ปรากฏดังตาราง 4.2 - 4.7 ดังนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา
โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการมีสุขภาพที่ดี	5.30	0.61	มาก
2. ด้านการศึกษาที่ดี	4.69	1.16	มาก
3. ด้านการมีงานทำและมีรายได้	4.71	1.08	มาก
4. ด้านการบริการสังคมทั่วไป	5.11	0.74	มาก
รวมเฉลี่ย	4.95	0.81	มาก

จากตาราง 4.2 พบว่า ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีสุขภาพที่ดี ($\bar{X} = 5.30$) รองลงมา คือ ด้านการบริการสังคมทั่วไป ($\bar{X} = 5.11$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการศึกษาที่ดี ($\bar{X} = 4.69$) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโลกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา
ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี			
1. ท่านต้องการได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	5.58	0.78	มากที่สุด
2. ท่านต้องการได้รับสิทธิในการเข้ารับบริการจาก หน่วยงานของ รัฐและหน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากหน่วยบริการประจำที่ระบุ ในบัตรหลักประกันสุขภาพ	5.51	0.74	มากที่สุด
3. ท่านต้องการให้มีการจัดตรวจสุขภาพประจำปี	5.47	0.63	มาก
4. ท่านต้องการให้หน่วยงานด้านการแพทย์ และสาธารณสุขมาแนะนำการดูแลสุขภาพผู้พิการ	5.47	0.69	มาก
5. ท่านต้องการให้มีบริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้บริการ ผู้พิการถึงชุมชน	5.41	0.80	มาก
6. ท่านต้องการให้หน่วยงานภาครัฐมาจัดอบรมให้ความรู้ ด้าน อาหาร โภชนาการและการออกกำลังกายที่เหมาะสมแก่ผู้พิการ	5.13	0.91	มาก
7. ท่านต้องการให้มีบริการด้านกายภาพบำบัด แนะนำในการใช้ กายอุปกรณ์หรือเครื่องช่วยผู้พิการ	5.18	0.77	มาก
8. ท่านต้องการรับการสนับสนุนกายอุปกรณ์เครื่องช่วยผู้พิการ เพื่อแก้ไขปรับปรุงความพิการ	5.19	0.87	มาก
9. ท่านต้องการให้มีเจ้าหน้าที่รับบริการซ่อมแซมชิ้นส่วนกาย อุปกรณ์เครื่องช่วยผู้พิการ	5.06	0.97	มาก
10. ท่านต้องการให้มีนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ มาให้บริการแก่ผู้พิการในชุมชน	5.02	1.05	มาก
รวมเฉลี่ย	5.30	0.61	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโลกกระชาย อำเภอบึงนาราง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 5.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอยู่ระดับมากที่สุด คือ ข้อ 1. และข้อ 2. นอกนั้นอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1. ท่านต้องการได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 5.58$) รองลงมา คือ ข้อ 2. ท่านต้องการได้รับการเข้ารับบริการจากหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากหน่วยบริการประจำที่ระบุในบัตรหลักประกันสุขภาพ ($\bar{X} = 5.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 10. ท่านต้องการให้มีนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์มาให้บริการแก่ผู้พิการในชุมชน ($\bar{X} = 5.02$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโลกกระชาย อำเภอบึงนาราง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการศึกษาที่ดี โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการศึกษาที่ดี			
11. ท่านต้องการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับและระดับที่สูงกว่า	4.31	1.28	ปานกลาง
12. ท่านต้องการได้รับการศึกษาในโรงเรียนสำหรับผู้พิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	4.46	1.69	ปานกลาง
13. ท่านต้องการให้หน่วยงานรัฐจัดบริการให้คำแนะนำทางการศึกษาแก่ผู้พิการ	4.55	1.48	มาก
14. ท่านต้องการให้มีครู สำหรับผู้พิการคอยให้คำปรึกษาแนะนำในสถานศึกษาที่ผู้พิการเข้าเรียน	4.48	1.54	ปานกลาง
15. ท่านต้องการให้มีกองทุน สนับสนุนการศึกษาสำหรับผู้พิการ	4.95	1.17	มาก
16. ท่านต้องการให้รัฐจัดงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์ทางการศึกษาให้แก่ผู้พิการ	4.86	1.15	มาก
17. ท่านต้องการให้มีการจัดอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการศึกษาสำหรับผู้พิการ	4.68	1.34	มาก

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการศึกษาที่ดี			
18. ท่านต้องการให้มีศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนสำหรับผู้พิการ	4.78	1.23	มาก
19. ท่านต้องการให้มีการเปิดโอกาสให้ผู้พิการได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมและการประชุมต่าง ๆ	4.73	1.17	มาก
20. ท่านต้องการได้รับความรู้สิทธิต่าง ๆ เช่น สุขภาพ การศึกษา อาชีพและสวัสดิการที่รัฐให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการ	5.11	0.96	มาก
รวมเฉลี่ย	4.69	1.16	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่า ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครราชสีมา ด้านการศึกษาที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอยู่ระดับปานกลาง คือ ข้อ 11, ข้อ 12, และ ข้อ 14. นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 20. ท่านต้องการได้รับความรู้สิทธิต่าง ๆ เช่น สุขภาพ การศึกษา อาชีพและสวัสดิการที่รัฐให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการ ($\bar{X} = 5.11$) รองลงมา คือ ข้อ 15. ท่านต้องการให้มีกองทุน สนับสนุนการศึกษาสำหรับผู้พิการ ($\bar{X} = 4.95$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 11. ท่านต้องการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับและระดับที่สูงกว่า ($\bar{X} = 4.31$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอกนครบุรี จังหวัดนครราชสีมา
ด้านการมีงานทำและมีรายได้ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการมีงานทำและมีรายได้			
21. ท่านต้องการให้หน่วยงานของรัฐฝึกอบรมอาชีพให้แก่ผู้พิการ ได้มีงานทำและมีรายได้	5.05	1.20	มาก
22. ท่านต้องการฝึกอบรมอาชีพที่เหมาะสม กับความพิการของ ผู้พิการแต่ละประเภท	4.95	1.21	มาก
23. ท่านต้องการเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพสำหรับ ผู้พิการ	5.07	1.18	มาก
24. ท่านต้องการกู้เงินทุน เพื่อนำไปประกอบอาชีพ	4.15	1.75	ปานกลาง
25. ท่านต้องการให้รัฐจัดหาแหล่งเงินทุนกู้ยืม เพื่อนำไปประกอบ อาชีพให้แก่ผู้พิการ	4.18	1.74	ปานกลาง
26. ท่านต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ จากผู้พิการ	4.76	1.11	มาก
27. ท่านต้องการให้สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐและ เอกชนรับผู้พิการเข้าทำงาน	4.85	1.06	มาก
รวมเฉลี่ย	4.71	1.08	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่า ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอกนครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีงานทำและมีรายได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอยู่ระดับปานกลาง คือ ข้อ 24. และข้อ 25. นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 23. ท่านต้องการเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพสำหรับผู้พิการ ($\bar{X} = 5.07$) รองลงมา คือ

ข้อ 21. ท่านต้องการให้หน่วยงานของรัฐฝึกอาชีพให้แก่ผู้พิการ ได้มีงานทำและมีรายได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 5.05$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 24. ท่านต้องการกู้เงินทุน เพื่อนำไปประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.15$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรบือ จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริการสังคมทั่วไป โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านการบริการสังคมทั่วไป			
28. ท่านต้องการให้มีเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับผู้พิการ	5.24	0.82	มาก
29. ท่านต้องการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ในอาคาร สถานที่หน่วยงานรัฐและเอกชน สำหรับผู้พิการ	5.18	0.90	มาก
30. ท่านต้องการให้มีสถานที่ออกกำลังกาย สำหรับผู้พิการ	5.10	1.00	มาก
31. ท่านต้องการให้มีสถานสงเคราะห์ สำหรับผู้พิการ	5.10	0.93	มาก
32. ท่านต้องการให้หน่วยงานของรัฐ จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้พิการทุกปี	5.23	0.77	มาก
33. ท่านต้องการให้ชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่มีเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัคร เพื่อบริการและช่วยเหลือผู้พิการที่บ้าน	5.05	0.97	มาก
34. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	4.84	1.22	มาก
35. ท่านต้องการให้สังคมมองผู้พิการอย่างมีคุณค่าเหมือนบุคคลธรรมดาทั่วไป	5.16	1.22	มาก
รวมเฉลี่ย	5.11	0.74	มาก

จากตาราง 4.6 พบว่า ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรบือ จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริการสังคมทั่วไป

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 5.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 28. ท่านต้องการให้มีเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับผู้พิการ ($\bar{X} = 5.24$) รองลงมา คือ ข้อ 32. ท่านต้องการให้หน่วยงานของรัฐ จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้พิการทุกปี ($\bar{X} = 5.23$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 34. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ($\bar{X} = 4.84$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ปรากฏผลดังตาราง 4.7 ดังนี้

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	ต้องการเบี่ยงชีฟผู้พิการ ในอัตราที่เพิ่มขึ้น	52	43.33
2	ต้องการสิทธิในการรักษาพยาบาล	38	31.67
3	ต้องการให้รัฐฝึกอาชีพให้แก่ผู้พิการ	30	25.00
รวม		120	100

จากตาราง 4.7 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการเบี่ยงชีฟผู้พิการ ในอัตราที่เพิ่มขึ้น จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมา คือ ต้องการสิทธิในการรักษาพยาบาล จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 31.67 และต้องการให้รัฐฝึกอาชีพให้แก่ผู้พิการ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละร้อยละ 25.00 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้สรุปผลและมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
  - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้พิการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา

วิธีการดำเนินวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้พิการที่จดทะเบียนผู้พิการของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมาจำนวน 428 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 148) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชน ในองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9054

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในระยะเวลาที่กำหนด ได้แบบสอบถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด จำนวน 205 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละแล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตาราง แสดงจำนวนและร้อยละ

5.2 ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

5.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีสุขภาพที่ดี รองลงมา คือ ด้านการบริการสังคมทั่วไป ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการศึกษาที่ดี ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด ต้องการเบี่ยงชีฟผู้พิการ ในอัตราที่เพิ่มขึ้น รองลงมา คือ ต้องการสิทธิในการรักษาพยาบาล ส่วนความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ต้องการให้รัฐฝึกอาชีพให้แก่ผู้พิการ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีสุขภาพที่ดี ด้านการศึกษาที่ดี ด้านการมีงานทำและมีรายได้ และด้านการบริการสังคมทั่วไป เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการส่วนใหญ่ของผู้พิการ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชายมีรายได้น้อย ไม่ได้ประกอบอาชีพ ผู้พิการต้องการได้รับสวัสดิการ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ต้องการได้รับเครื่องอุปโภคบริโภคจากหน่วยงานภาครัฐ ต้องการอาสาสมัครบริการดูแลผู้พิการถึงบ้าน ซึ่งผู้พิการจะมีข้อจำกัดทางด้านร่างกายในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ทำให้การเข้าถึงบริการจากหน่วยงานของรัฐลำบาก การต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ เช่น ต้องการได้รับการรักษาพยาบาล มีหน่วยงานบริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้บริการผู้พิการถึงชุมชน มีการจัดตรวจสุขภาพประจำปี การศึกษาต้องการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รัฐจัดบริการค่อยให้คำปรึกษาแนะนำในการศึกษาแก่ผู้พิการ จัดกิจกรรมและเปิดโอกาสให้ผู้พิการได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น การมีงานทำและมีรายได้ รัฐจัดฝึกอบรมฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับความพิการของผู้พิการแต่ละประเภท และสถานประกอบการหน่วยงานรัฐและเอกชนรับผู้พิการเข้าทำงาน เพื่อให้ผู้พิการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ไม่เป็นภาระของครอบครัวและสังคม ส่งผลให้ผู้พิการมีความต้องการได้รับสวัสดิการมาก ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณฤทัย เกตุหอม (2554 : 90 - 93) ได้ศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมของคนพิการในองค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า คนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี มีระดับความต้องการได้รับสวัสดิการทางสังคมของคนพิการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัยด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้พิการส่วนใหญ่มีปัญหาด้านสุขภาพ การเจ็บป่วยทั้งโรคเกี่ยวเนื่องกับความพิการของตนเองและโรคอื่น ๆ ทำให้ผู้พิการต้องการบริการด้านการแพทย์ เนื่องจากผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย มีฐานะยากจน จึงต้องการรับการรักษาพยาบาล โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ได้รับสิทธิในการรับบริการจากหน่วยงานของรัฐ เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี การมีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกมาให้บริการผู้พิการถึงชุมชน การช่วยเหลือด้านกายอุปกรณ์หรือเครื่องช่วยผู้พิการพร้อมทั้งมีเจ้าหน้าที่ออกมาให้บริการซ่อมกายอุปกรณ์ เพื่อให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตได้อย่างบุคคลปกติ ไม่เป็นภาระของคนในครอบครัว ซึ่งส่งผลให้ผู้พิการมีความต้องการมาก ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื่องทิพย์ ไตรบำรุง (2550 : 77 - 89) ได้ศึกษาความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของคนพิการในเขตเทศบาลนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผู้พิการมีความต้องการด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดีอยู่ในระดับมาก

2.2 จากผลการวิจัย ด้านการศึกษาที่ดี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะครอบครัวผู้พิการมีฐานะยากจน ไม่สามารถออกไปประกอบอาชีพ ต้องดูแลผู้พิการ ทำให้ครอบครัวมีรายได้น้อย ขาดกำลังทรัพย์ในการศึกษาและเนื่องจากความพิการทำให้เป็นอุปสรรคในการศึกษา ผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย มีความต้องการให้หน่วยงานของรัฐจัดบริการให้คำแนะนำทางการศึกษา สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อผู้พิการจะได้ฝึกทักษะ การช่วยเหลือตัวเองในชีวิตประจำวัน ตามศักยภาพของตนเอง เพื่อจะได้ไม่เป็นภาระของผู้อื่น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภชัย ชัยวรกุล (2553 : 57 - 62) ได้ศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของคนพิการในตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้พิการมีความต้องการด้านการศึกษาที่ดีอยู่ในระดับมาก

2.3 จากผลการวิจัย ด้านการมีงานทำและมีรายได้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย เห็นว่า ความบกพร่องทางร่างกาย เป็นสาเหตุทำให้ขาดรายได้ ผู้พิการต้องการให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนเข้ามาฝึกอาชีพให้เหมาะสมกับความพิการแต่ละประเภทและจัดหางานให้ผู้พิการ มีการสนับสนุนเงินทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อให้ผู้พิการได้มีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภคชล มัจฉา (2554 : 120 - 132) ได้ทำการวิจัย เรื่องแนวทางพัฒนาการดำเนินงานให้บริการ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 คนพิการที่จดทะเบียนในเขตจังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ผู้พิการมีความต้องการด้านการมีงานทำและมีรายได้ดีอยู่ในระดับมาก

2.4 จากผลการวิจัย ด้านการบริการสังคมทั่วไป พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย เห็นว่า ในการให้บริการแก่ผู้พิการ ทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้ความสำคัญกับผู้พิการให้เท่าเทียมกันในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับผู้พิการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสถานที่หน่วยงานรัฐและเอกชน ความต้องการเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร เพื่อบริการและช่วยเหลือผู้พิการที่บ้าน เพื่อให้ผู้พิการสามารถดูแลตนเองได้ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ คารารัตน์ ทิพย์วงศ์ (2551 : 40 - 54) ได้ทำการวิจัย เรื่องปัญหาและความต้องการในการได้รับสวัสดิการช่วยเหลือจากภาครัฐของคนพิการในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้พิการมีความต้องการด้านการบริการสังคมทั่วไปอยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ผู้พิการต้องการเบี้ยยังชีพในอัตราที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ปัจจุบันเบี้ยยังชีพผู้พิการที่รัฐจัดสรรให้ในอัตราเดือนละ 800 บาท ต่อเดือน ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้พิการ เพราะในปัจจุบันค่าครองชีพผู้พิการสูงขึ้น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดนัยพัชร ขวัญมงคล (2556 : 73 - 79) ได้ทำการวิจัย เรื่องความต้องการสวัสดิการสังคมของคนพิการในเขตตำบลตาจาง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ต้องการเบี้ยยังชีพผู้พิการในอัตราที่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมากทุกด้าน เพื่อให้ทราบความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาส่งเสริมและพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมให้ผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีสุขภาพที่ดี ทั้งนี้ผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านสุขภาพ การเจ็บป่วยทั้งโรคเกี่ยวกับความพิการของตนเอง และโรคอื่น ๆ เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจน ทำให้ไม่ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ค่ารักษาพยาบาลที่ราคาแพงและการเดินทางไม่สะดวก จึงอยากให้มีการรักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ได้รับสิทธิในการเข้ารับบริการจาก

หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่น ๆ มีบริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้บริการผู้พิการถึงชุมชน ไปให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกับผู้พิการ แนะนำให้คำปรึกษา เรื่องอาหารและโภชนาการ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องวางแผนการจัดบริการด้านสวัสดิการสังคม จัดกิจกรรมในการเยี่ยมบ้านผู้พิการ ให้คำปรึกษา ปัญหาทางด้านสุขภาพ ทั้งให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขคอยแนะนำในการใช้อุปกรณ์ หรือกายอุปกรณ์ มีอาสาสมัคร เพื่อคอยช่วยเหลือผู้พิการที่บ้านให้ได้รับความรู้สวัสดิการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเข้าถึงสวัสดิการและสิทธิต่าง ๆ ควรคำนึงถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของผู้พิการ

1.2 ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการศึกษา ที่ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้พิการส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้สูงอายุ จึงไม่มีความต้องการด้านการศึกษา ดังนั้นหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนต้องเข้ามาสนับสนุนด้านการศึกษา โดยเปิดโรงเรียนผู้สูงอายุและการจัดรูปแบบการศึกษาในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้พิการตระหนักว่าการศึกษาคือสิ่งสำคัญ การศึกษาสร้างให้คนมีความรู้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ มีความอดทนในการต่อสู้กับอุปสรรคของชีวิต การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน

1.3 ข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด ที่มีจำนวนมากที่สุด พบว่า ต้องการเบี้ยยังชีพผู้พิการในอัตราที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้พิการ ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ควรเปิดศูนย์เรียนรู้ การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้พิการและควรจัดฝึกอบรมและพัฒนาทักษะอาชีพให้เหมาะสมกับผู้พิการ จัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพ จัดสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผู้พิการมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตพื้นที่ใกล้เคียงว่า มีความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมแตกต่างกันหรือไม่

2.2 ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

2.3 ควรมีการศึกษาในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ต่อการได้รับสวัสดิการความช่วยเหลือของผู้พิการรวมทั้งความถี่ของการได้รับบริการ เพื่อให้ความช่วยเหลือเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	กัญญา ไชยรินทร์
วัน เดือน ปีเกิด	9 ตุลาคม 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดบุรีรัมย์
ภูมิลำเนา	บ้านเลขที่ 55 หมู่ 10 บ้านหนองตราดน้อย ตำบลชุมเห็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่	นักพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2551 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) บริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2553 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) บริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2555 ระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (ระบบสารสนเทศทาง คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2564 ระดับปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๒๓๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์น้อย สุปิงคลัด

ด้วย นางสาวกัญญา ไชยรินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาการค้นคว้าอิสระเรื่อง ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสานงาน ๐๙ ๑๘๒๗ ๐๕๓๒

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๒๓๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเรื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จิววัฒนา

ด้วย นางสาวกัญญา ไชยรินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาการค้นคว้าอิสระเรื่อง ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขออนุมัติคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเรื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุมัติคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสานงาน ๐๙ ๑๘๒๗ ๐๕๓๒

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๒๓๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นางสาวณัฐริดา รำกระโทก

ด้วย นางสาวกัญญา ไชยรินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาการค้นคว้าอิสระเรื่อง ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขออนุมัติคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุมัติและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสานงาน ๐๙ ๑๘๒๗ ๐๕๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/๓๖๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่

ด้วย นางสาวกันยา ไชยรินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญรัตน์ พุฒิมพงษ์ชัยชาญ เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวกันยา ไชยรินทร์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร. ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ. ๐๘ ๔๔๗๔ ๖๙๙๕

มือถือผู้ประสานงาน ๐๙ ๑๘๒๗ ๐๕๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/๓๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย

ด้วย นางสาวกันยา ไชยรินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมผู้พิการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัย ดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลผู้เกี่ยวข้องในการวิจัยด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมคณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสาน ๐๙ ๑๘๒๗ ๐๕๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหาร

ส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามเรื่องความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดนครราชสีมา ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบูรีรัมย์ จังหวัดนครราชสีมา โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี

2.2 ด้านการศึกษาที่ดี

2.3 ด้านการมีงานทำและมีรายได้

2.4 ด้านการบริการสังคมทั่วไป

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามครั้งนี้ จะเสนอผลในภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นางสาวกัญญา ไชยรินทร์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร

รุ่นที่ 19 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

( ) 1. ชาย

( ) 2. หญิง

2. อายุ

( ) 1. อายุต่ำกว่า 20 ปี

( ) 2. 20 - 40 ปี

( ) 3. 41 - 60 ปี

( ) 4. 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

( ) 1. ไม่ได้รับการศึกษา

( ) 2. ประถมศึกษา

( ) 3. มัธยมศึกษาตอนต้น

( ) 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย / หรือเทียบเท่า

( ) 5. อนุปริญญา / หรือเทียบเท่า

( ) 6. ปริญญาตรี

( ) 7. สูงกว่าปริญญาตรี

4. ช่วงที่เกิดความพิการ

( ) 1. พิการแต่กำเนิด

( ) 2. พิการภายหลังกำเนิด

5. อาชีพ

( ) 1. ไม่ได้ประกอบอาชีพ

( ) 2. ประกอบอาชีพ (ระบุ).....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (เงินสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งรายได้จากการประกอบอาชีพ)

( ) 1. ไม่มีรายได้

( ) 2. รายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท

( ) 3. 1,000 -5,000 บาท

( ) 4. 5,000 บาทขึ้นไป

( ) 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์กร
บริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน □ ที่ตรงกับระดับความต้องการที่เป็นจริงสำหรับท่าน
เพียงคำตอบเดียว โดยเกณฑ์คะแนนมีดังนี้

ระดับ 6 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 5 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับมาก

ระดับ 4 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 3 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 2 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 1 หมายถึง ไม่มีความต้องการ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความต้องการ					
		มากที่สุด 6	มาก 5	ปาน กลาง 4	น้อย 3	น้อย ที่สุด 2	ไม่ ต้องการ 1
1.	ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ท่านต้องการได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่ เสียค่าใช้จ่าย						
2.	ท่านต้องการได้รับสิทธิในการเข้ารับบริการ จาก หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากหน่วยบริการประจำที่ระบุใน บัตรหลักประกันสุขภาพ						
3.	ท่านต้องการให้มีการจัดตรวจสุขภาพ ประจำปี						
4.	ท่านต้องการให้หน่วยงานด้านการแพทย์ และสาธารณสุขมาแนะนำการดูแลสุขภาพ ผู้พิการ						
5.	ท่านต้องการให้มีบริการสุขภาพเคลื่อนที่ ออกไปให้บริการผู้พิการถึงชุมชน						

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความต้องการ					
		มากที่สุด 6	มาก 5	ปานกลาง 4	น้อย 3	น้อยที่สุด 2	ไม่ต้องการ 1
6.	ท่านต้องการให้หน่วยงานภาครัฐมาจัดอบรมให้ความรู้ ด้านอาหาร โภชนาการและการออกกำลังกายที่เหมาะสมแก่ผู้พิการ						
7.	ท่านต้องการให้มีบริการด้านกายภาพบำบัด แนะนำในการใช้กายอุปกรณ์หรือเครื่องช่วยผู้พิการ						
8.	ท่านต้องการรับการสนับสนุนกายอุปกรณ์ เครื่องช่วยผู้พิการ เพื่อแก้ไขปรับปรุงความพิการ						
9.	ท่านต้องการให้มีเจ้าหน้าที่รับบริการซ่อมแซมชิ้นส่วนกายอุปกรณ์ เครื่องช่วยผู้พิการ						
10.	ท่านต้องการให้มีนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์มาให้บริการแก่ผู้พิการในชุมชน						
11.	ด้านการศึกษาที่ดี ท่านต้องการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ และระดับที่สูงกว่า						
12.	ท่านต้องการได้รับการศึกษาในโรงเรียนสำหรับผู้พิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย						
13.	ท่านต้องการให้หน่วยงานรัฐจัดบริการให้คำแนะนำทางการศึกษาแก่ผู้พิการ						
14.	ท่านต้องการให้มีครู สำหรับผู้พิการคอยให้คำปรึกษาแนะนำในสถานศึกษาที่ผู้พิการเข้าเรียน						

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความต้องการ					
		มากที่สุด 6	มาก 5	ปานกลาง 4	น้อย 3	น้อยที่สุด 2	ไม่ต้องการ 1
15.	ท่านต้องการให้มีกองทุน สนับสนุนการศึกษาสำหรับผู้พิการ						
16.	ท่านต้องการให้รัฐจัดงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์ทางการศึกษาให้แก่ผู้พิการ						
17.	ท่านต้องการให้มีการจัดอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการศึกษาสำหรับผู้พิการ						
18.	ท่านต้องการให้มีศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนสำหรับผู้พิการ						
19.	ท่านต้องการให้มีการเปิดโอกาสให้ผู้พิการได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมและการประชุมต่าง ๆ						
20.	ท่านต้องการได้รับความรู้สิทธิต่าง ๆ เช่น สุขภาพ การศึกษา อาชีพ และสวัสดิการที่รัฐให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการ						
21.	ด้านการมีงานทำและมีรายได้ ท่านต้องการให้หน่วยงานของรัฐฝึกอาชีพให้แก่ผู้พิการ ได้มีงานทำและมีรายได้						
22.	ท่านต้องการฝึกอบรมอาชีพที่เหมาะสมกับความพิการของผู้พิการแต่ละประเภท						
23.	ท่านต้องการเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพสำหรับผู้พิการ						
24.	ท่านต้องการกู้เงินทุน เพื่อนำไปประกอบอาชีพ						
25.	ท่านต้องการให้รัฐจัดหาแหล่งเงินทุนกู้ยืมเพื่อนำไปประกอบอาชีพให้แก่ผู้พิการ						

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความต้องการ					
		มากที่สุด 6	มาก 5	ปานกลาง 4	น้อย 3	น้อยที่สุด 2	ไม่ต้องการ 1
26.	ท่านต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากผู้พิการ						
27.	ท่านต้องการให้สถานประกอบการหน่วยงานของรัฐและเอกชนรับผู้พิการเข้าทำงาน						
28.	ด้านการบริการสังคมทั่วไป ท่านต้องการให้มีเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับผู้พิการ						
29.	ท่านต้องการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สถานที่หน่วยงานรัฐและเอกชนสำหรับผู้พิการ						
30.	ท่านต้องการให้มีสถานที่ออกกำลังกายสำหรับผู้พิการ						
31.	ท่านต้องการให้มีสถานสงเคราะห์สำหรับผู้พิการ						
32.	ท่านต้องการให้หน่วยงานของรัฐจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้พิการทุกปี						
33.	ท่านต้องการให้ชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่มีเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัคร เพื่อบริการและช่วยเหลือผู้พิการที่บ้าน						
34.	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน						
35.	ท่านต้องการให้สังคมมองผู้พิการอย่างมีคุณค่าเหมือนบุคคลธรรมดาทั่วไป						

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการการจัด

สวัสดิการสังคมของผู้พิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระชาย อำเภอกนครบุรี

จังหวัดนครราชสีมา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวกัญญา ไชยรินทร์

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	183.67	90.092	.431	.093
A2	183.70	91.183	.484	.092
A3	183.50	90.121	.493	.902
A4	183.57	88.875	.673	.899
A5	183.53	88.740	.614	.900
A6	183.53	88.740	.614	.900
A7	183.43	90.323	.534	.902
A8	183.57	91.495	.423	.903
A9	183.57	92.185	.411	.903
A10	183.63	90.930	.435	.903
B11	183.57	89.771	.527	.902
B12	183.43	90.668	.449	.903
B13	183.57	90.668	.397	.903
B14	183.67	90.161	.426	.903
B15	183.60	91.283	.447	.903
B16	183.60	90.593	.587	.901
B17	183.60	90.731	.573	.901
B18	183.60	89.903	.520	.902
B19	183.60	91.628	.370	.904
B20	183.63	93.206	.270	.905
C21	183.73	90.961	.522	.902
C22	183.70	91.045	.579	.901

C23	183.63	91.757	.470	.903
C24	183.67	91.471	.444	.903
C25	183.67	92.575	.337	.904
C26	183.60	90.800	.565	.901
C27	183.70	92.976	.358	.904
D28	183.80	90.924	.494	.902
D29	183.77	90.599	.381	.904
D30	183.67	90.644	.424	.903
D31	183.60	90.662	.507	.902
D32	183.53	92.671	.357	.904
D33	183.53	93.568	.264	.905
D34	183.43	94.254	.166	.907
D35	183.37	94.723	.152	.907

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0   N of Items = 35

Alpha = .9054

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	กัญญา ไชยรินทร์
วัน เดือน ปีเกิด	9 ตุลาคม 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดบุรีรัมย์
ภูมิลำเนา	บ้านเลขที่ 55 หมู่ 10 บ้านหนองตราดน้อย ตำบลชุมเห็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่	นักพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2551 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) บริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2553 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) บริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2555 ระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (ระบบสารสนเทศทาง คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2564 ระดับปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์